

FERMAN

Dönemlik, Düşünce, Tarih, Kültür, Edebiyat ve Sanat Dergisi
Yıl 12, Sayı 19

Mahmut Sami Ramazanoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesi Adına

İMTİYAZ SAHİBİ

Nurullah AKTÜRK (Okul Müdürü)

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Asiye YILMAZ (Tarih Öğretmeni)

YAYIN DANIŞMANLARI

Emine ACAR (Edebiyat Öğretmeni)

Ayşe ÇELİK (Edebiyat Öğretmeni)

YAYIN KURULU

Ahmed CANLI

Hazal KILIÇ

Ömer Osman Ali KAYA

Ömer Faruk ÇATAL

Havva Nur KARA

Selvi Nur URUÇ

Bengi Sena AKKOR

SümeYYe YILMAZ

Bedia Beyza DÜZOYLUM

Feyza ŞİMŞİR

GÖRSEL TASARIM

Ömer Faruk Çatal

Ömer Osman Ali Kaya

İLETİŞİM ADRESİ:

Mahmut Sami Ramazanoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesi

Akıncılar Mahallesi Çevre Yolu Caddesi No:111 Selçuklu /KONYA

Tel: (0332) 247 13 73 - 247 77 50

Faks: (0332) 247 54 78

www.msrferman.com

BASKI / CİLT

Yerel / Süreli

Senelik (Yılda 1) yayımlanır.

Haziran, 2020

editörün kaleminden

Merhaba,

Dile kolay efendim, on iki yılı geride bıraktık yayın hayatında.

Ömür dediğin ne ki?

Daha dün gibiydi yola çıkmaya karar verdiğimizde. Sefer bizden dedik. Zafer Allah'tan!

Ve ömrü vefa eden nelere şahit oluyor değil mi? Kim derdi ki birkaç ay öncesinde bir pandemi çıkacak? Hayatınızda her şey birdenbire değişiverecek!

Haydi alıştığınız pek çok şeye kısa bir ara... Biraz da mola...

Bu defa yolculuğumuz daha çok kendi iç dünyamıza. Hiç sorgulamadığın kadar sorgula haydi kendini! Ne biriktirdin acaba heybende bunca zaman? Ve hazır mısın huzura çıkmaya?

Ne garip değil mi?

Öyle bir süreç ki; ellerimiz yük oldu bize, sevdiklerimizin nefesi ise birer şüpheli.

Hayatın dağdağasından boynu büküktü adeta otellere dönen hanelerimizin.

İyi tarafından bakınca hanelerimiz sahiplerine kavuştu bu süreçte. Aile fertleri de birbirine...

Bu yönden bakınca barışığım pandemi süreciyle. Böyle de bakmalıyız. Çünkü o bizim imtihanımız. Misafir olduğu sürece şükür, istiğfar, sabır sebebimiz...

Ancak mümin penceresinden bakabilince beklenmedik durumlar karşısında yeni, sağlıklı stratejiler geliştirebiliriz diye düşünüyorum. Mümin, sıkıntılar karşısında ümitsizliğe düşen, eyvahlarla yağrulan kişi değildir zannımca. Tedbir tevekkül ekseninde tutarlı bir rotası olmalıdır böyle zamanlarda. Serinkanlı ve sabırlı.

Süreç, evlerimizde kalmayı gerektirirken, sosyal alışkanlıklarımızda esaslı değişiklikleri de getirdi beraberinde. Ve eğitimin adı "uzaktan"a evrilirken, gönüldaş olmayı başarabilenlerin uzakları yakın edebileceği düşüncesindeydi "FERMAN EKİBİ". "Şartlar basılı bir dergiye elvermiyordu madem; neden aynı güzel nağmeleri terennüm eden gönüller, bir Web sitesinde buluşmasın ki" diyerek yeni bir sefere daha yelken açtılar.

Onlar, gönlü güzel, niyeti halis, genç yetenekler!

Bu ülkenin gelecekteki stratejik düşünen, AR-GE kültürüne sahip, her daim mümin duruşu sergileyecek aslan yürekli gençleri! Engel tanımadan elbirliği ile kolları sıvayarak, siteyi de dergiyi de maharetle tasarlayıp bir kez daha gönüllere "FERMAN" olmaya geldiler. Hepsıyla ayrı ayrı gurur duyuyor ve hepsini yürekten kutluyorum.

Bu yeni seferimizde yanımızda olan idarecilerimize, dergi yazılarının tashihini yaparak derginin yayına hazırlanması sürecinde büyük emek veren Ayşe ÇELİK ve Emine ACAR Hanımefendilere teşekkürü borç bilirim.

Sürçülisan ettiyse affola!

Keyifli okumalar efendim...

Sağlık ve afiyetle kalınız.

Bu sayıda...

3	VİZYONUMUZ&MİSYONUMUZ
4	TARİHÇE-İ HAYAT-I FERMAN
6	BİR AYET BİR YORUM
7	BİR HADİS BİR YORUM
8	DÜNYA KARANTİNADA
10	KARİKATÜR GÜNDEMİ: KORONA
12	İSLAM TARİHİNDE SALGIN HASTALIKLAR
14	HZ. DAVUD
15	HZ. BİLAL
18	OBJEKTİFLERİMİZDE KONYA
20	MATEMATİĞİN EĞLENCELİ DÜNYASI
23	DOSYA/ENDÜLÜS
32	2019 PROF. DR. FUAT SEZGİN YILI ANISINA
34	OKULUMUZUN GENÇ KALEMLERİ
42	TARİHİ ARAŞTIRMA
44	OKULUMUZUN GENÇ KALEMLERİ
50	RÖPORTAJ
56	DÜNYANIN ENLERİ
59	TARİHİ ARAŞTIRMA
62	TÜRK-İSLAM SANATLARI
67	OKULUMUZUN GENÇ KALEMLERİ
73	ADIM ADIM TÜRKİYE
76	OKULUMUZUN GENÇ KALEMLERİ
83	BİLİM VE TEKNİK
84	ÜLKEMİZDE COVID-19 ŞAKALARI
85	15 TEMMUZ'U UNUTMADIK!
86	KİTAP YORUMLARI
90	KİŞİSEL GELİŞİM
91	HABERLER



Vizyonumuz & Misyonumuz

VİZYONUMUZ

Selçuklu Mahmut Sami Ramazanoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesi, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Tevhidi Tedrisat Kanunu'na dayalı olarak açılan, 1739 sayılı Temel Eğitim Kanunu çerçevesinde eğitim öğretimini sürdüren okullardan biridir. Okulumuz 2016 yılında İngilizce hazırlıklı yabancı dil proje okulu kapsamına alınan, Fen ve Sosyal Bilimler Lisesi müfredatı uygulayan bir okuldur.

Temel hedefimiz kültürel mirası değerlendirebilen, yaşanan hayatı yorumlayabilen, problemlere çözüm üretebilen bireyler yetiştirmek olmakla birlikte; iki dili (İngilizce-Arapça) konuşabilen, yazabilen, yorumlayabilen, fen bilimleri ve sosyal bilimlerle din ilimlerini mezcedebilen, teorik olarak öğrendiklerini hayata geçiren, topluma örnek olabilecek karakterde kişiler yetiştirmektir. Onun için vizyonumuzu “ÖNCE KARAKTER SONRA KARIYER” sloganı ile özetlemiş bulunuyoruz.

Bu anlayıştan hareketle;

- a-Niteliğin, nicelikten üstün olduğuna inanırız ve enerjimizi olumlu alanlarda ve insanlığa hizmet için harcarız.
- b-Din öğretiminde yönetici-öğretmen-öğrenci-veli(aile) ilişkisinde güven ortamı oluştururuz.
- c-Şekilciliği ve sloganları değil, ahlakî öğretilerin felsefesini öğretiriz.
- d-Din öğretiminde kavram belirsizliği ve kavram kargaşası oluşturmayız.
- e-Dinin birleştirici , huzur verici ve barışı sağlayıcı gücünü ortaya çıkarmaya çalışırız.
- f-Din öğretiminde sorunlara aceleci çözümlerle yaklaşmamaya çalışırız.
- g-Düşünen, sorgulayan, inancını aklıyla bütünleştiren öğrencilerin yetişmesine hizmet edecek yöntemlerin geliştirilmesine çalışırız.
- h-Sağlıklı bir din anlayışının, Türkiye için gerekli zihniyet gelişiminin gerçekleşmesine yardımcı olabileceğine inanırız.

MİSYONUMUZ

Öğrencilerimizin zihninde insana, düşünceye, özgürlüğe ve kültürel mirasa saygıya dayanan bir din öğretimi anlayışının yayılmasına katkıda bulunmak; Kuran ve sünneti öğrencilerimizin hayatlarına ikame etmek; onları, akademik sosyal kültürel yönden iyi yetiştirmek; şimdiki zamanı, geçmiş ve geleceği mümkün olduğunca kuşatan bir anlayışa sahip olmalarını temin etmektir.

Bu itibarla;

- a-Sağlıklı bir din anlayışının kaliteli bir eğitim-öğretim sürecinden geçtiğine inanırız.
 - b-Ezberci ve baskı altına alıcı bir yaklaşımı değil, konuları çözümleyici ve yorumlayıcı bir yaklaşımı benimseriz.
 - c-Din öğretiminde; oku, düşün ve anla prensibi ile hareket ederiz.
 - d-Kuran ve sünnet çerçevesinde bir hayatı benimseyen, kolektif şuurla hareket eden bir bilinç düzeyi oluşmasını hedefleriz.
- BİZ,KADİM BİR MEDENİYETİN NEFERLERİYİZ.

Nurullah AKTÜRK

Mahmut Sami Ramazanoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesi
Müdürü



TARİHÇE-İ HAYAT-I FERMAN

"Kitap fazla ciddi, gazete fazla sorumsuz. Dergi hür tefekkürün kalesi. Belki serseri ama taze ve sıcak bir tefekkür. Kitap, çok defa tek insanın eseri, tek düşüncenin yankısı; dergi, bir zekâlar topluluğunun, bir neslin vasiyetnamesidir." Cemil Meriç.

2008 senesinin bir başlangıcın, bir tohum atışın miladı olacağını kim bilebilirdi? Sorulsa o günlerde tarih ana teması ile 'Tarih Kulübü' bünyesinde dergi çıkarma isteği ve arzusundaki neferler bile bunun farkında olmadıklarını söyleyeceklerdir.

Evet, 2008-2009 eğitim-öğretim senesinde Konya'mızın değişmez değerlerinden olan Mahmut Sami Ramazanoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesinin Tarih Kulübü öğrencileri, kulüp rehber öğretmeni Asiye YILMAZ önderliğinde bu çınara dönüşecek fidanı, toprakla buluşturmak için çalışmalarına başladılar. Başlarda belki de sıradan bir okul dergisi olup sadece okulla sınırlı kalacağı düşünülse de zamanla Konya ve Türkiye'yi kimi zaman da dünya gündemini yakından takip eden gerçek bir tarih, kültür, sanat ve edebiyat şaheseri oldu.

Çıkmaya başladığı ilk yıldan itibaren altı sene boyunca her dönemde bir, senede iki defa çıkan **ferman**, daha sonra yılda bir defa çıkmaya başlamıştır. Bu sene 12. yılında 19. sayısı ile bizlerle buluşuyor. Söylediğimiz üzere normal bir okul dergisi standartlarını aşan **ferman**, her sayısında farklı temaları konu edinmiş; kimi zaman revaklardan, kimi zaman çinilerden, kimi zaman minarelerden, kimi zaman Piri Reis'ten, kimi zaman Osmanlı sarayları ve haremelerinden, kimi zaman...

Bu böyle devam edip gidecektir. Çünkü o kadar çok dosya işlendi ki şimdiye kadar **ferman**'da; adeta tarih, kültür, sanat, bilim ve edebiyat dalında bir ansiklopedik çalışmaya dönüştü.

ferman, sadece tarihî araştırmaları değil, bilim alanında yaşanmış eski ve yeni hangi gelişmeler varsa bütün bu bilgileri okurlarına en güncel hâliyle ulaştırdı. Edebiyat alanında hem öncü isimlere hem de edebiyata merak salmış en genç kalemlere satırlarını paylaşma imkânı verdi kendisinde. Yeri geldi Konya'dan, yeri geldi ülkemizden ve dünyadan gelişmelere yer vererek hem şimdiki hem de gelecekteki okurlarına içerisinde bulunduğu zamana dair ışık tuttu. Öğrencilere örnek olması, yol göstermesi için birçok meslek grubu ile röportajlar yaptı bazen de.

Başlarda malî kaynak temini için kartvizit reklam alımları yapan **ferman**; zamanla namını Konya'ya ve Türkiye'ye yaymaya başladıkça Konya'nın önde gelen büyük firmaları başta olmak üzere merkez ilçe belediyelerinin de reklam vermek isteyeceği durumlara geldi. Tıpkı yine başlarda yazı, şiir, resim, röportaj için rica edilerek uzun uğraşlar sonucu toparlanan dosyalardan; bizzat kendiliğinden gelen eserler arasından seçim yapmaya mecbur kalınacak günlere gelindiği gibi...

Okuldan da asla kopmadı **ferman**. Okul idarecileri, öğretmenleri,

velileri, öğrencileri hatta yardımcı personelleri... Hepsine dair bir şeyler oldu **ferman**'ın sayılarında. Öğrenciler öğretmenlerine dair düşüncelerini anonim şekilde söyleme imkânı bulurken, öğretmenlerinin bilinmeyen yönlerini yine kendilerinden öğrenerek daha içten ve samimi muhabbetler oluşturdular.

Ve elbette İmam Hatip Lisesinden doğan bir eser olması hasebi ile her sayısında dinî dosyalarda yeniden ve her okunduğunda okuyucularının gönüllerine su serpecek konulara, manevi öncülere, imam hatip ruhuna ve imam hatipli olma erdmine dair birçok mevzuya da yer verdi **ferman**.

Kısacası öğrencisine, öğretmenine, dergiyi eline alan kim varsa herkese hitap etti, herkesi mutlu etti, bilgilendirdi.

Okulun her zaman en önde gelen tanıtım ve reklam yüzü oldu. Okula gelen misafirlere ve ziyarete gidilen kurumlara kadar her yere götürüldü ve takdim edildi. Adeta 'Kelâma hacet yok, **ferman**'ımız yeter bizi anlatmaya' denildi. Türkiye'nin tüm illerine de dağıldı **ferman**.

Dergimiz hep bir sevinç ve aidiyeti oldu Mahmut Sami Ramazanoğlu Anadolu İmam

Hatip Lisesi mensuplarının. Bir de öğretmen oldu başlı başına **ferman**, kendi neferlerine. Başta yazmayı öğretti. Hem kalemini güçlendirdi hem hayal dünyalarını. Onların yazılarına, şiirlerine, resimlerine yer vererek onları adeta hayatla hazırladı. Öyle ki mezun olduktan sonra **ferman** neferleri gittikleri her ortamda aranan, ortaya ürün çıkarabilen, üniversite ve farklı dergilerin değişmeyen isimleri haline geldiler. **ferman** o kadar zevkle çalışmayı öğretti ki; sonrasında her yaptıkları işi seve-rek yapan kişiler oldu neferleri. Beraber çalışabilmeyi, bir ürün ortaya çıkarabilmeyi öğretti. Reklam toplayarak bir iş için çabalamayı, bilgisayar kullanımını, arkadaşlarla beraber hareket ederek ekip çalışması yapmayı, her sene bir önceki sayıyı anma programları yaparak başarıyı ödüllendirmeyi, dergide yer alan ödüllü bulmaca için her öğrenciye aynı anda dağıtılması gerektiğini kavratarak adaleti, ekibin büyüklüğünü unutmayarak, küçüklerine vefayı öğretti. Eleştiriye açık olabilmeyi, hoşgörüyü, sabrı, azmi ve kararlılığı öğretti **ferman** kendi neferlerine.

Dahası sorumluluk alabilmeyi, başarabilmeyi ve ayakta dimdik en güzel ürünleri ortaya çıkarabilmeyi öğretti.



ferman ekibi her yıl büyüdü, büyüdü, büyüdü. Kendisi gibi ailesini de büyüttü. Tabii ki her geçen sene neferler ve destekçileri olan hocaları değişse de; bu çınarın toprakla buluşup geliştiği, yeni dallar ve çiçeklerinin açıldığı; bu sefer tamam deyip umutsuzluğa düşüldüğü anda yeniden umut veren, hem derginin her satırında hem her öğrencisinde her türlü emeği ve hakkı olan hocaları, rehberleri, anneleri **ferman**'ın yayın yönetmeni Asiye YILMAZ, altın harflerle en başta yerini aldı hep.

Şimdi de bizzat kendisinden esinlenilerek yeni dalları ortaya çıktı bu çınarın. Bir örneği de adını dahi kendisinden alan; İğdır Aralık Gödekli İlkokulu ve Gödekli Ortaokulunda yayın hayatının üçüncü senesini yaşayan 'Ferman-ı Mekteb-i Gödekli' dergisi gibi nice dalları olan bu çınar,

O günleri de büyük bir heyecanla ve hasretle bekliyoruz.

Yeni **ferman**lar, **ferman**'da yazılsın...

Fi-emanillah...



Bir Ayet Bir Yorum

Allah sana bir zarar verecek olursa onu O'ndan başka giderecek yoktur. O senin hakkında bir iyilik dilerse onun lütfunu engelleyebilecek de yoktur. Bunu kullarından dilediğine nasip eder. Bağışlayan ve esirgeyen O'dur. (Yunus,107)

Kur'an-ı Kerim'in koyduğu hükümler, her dönem boyunca geçerlidir. Kur'an kendini dönemlere göre yenileyen değil, tüm zamanları kapsayan hükümleri barındırır. Zira Allah geçmiş ve geleceği en iyi bilendir. Yunus Suresi'nin 107. ayeti de âdeta günümüzü anlatmaktadır.

Müslümanların sahip olması gereken davranışların en önemlilerinden birisi de tevekküldür.

Peki, hangimiz bu güzel hasleti hakiki manada uygulayabiliyoruz? Son zamanlarda insanlar üzerinde etkili olan korona virüs, Müslümanların tevekkülü nasıl yapması gerektiğini bize hatırlattı. Öyle ki insanlarımızın bazıları virüse meydan okurcasına tedbirsiz gezerken kimileri de karşı komşusuna dahi selam vermiyor.

Müslümanların tavrı nasıl olmalıdır? Öncelikle tevekkülü Efendimiz (s.a.v) deveyi sağlam kazığa bağladıktan sonra Allah'a dayanmak olarak nitelendirmiştir. Bizim kaza ve kadere imanımız var. Biz İslam'a girerek teslim olmayı kabul etmiş bulunmaktayız. Elbette Allah'ın yazdığından dışarı çıkamayız ama bu demek değildir ki tedbirsiz davranalım. Resulullah'ın (s.a.v) bize verdiği örnek her şeyi açıklar nitelikte. Her duruma karşı tavrımız gereken tedbirleri aldıktan sonra Allah'ın yazdığına itaat etmek, isyanı dil ve kalpten söküp atmak olmalıdır. Yani elimizden geldiğince tedbiri aldıktan sonra dışarı çıkmaktan korkmak, selamdan kaçınmak bize yakışacak bir davranış olmayacaktır. Alanında uzman kişilerin açıkladığı tedbirlere riayet etmek her Müslüman'ın vazifesidir. Allah'ın bizlere verdiği bu hastalığı yine O'ndan başka giderecek yoktur. Buna imanımız elbette var. Ama Müslüman'da var olması gereken bir diğer önemli haslet ise tefekkürdür. Şu günleri düşünerek En'am Suresi'nin 158. ayetini

okuyalım: "(İnanmak için) ille de kendilerine meleklerin gelmesini veya Rabb'inin gelmesini ya da Rabb'inden bazı işaretlerin gelmesini mi bekliyorlar? Daha önce inanmamış yahut inancı sayesinde bir iyilik yapmamış kimseye, Rabb'inden bazı işaretler geldiği gün iman etmesi fayda sağlamaz. De ki: "Bekleyin! Şüphesiz biz de beklemekteyiz."

Bu ayet,düşünmemiz gereken, düzeltmemiz gereken davranışlarımızın olduğunu hatırlatır. Okuduğumuz ayetten kendimize pay biçecek olursak İslam'ı daha iyi yaşayabilmek, hakikatlerini kavrayabilmek için böyle bir musibete ihtiyacımız mı var? Demek ki son zamanlarda yaptığımız yanlış davranışlar o kadar çoğalmış ki bu ayetten çıkardığımıza göre onları düşünmeyi, düzeltmeyi akledemedik ve bu virüs aramıza yayıldı. İnsani düşünceyle baktığımızda virüsün çıkış sebebi yarasa çorbası veyahut komplo teorikilerinin düşüncesiyle süper güçlerin çatışması gibi görülse de nihayetinde Allah'ın izni olmadan yayılması mümkün değildir.

Dünya olarak bu virüsle mücadele etmemiz, insanlık olarak düşünmemizin gerektiğinin bir göstergesidir. Dünyadaki boş işlerin yapıldığı mekânların kapatılması, haramların açık alanlarda işlenemiyor olması bunun bir delili sayılabilir.

Sonuç olarak biz Müslümanların yapması gereken tevekkül ve tefekkürü hayatımızın her anına sokarak Allah'ın hükümlerini yaşamamızda bir bir uygulamaktır.



Bir Hadis Bir Yorum

Rasûlullah(sav) şöyle buyurdu:

"Kiyamet koptuğu sırada birinizin elinde bir fidan olup onu dikecek fırsatı da varsa hemen diksin!"(İbn-i Hanbel, Müsned, 12633)

Hadis-i şerifin çok yönlü olduğunu ve derin manalar barındırdığını onu dikkatlice incelediğimizde görüyoruz. Bu manalar arasında hep beraber bir yolculuğa çıkalım. Karşımıza ilk çıkan mana dünyayı imar etmek, yaşadığımız hayatı güzelleştirmek için mücadele etmek oluyor. Bu mücadeleyi son nefesimize kadar yapmak ise en etkileyici noktalardan.

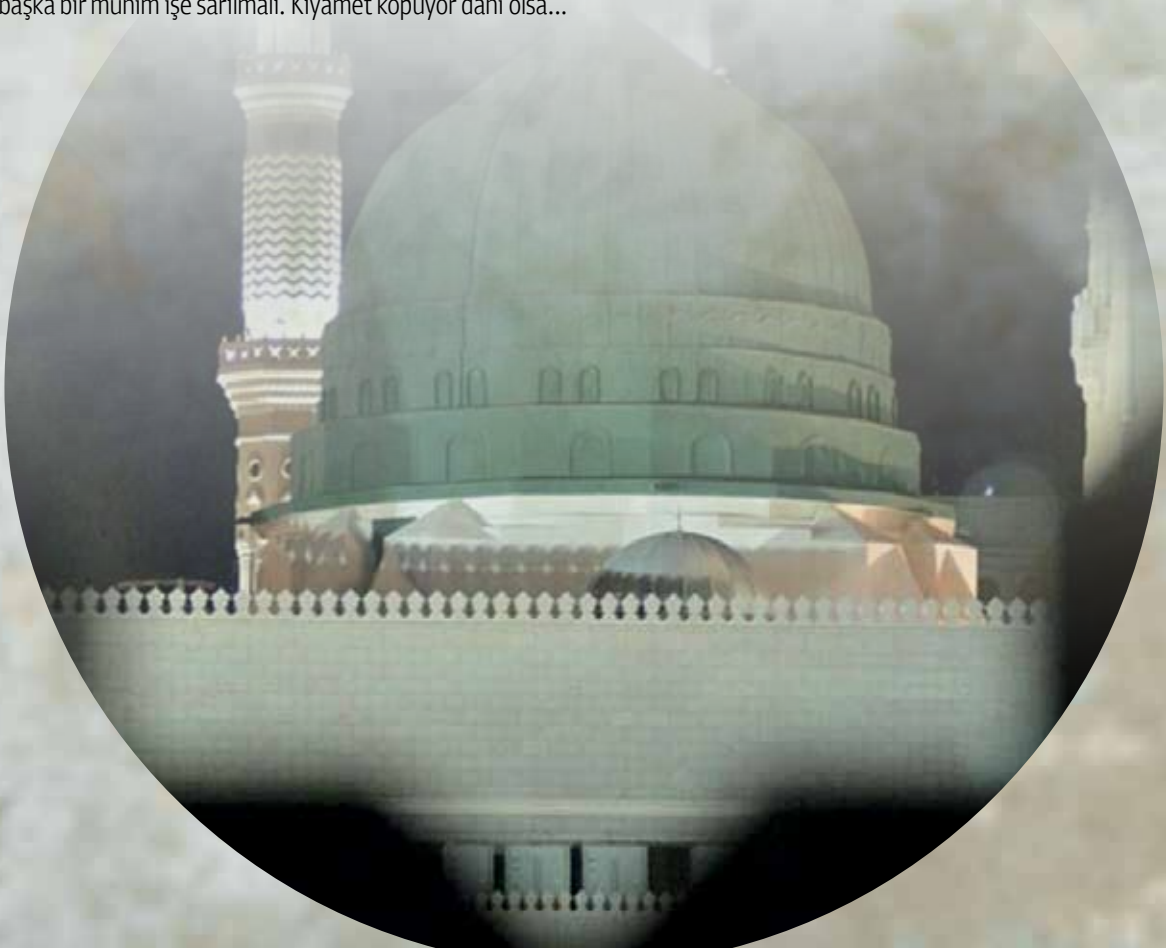
Hadis-i şerifin bize araladığı kapıdan biraz daha içeri girdiğimizde olayın sadece bizimle ilgili olmadığını, gelecek nesillerle de ilgili olduğunu, onlara güzel bir dünya bırakmak gayretimiz olması gerektiğini de anlıyoruz. Yani Peygamberimiz bize diyor ki: Dünyanın en çevreci insanları Müslümanlar olmalıdır. Kendisine olduğu kadar çevresine de özen göstermelidir. Maalesef biz insanlar, çoğunlukla sadece kendi hayatlarımızı ve kendi yaşadığımız çağı düşünüyor; gelecek nesillerin dünyasını ihmal ediyor ve bu dünyayı "maddi ve manevi" bakımdan kirletiyoruz.

Birkaç adım sonra başka bir mana daha karşılıyor bizi. Müslüman başladığı işi asla yarım bırakmaz, bırakmamalı, diyor Rasûlullah. Müslüman elindeki işi tamamlamalı, mühim bir işi bitirdiğinde hemen başka bir mühim işe sarılmalı. Kiyamet kopuyor dahi olsa...

Bir başka manamız ise şöyle: Kiyamet, maddi varlıkların bitişi. Ancak bizim için hayat bitmiyor. Aksine asıl mesele o zaman başlıyor. Son bir iş dahi olsa bizi Allah'ın rızasına götürecek olanın ne olduğunu bilemeyiz. Bundan dolayı kimseye yarar sağlamayacağını bildiğimiz bir fidanı dikmek bile olsa hiçbir iyiliği küçük görmemeliyiz. Cennetin yolu bu iyiliklerle kolaylaşacak biiznillah.

Belki çok şeyler daha söylenebilir ama yolculuğumuzun son durağında şuraya varabiliriz: Biz fidanın büyümesinden değil, onu dikip dikmediğimizden sorumluyuz. Allah bizden bir fidan dikmemizi istiyor ama o fidanın kocaman bir ağaç olması şartını koşmuyor. O fidanı dik, diyor o tohumu at... Bir çaba göster, elinden geleni yap.

"Tohum saç, bitmezse toprak utansın!"(NFK)



DÜNYA KARANTİNADA

Mikro âlem olan insan, öz güvende zirve yapmıştı. Bilimsel gelişmeler hız kesmeden ilerliyordu. Bilimde ilerlemesinden dolayı kendine güveni artan insan, merkeze kendini koyma yanlıgisına düştü, kendisini yenilmez güç sandı. “İnsanoğlu, kendisine kimsenin güç yetiremeyeceğini mi sanıyor?”¹

Görmek isteyen için ibretler ziyadesiyle var. Hem Kur’ân’daki âyetlerde hem de insanın, kâinatın yaratılışındaki mucizelerde... “İnsan, bizim, kendisini az bir sudan (meniden) yarattığımızı görmedi mi ki, kalkmış apaçık bir düşman kesilmiştir.”²

Gözle görülmeyen bir hücreden meydana gelen insan, yine gözle görülemeyen bir virüs karşısında aciz kaldı. “Allah, bir sivrisineği, ondan daha da ötesi bir varlığı örnek olarak vermekten çekinmez. İman edenler onun, Rablerinden (gelen) bir gerçek olduğunu bilirler. Küfre saplananlar ise, “Allah, örnek olarak bununla neyi kastetmiştir?” derler. (Allah) onunla birçoklarını saptırır, birçoklarını da doğru yola iletir. Onunla ancak fâsıkları saptırır.”³

İlginç bir dönemdeyiz, tüm insanlığın başına gelen bir durum söz konusu. Bu konuda birçok şey yazılıyor, birçok şey söyleniyor. Başımıza gelen bu durum; ceza mı, kıyamet mi, insanlığın sonu mu, karanlık günlerin başlangıcı mı?.. Sorular uzayıp gider.

Anladığım şu ki, bu bir işaret olarak bize birçok ibret veriyor. Allah’ın bizi bu şekilde imtihan etmesinin sebepleri üzerinde kafa yormak mümkün ancak düşündüklerimizle kesin bir sonuca ulaşamayacağımızı bilmek gerek. Elbette herkes süreci kendi içerisinde bir değerlendirmeye tabi tutuyor. İşlenen günahları sorgulama fırsatı olsa da ancak bu, zulümlerin cezasıdır gibi kesin bir yargıya ulaştırmaz. Bu nedenle yaşanan sürece ceza diye bakarak soruları böyle sormak yerine şu şekilde sormanın daha anlamlı olacağı kanaatindeyim: “Allah bizi imtihan ediyor, öyleyse bizler nasıl ibret alabiliriz?”

Allah, kendi kudretini ve bizim acziyetimizi bir kez daha gözlerimizin önüne serdi. “Canlı” olarak bile adlandırılmayan, kendi başına canlı olamayıp canlı bir yüzeye tutunduğu zaman canlı kalabilen ve gözle görülemeyen küçücük bir virüs, koca bir insanlığı âdetâ esir aldı. Evet, insan kıymetliydi, ahsen-i takvim üzere yaratılmış ve yaratılmışların en şerefli kılınmıştı. Ancak insan, kendisine bu kıymeti vereni unutup kıymetini kendisinden bildi. Bilimin en temel özelliğinin “yanlışlanabilir” olmasına rağmen bilim, yanılmaz yasa kabul edildi, teknoloji devrimler yapıldı. İnsan, gücü de kıymeti de kendinden sandı. Aklını kullandı, aklı vereni unuttu. Dünyayı yerle bir edecek silah teknolojilerine sahip olanlar, virüs karşısında yenilgiye düştü. Biz insanlara, olaylardan ibret alıp haddimizi bilmemiz gerektiği tekrar hatırlatıldı.

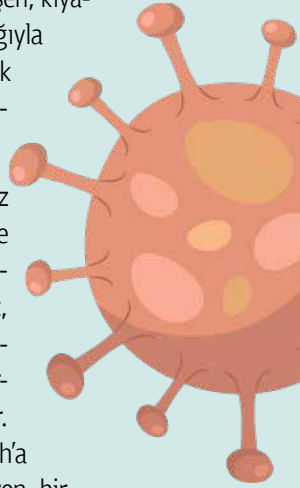
Bu bir kıyamet alameti mi, kıyamet mi yaklaşıyor? Bu soruyu cevaplamaya bizim takatimiz yetmez çünkü kıyametin ne zaman kopacağıyla ilgili bilgiye sahip değiliz. “Kıyametin ne zaman kopacağını” soran bir sahabeye Rasulullah (sav), “ne hazırladığını” sormuştu.⁴ Çoğumuzun bildiği, “Yarın kıyametin kopacağını bilseniz bile, bugün elinizdeki

fidanı dakin.”⁵ hadisi de bizlere önemli mesajlar veriyor. Genellikle ağaçlandırmanın önemine dair konularda dile getirdiğimiz bu hadis-i şerif, aslında daha geniş bir manayı da ihtiva ediyor. Yapman gereken bir iş varsa, kıyamet kopacak da olsa, yapmaya gücün yetiyorsa o vazifeyi yerine getir. Yani bize düşen, kıyametin ne zaman kopacağıyla ilgili tahmin yürütmek değil, üzerimizdeki vazifeyi yerine getirmektir.

Bugünlerde yapmamız gereken vazife, öncelikli tedbiri elden bırakmamak. Bana bir şey olmaz, deme lüksüne sahip değiliz. Bizden istenen, tedbirlerimizi yerine getirmektir. Devesini salıvererek Allah’a tevekkül ettiğini söyleyen bir bedeviye, Rasulullah’ın “Onu bağla da öyle tevekkül et.” buyurduğunu⁶ biliyoruz. Hz. Ali’nin de “Tedbir gibi akıl yoktur.” dediği rivayet edilir. Boş vermişlik bize yakışan bir durum değildir. Ancak panik yapmak da tedbirsizlik kadar tehlikelidir. Şöyle bir hikâye anlatılır:

Bir tacir ticaret için seyahat ederken yolda veba ile karşılaşır. Yüzü asılan tacir, vebaya sorar: “Bu sefer nereye gidiyorsun?” Veba karşılık verir: “Bağdat’a gidiyorum.” “Kaç can alacaksın?” der tacir. Veba, beş bin kişinin kendisi sebebiyle vefat edeceğini söyler. Tacir, yoluna gider. Dönüş yolunda yine veba ile karşılaşır, kızar: “Sözünde durmamışsın. Beş bin kişinin öleceğini söylemiştin, elli bin kişi hayatını kaybetmiş!” “Ben sözümde durdum.” der veba, “Beş bin kişi benim yüzümden hayatını kaybetti. Diğerleri ise panik ve korkudan dolayı öldü.”

Panik, insanın ümidini kıran bir muharriktir. Oysa ümit kesmek yakışmaz bize. Biliyoruz ki her gecenin bir sabahı var, her gecenin sonunda gün aydınlanır. “Geceye yenilmeyen her kişiye ödül olarak bir



sabah ve bir gündüz, bir güneş vardır." Allah'tan musibet istenmez, Rabb'imizden af ve afiyet niyaz ederiz. Ancak bu dünyanın imtihan dünyası olduğunu da biliriz. İmtihanla karşılaşıldığında, bizden istenilen, sabır gösterme hâlidir. Ümit kesip karamsar davranmak ise sabırlı mümine yakışan bir durum değildir. Sabır pasif bir direniş değil, aktif bir harekettir. Karamsar davranmak, ümitsiz olmak ise kişiyi pasifize eder. Yeni dünya teorileri, komplo teorileri, biyolojik savaş iddiaları... Allah her şeyi görmekte ve bilmekte. Allah'ın tuzağı bütün tuzakların üstünde.

Ümitsizlik yakışmaz bize. Dualarımızla Rabb'imizle olan irtibatımızı artırmak, kendi içimize dönüp muhasebe yapmak zamanı. Evlerimizde olup süreci takip ettiğimiz şu günlerde yapacağımız şey, vaktimizi güzel değerlendirebilmektir aynı zamanda. Değerlendirmek isteyenler için birçok imkân elimizin altında.

Bu süreç, farkına varmadığımız birçok nimetin kıymetini idrak etmemiz gerektiğini de gösterdi. Sağlığımız, musafahalarımız, cami cemaatlerimiz, cuma namazlarımız... Aslında biz birliğimizi tazeliyormuşuz o kenetlenme anlarında. Birbirimizle musafaha ederken ellerimize değil yüreklerimize dokunuyormuşuz. Cemaatle namaz kılarken Fâtiha sûresindeki "(Allah'ım) Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz." ve devamındaki dua âyetlerinin çekimindeki "biz" ifadesinin şuurunu hissediyormuşuz. Karşılaştığımız kimselere selam verdiğimizde işiten, sadece kulaklarımız değil kalplerimizmiş aynı zamanda. Geçmiş zaman kipiyle kurduğumuz cümlelerin geçmişte kalmayıp geleceğe ulaşacağına umudumuz var elhamdülillah. "Şimdi"yi konuşacaksak, bu fiilleri fiziksel anlamda

yapmamamız, hiç yapmayacağımız anlamına gelmez. Dünya karantinadaysa, evlerimizde karantinada kalıyorsak da yüreklerimizi de karantinaya almayalım, dua dua yükselelim semaya. "Oku ve yüksel!"¹ emrinin muhatapları olmak duasıyla; hayatı, süreci, kendimizi okurken Kur'an okumayı, kitaplarla buluşmayı da unutmayalım. Sevdiklerimizin hâlini hatırlarını sorup onlarla iletişim kurmaktan uzak kalmayalım. Yüreklerimiz salim, ümitlerimiz taze, dualarımız diri olsun inşallah.

"İnsana bir sıkıntı dokundu mu gerek yan üstü yatarken, gerek otururken, gerekse ayakta iken (her hâlinde bu sıkıntıdan kurtulmak için) bize dua eder. Ama biz onun bu sıkıntısını ondan kaldırdık mı sanki kendisine dokunan bir sıkıntı için bize hiç yalvarmamış gibi geçer gider. İşte o haddi aşanlara, yapmakta oldukları şeyler, böylece süslenmiş (hoş gösterilmiş)tir."² Sıkıntı anında da nimet anında da Allah'ı unutmayı, sabır ve şükür hâli üzere olmak niyazımızdır.

Bir de sosyal medyada, sanal mecralarda söylenegelen haberler ve bilgilere itibar etmemek ve haberin yayılması konusunda dikkati elden bırakmamak gerekiyor. "Ey iman edenler! Eğer bir fâsik size bir haber getirirse onun doğruluğunu araştırın. Yoksa bilmeden bir topluluğa kötülük edersiniz de sonra yaptığınıza pişman olursunuz."³

Yazımızın sonunda bir teşekkürü borç bilirim. Elinden gelen gayreti göstererek elini taşın altına koyan Cumhurbaşkan'ımız, Sağlık Bakan'ımız başta olmak üzere sağlık çalışanlarımıza, salgının yayılmaması için azami gayret gösteren devlet erkânımıza, güvenlik güçlerimize, Diyanet İşleri Başkanlığı ve diğer vefa destek gruplarına, tedbirleri yerine getiren tüm vatandaşlarımıza şükranlarımızı sunuyoruz.

Evde kalın, sağlıcakla kalın. Selam ve dua ile...

1Beled/5

2Yâsîn/77

3Bakara/26

4Tirmizî, Zühd, 50

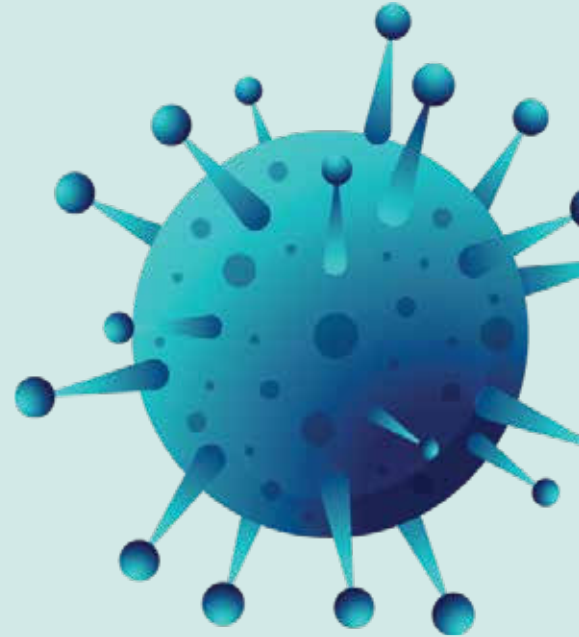
5Buhârî, el-Edebü'l-Müfred s. 168; Heysemî, Mecmû'uz-Zevaid 4, 63; Münâvî, Feyzu'l-Kadîr 3, 30

6Tirmizî, Sıfatü'l-Kiyame, 60

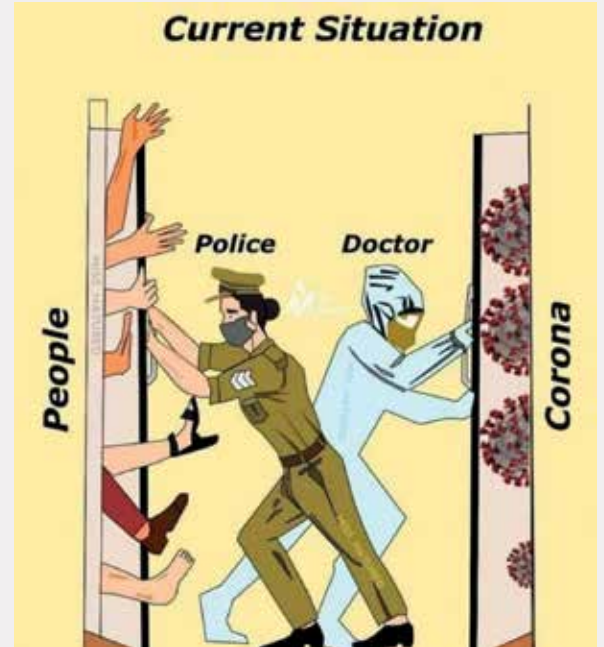
7Abdullah İbnî Amr İbnî Âs radiyallahu anhumâ'dan rivayet edildiğine göre, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Her zaman Kur'an okuyan kimseye şöyle denecektir: Oku ve yüksel, dünyada tertîl ile okuduğun gibi burada da tertîl ile oku. Şüphesiz senin merteben, okuduğun âyetin son noktasındadır." (Ebû Dâvûd, Vitr 20)

8Yûnus/12

9Hucurât/6



KARİKATÜR GÜNDEMİ: KORONAVİRÜS





İSLAM TARİHİNDE SALGIN HASTALIKLAR

Bizler bazen doğal afetler ve sıkıntılarla imtihan ediliriz; bunu hatırimızdan çıkarmamamız gerekir. Yüce Allah: “And olsun ki sizi biraz korku ve açlıkla, bir de mallar, canlar ve ürünlerden eksilterek deneriz. Sabredenleri müjdele.” buyurur. Biz canımızı Allah'ın emaneti bilir, Allah'tan sürekli sağlık ve âfiyet ister, sağlığımızı korumak için gayret eder, tedbir alırız.

31 Aralık 2019 tarihinde Çin Halk Cumhuriyeti'nin Wuhan şehrinde yayılmaya başlayan ve Covid-19 adı verilen hastalığa yol açan korona virüsü, kısa sürede dünya geneline yayılarak binlerce kişinin hayatını kaybetmesine sebep oldu. Türkiye'de ilk korona virüs vakası 11 Mart'ın ilk saatlerinde Sağlık Bakanı Fahrettin Koca tarafından duyurulmuştur. Sonra da tüm Türkiye'ye yayılmıştır.

Dünya Sağlık Örgütü 'Pandemi' ilan ederken, salgının yayılmasını önlemek için başta Çin'de olmak üzere, vaka sayılarının yüksek seyrettiği ülkelerde karantina uygulamaları, toplu etkinliklerin, spor müsabakaların iptal edilmesi gibi çeşitli düzeylerde güvenlik önlemleri alındı; acil durum ilan edildi. Yine birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de cuma namazlarına ve cemaatle namaza ara verildi. İslam'ın koruduğu beş temel esas olan '*Dinin, canın, malın, aklın, neslin korunması*' ilkelerinin tümünün 'canın korunması' ilkesine bağlı olduğuna ve koronavirüs salgınının bu ilkeyi öne çıkardığına dikkat çekilerek böyle bir karar alınmış oldu.

Tarih boyunca buna benzer salgın hastalıkların çıktığını ve binlerce kişinin ölümüne sebep olduğunu kaynaklarımız kaydetmektedir. İslam tarihine göz atacak olursak taun ve veba gibi birçok salgın hastalığın yaşandığını görmekteyiz.

Hz. Peygamber zamanında görülen ilk taun 627 yılında Medâin'de meydana gelen Şîrûye taunudur. Hz. Ömer devrinde birkaç taundan söz edilir. Belâzürî, onun zamanında Hayber Yahudileri arasında veba salgını çıktığını haber vermektedir. 639 yılındaki Amvâs taununda içlerinde Ebû Ubeyde b. Cerrâh ve Muâz b. Cebel gibi sahabenin ileri gelenlerinin ve ailelerinin de bulunduğu 30.000 kişi ölmüştür. Suriye bölgesi ordu kumandanı Ebû Ubeyde b. Cerrâh tarafından Şam-Hicaz yolu üzerindeki Serğ

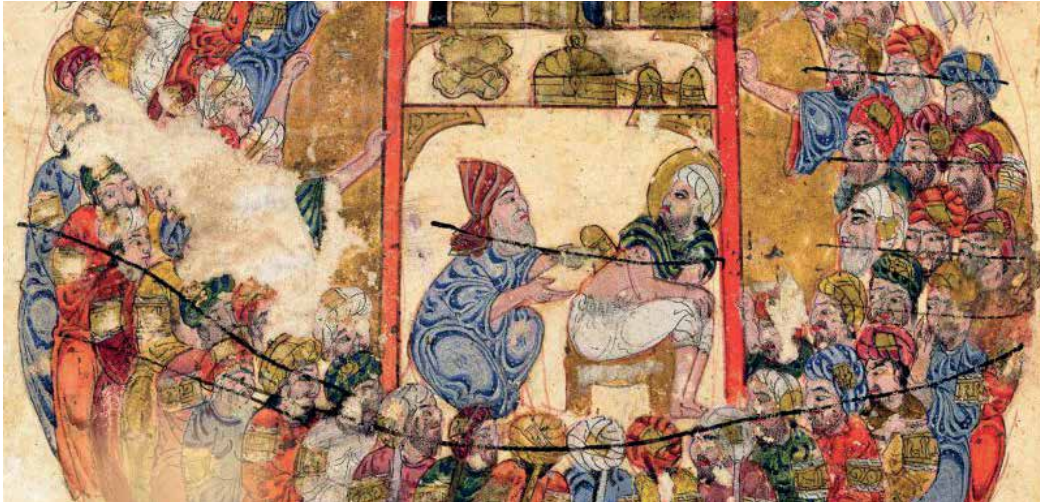
kasabasında karşılanan Hz. Ömer'e Şam'da veba çıktığı haberi verilince vebanın olduğu yere gitmemiş, kendisine, “Allah'ın kaderinden mi kaçırıyorsun?” diyen Ebû Ubeyde'ye Allah'ın kaderinden yine O'nun kaderine sığındığını söylemiştir. Binlerce kişinin ölümüne sebep olan Amvâs taununun sonunda Amr bin Âs, insanların karşısına çıkarak onlara dağlara ve yüksek yerlere yerleşmelerini söyledi. O ve Hz. Ömer, hastalığı sıcaklıkla ilişkilendiriliyor, bu yüzden de serin ve havadar yerlere gidilmesinin iyi geleceğini öngörüyorlardı. Bu tedbir neticesinde veba bulaşmamış insanlar şehirden uzaklaştılar. Son vebaya yaka-

lanan da öldüğünde salgın ortadan kalktı. Ama ortada dehşet bir manzara vardı. Irak'a kadar yayılmış bir veba, İslam topraklarını kasıp kavuran bir kıtlık.. Dimeşk (Şam) valisi Yezîd bin Ebî Sufyân, Kureys'in meşhur hatiplerinden Süheyl bin Amr, Suriye orduları komutanlarından Şurahbîl bin Hasene ve Hz. Peygamber'in amcaoğlu Fazl bin Abbas da bu veba nedeniyle vefat etmiş, Suriye ordularının yarısı toprağa düşmüştü.

Vebanın ortadan kalkmasının ardından Hz. Ömer, bizzat bölgeye geldi. Develer kestirip elleriyle insanlara dağıtan Halife, tüm zor durumda olanlara yardım edilmesini emretti. Vebadan etkilenenlere, durumları düzelene kadar aylık gıda yardımı yapılmasını istedi. İki-üç haftalık bir yoğun çalışmayla, taundan vefat edenlerin miraslarını, akrabalarına İslam hukukuna uygun bir şekilde dağıttı. Kimsesi kalmayanların malını fakirlere verdi.

670 yılında Kufe'de bir taun salgını oldu. Muğire b. Şu'be bu taundan etkilenmemek için Kufe'den ayrıldı. Salgının etkisi geçtikten sonra döndüyse de hastalık kendisine bulaştı ve bundan dolayı vefat etti. 688 yılında Basra'da meydana gelen taun salgını, “sel sularının önüne gelen her şeyi alıp götürmesi gibi”





insanları âniden öldürmesinden dolayı Cârif Taunu diye anılmıştır. Basra'daki taunun üç gün devam ettiği ve her gün 70.000 insanın öldüğü rivayet edilmiştir. Burada oturan sahabe Enes b. Mâlik'in ailesinden seksene yakın kişi hayatını kaybetmiştir.

698 yılında Şam bölgesinde ortaya çıkan taunun da tesiri kuvvetli olmuş, neredeyse bütün ahalinin ölüp gitmesine yol açmıştı. 706 yılında ortaya çıkan Feteyat taunu Basra, Vasıt ve Şam'da etkili oldu. Feteyat denmesinin sebebi, ilk önce genç kızlarda ve kadınlarda görülmesiydi. 749 yılında yine Basra ve çevresinde çıkan taun üç ay kadar sürmüş ve her gün 1000 kadar insan ölmüştür.

İbn Kesîr muhtelif taun salgınlarından söz eder. 1348 yılında geniş bir bölgede etkili olan taun sebebiyle Şam'da bir günde 300'den fazla kişinin vefat ettiği anlatılır. Bu dönemde meydana gelen kum fırtınası sebebiyle karanlığın çöktüğü ve bunun yarım saatten fazla sürdüğü, insanların bunun taunun sona ermesine vesile olmasını temenni ettikleri, ancak durumun daha da kötüleştiği anlatılır. 1349 yılında salgının etkisi azaldı. 1363 yılında Mısır'da görülen taunda günde bin kadar kişinin öldüğü kaydedilir. Bunlar arasında âlimler de vardır. Hastalığın yayılmasında kara ve deniz yoluyla ticaret ve haberleşme gibi hareketlilikler etkili olmuştur.

Zikrettiğimiz salgınların dışında İslam dünyasında ya da diğer bölgelerde etkili olan birçok salgın hastalık ortaya çıkmıştır. Bunların yayılmasını engellemek için uygulanan en önemli yöntemlerden biri ve en önemlisi karantina olmuştur. Günümüzde de koruyucu bir önlem olarak uygulanmaktadır. Hz. Peygamber'in bir yerde veba salgınının çıkması halinde oraya girilmemesini, oradakilerin de oradan ayrılmamalarını tavsiye ettiği bilinmektedir.

(Buhârî, "Tıb", 30).

Bizler bazen doğal afetler ve sıkıntılarla imtihan ediliz; bunu hatırımızdan çıkarmamamız gerekir. Yüce Allah: "And olsun ki sizi biraz korku ve açlıkla, bir de mallar, canlar ve ürünlerden eksilterek deneriz. Sabredenleri müjdele." buyurur. Biz canımızı Allah'ın emaneti bilir, Allah'tan sürekli sağlık ve âfiyet ister, sağlığımızı

korumak için gayret eder, tedbir alırız.

Bütün dünya insanların kendilerini ölümlerle burun buruna hissettiği bu salgın hastalık dönemlerinde bir Müslümanın da kendisine sorması gereken en temel soru "Şu anda ölsem, Rabb'im huzuruna alınıp ak bir şekilde çıkabilir miyim?" sorusu olmalıdır. Dış dünya ile irtibatımızın asgariye indiği bu zaman dilimlerinde kendi nefsimize, iç dünyamıza dönmeli, bugüne kadarki hayatımızı gözden geçirmeli, Allah'a veya kullara yönelik vazifelerimizdeki eksiklikleri telafi etmeye gayret etmeliyiz.

Rabb'imiz içinde bulunduğumuz bu musibet ve imtihanlardan tez zamanda kurtulmayı, yaşadıklarımızdan ibret almayı bizlere nasip eylesin.



Davud (as)

Hız. Davud zamanını belli bir plana bağlamış ve bu doğrultuda hareket etmiştir. Bir gününü ibadetle, bir gününü muhakeme, bir gününü vaaz ve irşad, bir gününü de hususi işlerine ayırmıştı. Yine gecenin yarısında uyuduğu, üçte birinde namaz kıldığı, altıda birinde yine uyuduğu çeşitli kaynaklarda zikredilmiştir

Kur'an-ı Kerim'de ismi zikredilen yirmi beş peygamberden birisi olan Hz. Davud aynı zamanda kitap gönderilen dört peygamberden birisidir. Yakub'un (as) soyundan gelmiştir ve Süleyman'ın (as) babasıdır. Gönderildiği kavim ise İsrailoğulları'dır.

Tâlût-Câlût Savaşı

İsrailoğulları'na zulmeden Câlût'un yaptıkları dayanılmaz seviyeye gelmişti. Savaş artık kaçınılmazdı.

Allah tarafından görevlendirilen Tâlût bu savaşın komutanı olmuştu. Kalabalık bir ordu toplayan Tâlût ve askerleri, muharebe zamanına yaklaştığında bir imtihandan geçirildiler. Önerine çıkan ırmaktan yalnızca bir avuç içip yollarına devam edecektiler. Gerçek Müslümanlar bu emre uyarken çoğunluk isyan etmiş, bu ırmaktan kana kana su içmişlerdi. Neticede içlerine bir korku gelmiş ve savaşmaktan vazgeçmişlerdi. Böylece sayıca üstün olan İsrailoğulları azınlık taraf olmuş, Tâlût ve Müslümanlar yollarına devam etmişlerdi. Savaş başladığı anda ise Allah inananlara yardım etmiş ve savaşta karşı tarafı yenmeye başlamışlardı. Zeki bir komutan olan Câlût savaşın seyrini lehine çevirmek için meydana atıldı ve birisinin onunla çarpışmasını, kazanan kişinin tarafının savaşta yenmiş sayılmasını söylemişti. Bunun üzerine Tâlût askerlerine Câlût'un karşısına kim çıkmak ister diye sormuştu. Çeşitli vaatlerde bulunmasına rağmen kimse çıkmadı. En son Davud (as) 'Ben savaşırım.' dedi. Bunu ilk başta istemeseler de sonradan kabul ettiler. Davud'u (as) hazırlamak için zırh giydirdiler. Lakin o zırhı bile taşıyamadı. Ardından eline birkaç taş toplamış ve Câlût'un karşısına çıkmıştı. Fırlattığı bir sapan taşı Câlût'un kafasına isabet etti. Yere düşen Câlût'un hemen üzerine atladı ve Câlût'u öldürdü. Allah'ın yardımıyla, Müminler bu savaşın kazananı olmuştu.

Sesi

Davud (as) güzel sesiyle Zebûr'u okur, kuşlar yanına kadar gelir onu dinler, beraber Allah'ı tesbih ederlerdi. Dağların da aynı şekilde onunla beraber Allah'ı tesbih ettiğini Kur'an haber vermektedir.

Hükümdar Peygamber

Oğlu Süleyman(as) gibi kuşlar, dağlar onun emrine verilmiş hatta Kur'an lisanıyla 'Seni halife yaptık.' ifadesi sadece Davud'a (as) söylenmiştir.(Sad-18,26) Kavmine de peygamberliği dönemi boyunca adaletle hükmetmiştir. Ayrıca bir rivayete göre kendi

geçimini sağlaması için bir iş öğrenebilmeyi istemiş, Allah'a dua etmiştir. Nitekim Allah da ona demiri işlemeyi öğretmiş, demiri onun eli altında hamur hâline getirmiştir.(Demirciliği Kur'an'da açıkça belirtilmiştir. Lakin kendi geçimini sağlamak istediği için mi öğretilmiştir bilemiyoruz. Burada bu rivayeti ele aldık. En doğrusunu Allah bilir.)

İbadeti

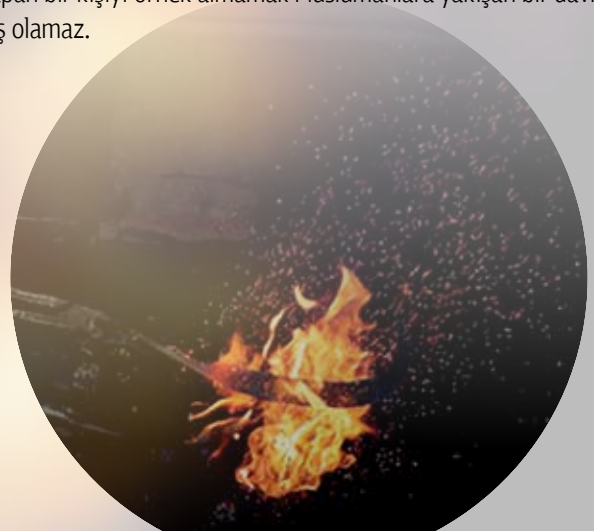
Hız. Muhammed (sav) tarafından onun ibadeti şöyle övülmüştür:

"Allah'a en sevimli gelen namaz, Davud'un(as) namazıdır. Yine Allah Teâlâ'ya en sevimli gelen oruç Davud'un (as) orucudur."

Zamanı Etkin Kullanması

Allah'a en sevimli gelen ibadetleri yapabilmesi belki de onun bu özelliğinin sonucudur. Çünkü Hz. Davud zamanını belli bir plana bağlamış ve bu doğrultuda hareket etmiştir. Bir gününü ibadete, bir gününü muhakemeye, bir gününü vaaz ve irşada, bir gününü de hususi işlerine ayırmıştı. Yine gecenin yarısında uyuduğu, üçte birinde namaz kıldığı, altıda birinde yine uyuduğu çeşitli kaynaklarda zikredilmiştir. Bir gün oruç tutup bir gün yediği de bilinmektedir.

Her peygamberin hayatından kendimize bir ders çıkarmamız gerekir. Özellikle şu son günlerde ise Hz. Davud'un (as) bu yönü bize tam da rehber niteliğindedir. Allah'ın emirleriyle yaşayan ve insanlara örnek olan, Davud'un (as) bu yönünü hayatımızda özellikle uygulamalıyız. Zira Allah'a en sevimli gelen ibadetleri yapan bir kişiyi örnek almamak Müslümanlara yakışan bir davranış olamaz.



Kaynaklar:

Ahmet Lütfi Kazancı, Peygamberler Tarihi.

İsmail L. Çakan, Mehmed Solmaz, Kur'an-ı Kerim'e Göre Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi.

Peygamberin Yıldızlarından Bir Yıldız

Hız. Bilal(Ra.)-(581-641)

Peygamberimiz ne sesi güzel olduğu için ne de sesi gür olduğu için Hz. Bilal'i seçti. Vefa sultanı olan Peygamberimiz, Hz. Bilal'i "Ahad! Ahad!" diyerek eziyetlere direndiği için, sabrettiği için seçti. Çünkü vefa sultanı olan Rasulullah bedel ödeyene karşı vefalıdır. Asla bedel ödeyenı unutmaz!

Hız. Bilal'in tam adı Bilal bin Rebah Habeşı olup künyesi Ebu Abdullah'tır. Babasının ismi Rebah, annesinin ismi Hamame'dir. Hız. Bilal Mekke-i Mükerrreme müşriklerinin ileri gelenlerinden Ümeyye bin Halef'in kölesidir.

İçini Kemiren Sıkıntı

Hız. Bilal'in kölelerin içinde farklı bir yeri vardır. Onun dürüst ve güvenilirliği sayesinde Ümeyye bin Halef onu mallarını satmak üzere kervanlarının başında Busra ve Şam'a gönderirdi. Kervanları bol kazançlarla geri getirirdi. Bu kervan yolculukları Hız. Ebubekir ile arasında bir dostluk kurulmasını sağlamıştı.

Hız. Bilal'in kalbi bir sıkıntıdaydı. Bunu bazen Hız. Ebubekir'e açıyordu. Hız. Ebubekir ise onu sadece teskin edebiliyordu. Ama bir gün gelecek, İslam nuruyla Hız. Ebubekir, Bilal'in kapısına gelip onu sıkıntısından giderecek olan İslam'a davet edecek, Hız. Bilal İslam ile şereflenecekti.

AHAD! AHAD!

Hız. Bilal Müslümanlıkları açık olan o yedi yiğitten birisiydi. Efendisi Ümeyye bin Halef bunu öğrenince dehşete kapılmış, ne yapacağını şaşırmıştı. Onu dininden döndürmek için Bilal'e yapmadığı eziyet kalmamıştı. Onu kızgın kumlara yatırıyor, kamçılıyor ve onun üstüne ağır taşlar bastırıyordu. Lakin Bilal'in dudaklarından dökülen kelime değişmiyordu.

Ahad! Ahad!

Hız. Bilal onları çılgına döndürüyor, Bilal'in yüreğindeki iman onları korkutuyordu. Çünkü Hız. Bilal asıl özgürlüğü Allah'a (c.c.) kul olmakta bulmuştu. İşte bu yüzden değişmiyordu dudaklarındaki kelime: Ahad! Ahad!

Hız. Ebubekir, Hız. Bilal'in gördüğü onlarca eziyete dayanamıyordu. Bunun üzerine Hız. Ebubekir, Ümeyye bin Halef'in yanına Hız. Bilal'i satın almak için geldiğini söyledi. Ümeyye bin Halef güçsüz hale gelmiş olan Bilal'i satmayı mantıklı bulup Hız. Bilal'i satmak için yedi ukiyye* istedi. Hız. Ebubekir bedelini vererek onu özgürlüğüne kavuşturdu ve bu davranışıyla Allah'ın Resulü'nün duasını aldı.

Ümeyye bin Halef bu alışverişin ardından: "Kandırdım, Ebu Kuhafé'nin oğlunu kandırdım. İki ukiyye etmeyen bir köleyi yedi ukiyyeye sattım."Bu sözü duyan Hız. Ebubekir ona karşı: "Vallahi yedi ukiyye değil yetmiş ukiyye isteseydi yine de Bilal için verirdim." demişti. Bu olayla ilgili Hız. Ömer yıllar sonra şöyle



demıştır: " Hz. Ebubekir bizim efendimizdir, o bir diğer efendimiz olan Bilal'i alıp azat etmiştir."

Bilal-i Habeşi (r.a.) artık hürdü.

Bundan sonraki hayatı boyunca Peygamberimizin yanından ayrılmadı. Onun abdest suyunu taşıdı, şahsi ihtiyaçlarını karşıladı. Savaşlarda geceleri koruma görevlisi oldu. Hz. Bilal adeta Peygamber Efendimizin özel kalemiydi, daima yanı başındaydı. Bedir'de, Uhud'da, Hendek'te, Hayber'de, Hudeybiye'de, Tebuk seferinde, Mekke fethinde... Hz. Bilal hep Peygamber Efendimiz'leydi.

Peygamber Efendimiz, Medine'de ise ten rengi simsiyah olan Bilal'i ten rengi bembeyaz olan Abdullah Bin Abdurrahman El Ha'sami'ye kardeş kıldı. Onların kardeşliği yıllar yılı devam etmiştir. Hatta Hz. Ömer'in hilafeti zamanında, sicil yazılırken Hz. Ömer Bilal'i Habeşi'ye onu nereye yazmasını istediğini sorduğunda Hz. Bilal ona : " Madem Resulullah beni Abdullah Bin el-Has'ami'ye kardeş kıldı, beni ondan ayırma. " dedi.

Bedr'in Parolası

Hicretin ikinci yılında, Allah Resulü askerlerini konuşlandırdıktan sonra Hz. Bilal'i yanına çağırırdı. Peygamber Efendimiz: "Ben, Bedr'in parolasını belirledim. Bedr'in parolası nedir biliyor musun?" Hz. Bilal: "Allah ve Resulü daha iyi bilir." Peygamberimiz: "Bedr'in parolası 13 yıl boyunca senin ve senin gibi iman edenlerin imanlarının bedelini ödemek için dillerinden düşünmedikleri kelimedir: Ahad! Ahad!"

O gün Bedir Meydanı'nda meleklerin imrendiği o 313 insanın müşrikler ile en büyük farkı bu paroladır.

Cahiliye Kokusu

Hz. Bilal ile Hz. Ebu Zer birbirlerini çok severler ama nasıl olduysa Bilal, Ebu Zer'i kızdırmıştı. Ebu Zer o kızgınlıkla: "Sus, ey siyah kadının oğlu!" der. Bunu duyar duymaz Hz. Bilal boynunu büküp hiçbir şey demeden Resulullah'ın (sav.) huzuruna gelir. Olanları Resulullah'a (sav) anlatır. Peygamberimiz: "Bunu Ebu Zer mi dedi? Çağırın gelsin Ebu Zer'i." Ebu Zer gelir. İki cihan sultanı ona orada şöyle der: "Ebu Zer! Senden hâlen cahiliye kokusu geliyor." Ebu Zer Resulullah'ın huzurundan ayrılır ayrılmaz Bilal'in evine gider.

Ebu Zer, Hz. Bilal'in eşiğine başını koyar ve ona seslenir: "Ey Bilal, o ayağınla seni ve Resulullah'ı kızdıran sözleri söyleyen şu ağzıma basmadıkça Allah'a yemin olsun ki ben başımı senin eşiğinden kaldırmam." Bilal ne kadar seni affettim dese de Ebu Zer başını kaldırmayınca mecburen Hz. Bilal hafifçe ayağını Hz. Ebu Zer'in dudaklarına sürer. Ardından birbirlerinden helallik isterler.

İlk Ezan

Mescid-i Nebevi inşa edildi. Müslümanlar namaza davet edilecekti. Bu yüzden iki cihan sultanı sahabelerle istişare ediyordu. Bazı sahabeler çan, bazıları boru çalım, diğerleri ateş yakalım, diyordu. Ama Allah Rasulü hiçbirini uygun bulmuyordu. Ertesi gün adı tarihe sahibulezan olarak geçen ensardan Abdullah Bin Zeyd koşa koşa Resulullah'ın yanına geldi ve Resulullah'a rüyasında kendisine ezan ve kametin öğretildiğini anlattı. Hz. Ömer de aynı rüyayı görmüştü. Peygamberimiz derhal Bilal'in çağırılmasını istedi. İlk ezanı Bilal okuyacaktı.

Peki ilk ezanı neden Hz. Bilal okuyacaktı? Sesi güzel olduğu için mi? Hayır, sesi Hz. Bilal'den daha güzel sahabeler vardı. Abdullah b. Mesud, Ubey b. Kab, Ebu Musa el-Haşari gibi sahabelerin sesini Resulullah övmüştür. Peki sesi gür olduğu için mi? Hayır, sesi Bilal'den daha gür sahabeler de vardı. Mesela, Sabid b. Gays çok gür bir sedaya sahipti ki Peygamberimiz onu savaşlarda gür sesi için kullanmıştır. Ayrıca, Hz. Bilal Habeşistanlıdır. Mahreçleri tam çıkaramaz. Peygamberimiz ne sesi güzel olduğu için ne de sesi gür olduğu için Hz. Bilal'i seçti. Vefa sultanı olan Peygamberimiz, Hz. Bilal'i "Ahad! Ahad!" diyerek eziyetlere direndiği için, sabrettiği için seçti. Çünkü vefa sultanı olan Resulullah bedel ödeyene karşı vefalıdır. Asla bedel ödeyeni unutmaz.

Fetih Ezanı

Mekke fethedilmişti. Resulullah Kâbe'nin içine girecekti. Peygamberimiz, Hz. Ali ile Hz. Bilal'i yanına çağırırdı. Peki niye Hz. Ali ile Hz. Bilal? Hz. Ali, Peygamberimizin ailesindendir ve yıllar önce dalga geçmişlerdi Hz. Ali'nin imanı ile. Onlar, "Bu çocuk sana yeter!" demişlerdi. Vefa

sultanı, o çocuğun, Hz Ali'nin, kendisine yettiğini göstermek için fetih günü Hz. Ali ile Kâbe'ye girecektir. İki cihan sultanı, Kâbe'nin içindeki putları temizleyince dışarı çıkarlar. Peygamberimiz: "Bilal, hadi bize bir ezan oku." dedi. Hz. Bilal Kâbe'nin damına çıkar ve fetih ezanını okur.

Veda Ezanı

Peygamber Efendimiz vefat etmişti. Bütün sahabeler hüznünlüdür vakit öğle vaktine gelmişti. Hz. Bilal ezan okumaya başlayacak, gözyaşları içerisinde ezan okuyacak, söz "Eşhedü enne Muhammeden Resulullah"a gelince öteye gidemeyecek hüngür hüngür ağlayarak bitirecektir ezanı. O günden sonra ezan okuyacak takat bulamayan Hz. Bilal, cihat için Medine'den ayrıldı.

Kudüs Ezanı

Kudüs fethedilmişti. Kudüs'te ilk ezan okunacaktı. Hz. Ömer Bilal'i çağırdı ve ona şöyle dedi: " Bilal, Allah sana Medine'deki ilk ezanı nasip etti, Mekke'deki ilk ezanı da sana nasip etti. Kudüs'teki ilk ezan da sana nasip olsun." Böylece Kudüs'teki ilk ezanı da gözyaşları içinde okudu Hz. Bilal.

Son Ezan

Hz. Bilal, rüyasında Peygamber Efendimiz'i görür. Allah'ın Resülü: "Bu ne vefasızlık! Yıllar geçti beni ziyarete gelmedin, beni ziyarete gelmeyecek misin?" diye ona seslenir. Bunun üzerine Bilal uyanır uyanmaz Medine'ye varmak için yola çıkar.

Hz. Bilal, Medine'ye varınca Peygamber Efendimiz'in kabrini ziyaret eder. Hz. Bilal'i gören Peygamber Efendimiz'in torunları onunla sarılıp hasret giderirler ve ondan yıllardır hasret oldukları sesiyle ezan dinlemek isterler. Bilal onları kıramaz ve ezana başlar ama yine Resulullah'ın adı zikredilen yere gelince tıkanarak ezanı zar zor bitirir. İşte bu ezan Hz. Bilal'in son ezanı olacaktır. Hz. Bilal 60 yaşında Şam'da vefat eder.

Allah ondan razı olsun.





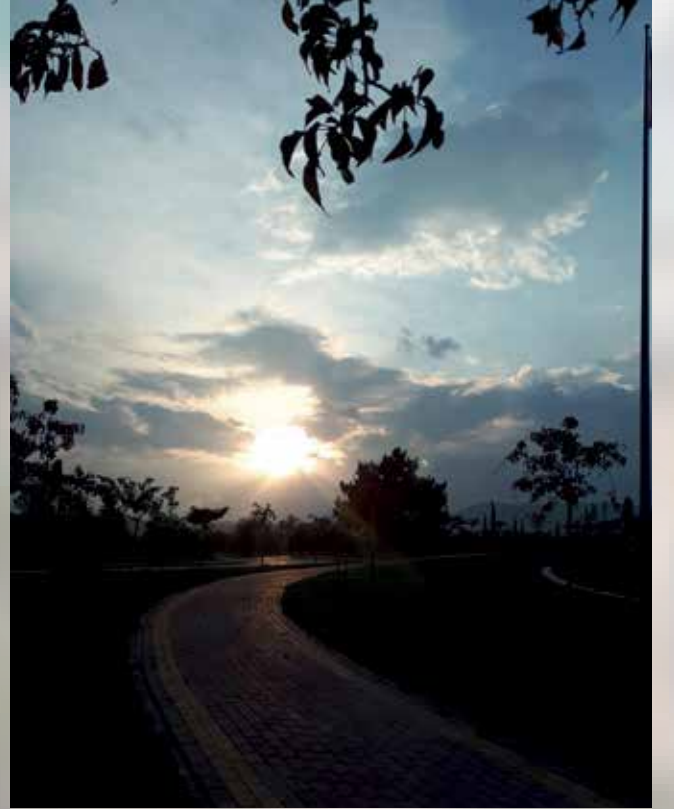
Aslı Gül Alpak



Ayşe Nur Duman



Murat Sevinç



Havva Nur Kara



Mustafa Baha Akkanat



Muhammet Emin Aydın



Fatma Nurefşan Kabak



Zeynep Sıla Atıcı



Hatice Nur Arıkan



Rumeysa Büyükkaymaz



Muhammet Emin Aydın

Matematiğin Dünyası

Nicelik, yapı, uzay ve değişim gibi konularla ilgilenen bilim dalıdır.

$$111111111 \times 111111111 = 12345678987654321$$

1'le oluşturulan en fazla 9 basamaklı bir sayının kendisiyle çarpımının sonucunu, onu oluşturan basamak sayısına kadar ardışık olarak arttırarak ve azaltarak sonucu bulmak mümkün.

$$1 \times 1 = 1$$

$$11 \times 11 = 121$$

$$111 \times 111 = 12321$$

$$1111 \times 1111 = 1234321$$

$$11111 \times 11111 = 123454321$$

$$111111 \times 111111 = 12345654321$$

$$1111111 \times 1111111 = 1234567654321$$

$$11111111 \times 11111111 = 123456787654321$$

$$111111111 \times 111111111 = 12345678987654321$$

Güzel değil mi? Bir de aşağıdakine bakın:

$$1 \times 8 + 1 = 9$$

$$12 \times 8 + 2 = 98$$

$$123 \times 8 + 3 = 987$$

$$1234 \times 8 + 4 = 9876$$

$$12345 \times 8 + 5 = 98765$$

$$123456 \times 8 + 6 = 987654$$

$$1234567 \times 8 + 7 = 9876543$$

$$12345678 \times 8 + 8 = 98765432$$

$$123456789 \times 8 + 9 = 987654321$$

Paydası 7 olan basit kesirlerin sonuçlarında 6 yinelenen basamak tekrar eder.

$$1/7 = 0.142857142857...$$

$$2/7 = 0.285714285714...$$

$$3/7 = 0.428571428571...$$

$$4/7 = 0.571428571428...$$

$$5/7 = 0.714285714285...$$

$$6/7 = 0.857142857142...$$

4 Tane 4 ile İstedığınız Her Sayıyı Yazabilirsiniz!

Dört tane dördünüz var. Bu 4,4,4,4 sayılarının arasına bildiğiniz bütün matematiksel gösterimleri (+,-,x,/,%...) yerleştirmenize izin verildiğini düşünün.

Kaç tane farklı sayı yapabilirsiniz?

İlk başlayınca, sorun oldukça basit görünüyor. Örneğin;

$$4 - 4 + 4 - 4 = 0$$

$$4/4 + 4 - 4 = 1$$

$$4 - (4+4) / 4 = 2$$

$$(4*4-4) / 4 = 3$$

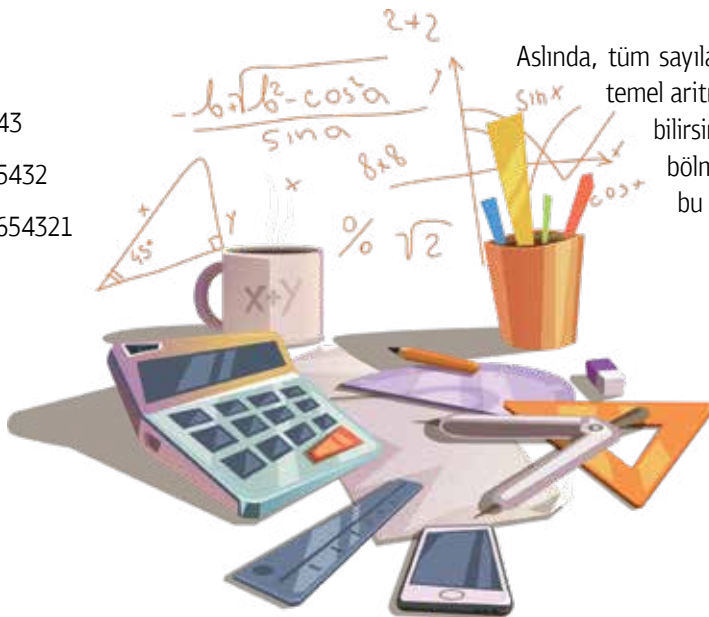
$$4+4 (4-4) = 4$$

$$(4*4+4) / 4 = 5$$

Aslında, tüm sayıları yaklaşık 20'ye kadar sadece temel aritmetik işlemleri kullanarak yapabilirsiniz: Toplama, çıkarma, çarpma ve bölme. Ama daha büyük sayılar için bu yeterli değil elbette.

$$44 - \sqrt{4} + 4 = 46$$

$$(4! - 4* \cdot 4) / \cdot 4 = 49$$



Daha büyük sayılara ulaşmak için karekök, üst, faktöriyel ve birleştirme (temelde 4 ve 4'ü 44'e dönüştürme) gibi daha komplike işlemlere geçmeniz gerekli. Bu biçimde 100 sayısına kadar kolayca ulaşabilirsiniz. Ancak sonrasında işler biraz daha karışmaya başlayacak. Çünkü işin içine karekök ve logaritmayı da eklemeniz gerekecek.

$$\log_{\sqrt{4}/4} (\log_4 \sqrt{4}) = 1$$

$$\log_{\sqrt{4}/4} (\log_4 \sqrt[4]{4}) = 2$$

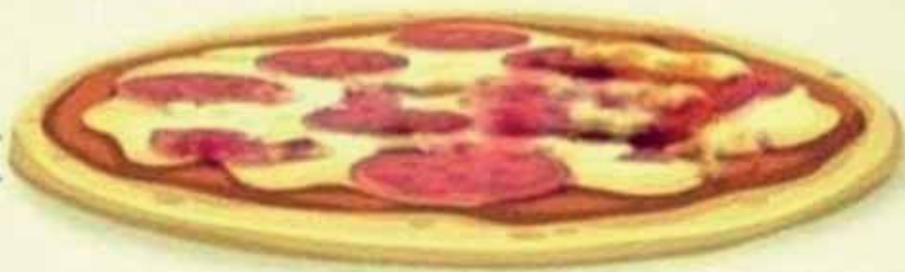
$$\log_{\sqrt{4}/4} (\log_4 \sqrt[8]{4}) = 3$$

$$\log_{\sqrt{4}/4} (\log_4 \dots \sqrt[4]{4}) = \infty$$

Eşitliğin sağ tarafı buradaki karekök sayısına eşittir.

Neden pizza diyoruz?

kalınlık = a [

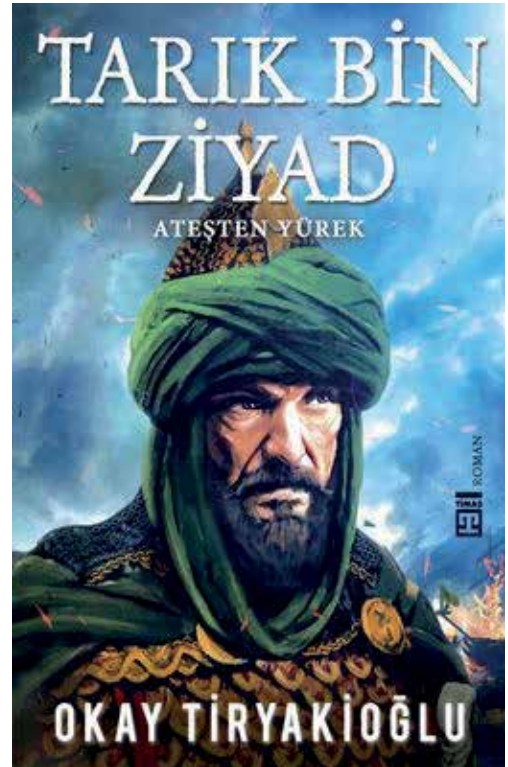
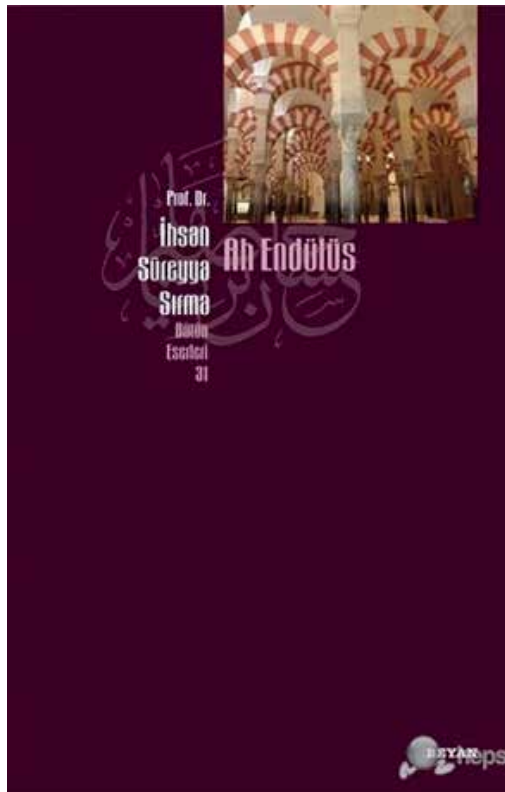
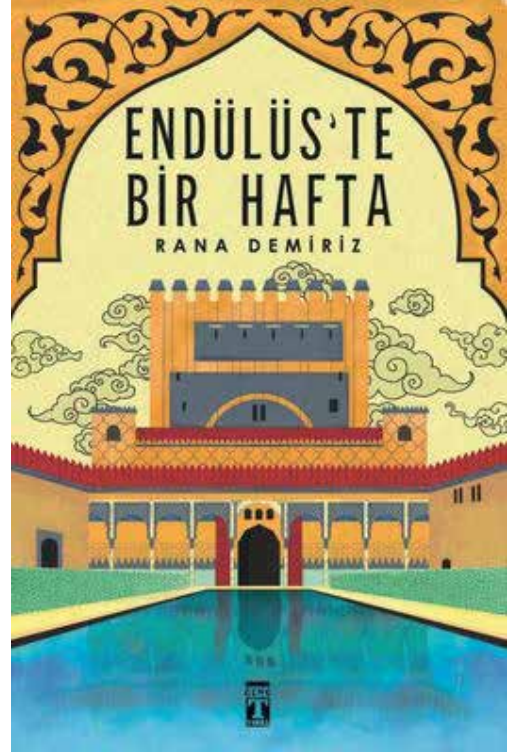
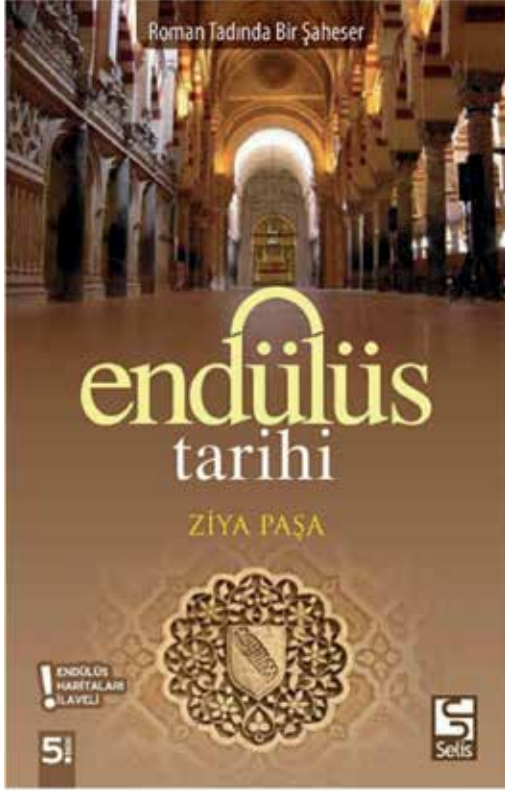


yarıçap = z

$$\text{Hacim} = \pi z^2 a$$

$$\text{Hacim} = \text{pi}(z.z)a$$

Kitaplarda Endülüs





Endülüs Ne Yana Düşer?

ENDÜLÜS'E MERHABA

Hepimizin vardır bir şehir, bir ülke tasavvuru. Hiç gitmemişsinizdir ancak duyunca yüreğinizin çarptığı, hayallerinizde sokaklarında dolaştığınız... Bizim de bu sayımızda aklımıza düşen yer Endülüs oldu.

Endülüs'e dair hepimizin aklında kalan bir iki şey vardır mutlaka: Endülüs de tıpkı Kudüs gibi kesinlikle gidip görmemiz, biz Müslümanların yalnız bırakmaması gereken bir yer. İslam tarihinin medeniyet ve ihtişamını hissederek öğreniyorsunuz Endülüs'ü araştırınca.

Müslümanların Endülüs'e egemen olduğu süre boyunca ilmin zirve olmasının yanı sıra, mimari anlamda da günümüzde dahi kendisine hayran bırakan bir medeniyet inşa ettiğine şahit oluyorsunuz.

Fakat daha sonra bu coğrafyadan Müslümanlığın silinmesine vakıf olmak son derece hüznün veriyor insana.

Biz dosyamızla sizleri sanal bir yolculuğa çıkarmak istedik Endülüs'e doğru. Yolu Endülüs'e ve de El Hamra Sarayı'na düşenlerin "Baktığınız her detay size Allah'ı hatırlatıyor. Çünkü sarayın her yerinde, her an karşınıza çıkan, akıllara mış gibi kazınan 'Lâ Galibe illallah' (Allah'tan başka galip yoktur) yazısını görüyorsunuz ve tüyleriniz diken diken oluyor." ifadeleri ayrı mecralara sürüklüyor bizleri. Kim bilir belki bir gün bizlere de nasip olur gidip yerinde görebilmek temennileriyle buyurun Endülüs'e bir merhaba diyelim hep birlikte.

ENDÜLÜS NE YANA DÜŞER?

Bir Müslüman genç, İspanya'nın Endülüs olduğunu neden lise çağında öğrenir ki?

Peki bu bilgi ne kadar kalıcı ve etkin olabilir? Hâlbuki bir Hristiyan anne-baba çocuğuna İstanbul'dan bahsederken hâlâ "Konstantinopol" diyor. Evet biz Endülüs'ü 1492'de kaybettik fakat fetihler her zaman haritada olmaz, biz asıl kaybı Endülüs'e "İspanya" dediğimiz gün kaybettik. "İslam'ın şehit vatani" başka bir deyişle "batıya doğru akan nehir" nerede?

Avrupa'nın güneybatısında, üç tarafı denizlerle çevrili bir yarım ada İber yarımadası. Doğu ve kuzeydoğusunda Akdeniz, batı ve kuzeyinde Atlas Okyanusu, kuzeybatısında Fransa ve birtakım küçük krallıklar, güneyinde ise Cebelitarık Boğazı karşıya geçsek Fas yani Kuzey Afrika.

Yarımadanın geneline Akdeniz iklimi hakim, meşe, gürgen ve zeytin ağaçları ile süslü, dağlık bir araziye sahip olması sebebi ile ayı, kurt, sincap, yaban keçisi gibi hayvanlar bulunur. Ve elbette mevsimden mevsime göçmen kuşlara ev sahipliği yapar.

Arapça, Berberice, Latince, Katalanca, Portekizce, İspanyolca, İbranice gibi yedi lisanın konuşulduğu zengin bir kültür merkezi. Coğrafi ve kültürel konumu itibarıyla Avrupa, Afrika ve Orta Doğu (Asya) ile doğrudan ilişkili bir coğrafyadır.

Kathedrale dönüştürülen Kurtuba Ulu Camii tekrar özüne dönmeyi bekliyor, Sevilla'da ki ezana hasret minare "Alın bu çanları üzerimden!" diyerek haykırıyor âdeti.

Endülüs bizim zarif narçiçeğimiz.

Dalları Batı'da, kökleri Doğu'da Şam'da, Medine'de...

Beş yüz küsur yıldır ise kitapların arasında unutulup kuruyan bir narçiçeği.

Endülüs...

Avrupa'da Parlayan Güneş: ENDÜLÜS

Endülüs, tarihimizde gururla anlattığımız değerler arasında yerini alırken bugün yetim kalmış coğrafyalarımızdan biri olarak varlığını sürdürmektedir. Dünya var olduğundan bu yana çeşitli medeniyetler tarih sahnesindeki rollerini oynayıp sahneden ayrılmışlardır. Her medeniyet, tıpkı insan gibi doğar, büyür ve ölür. Birbirimizi takip ederek geliştiğimiz bu dünyada bizlere düşen temel vazife de tarihten ibret alarak geleceği yeniden inşa etmektir.

Tarih boyunca çeşitli devletlerce yönetilmiş, yer yer zulümler, baskılar, zorluklar altında kalmış yer yer de hoşgörü, barış, ilim ve medeniyetin beşiği olmuş nezih bir coğrafya: Endülüs

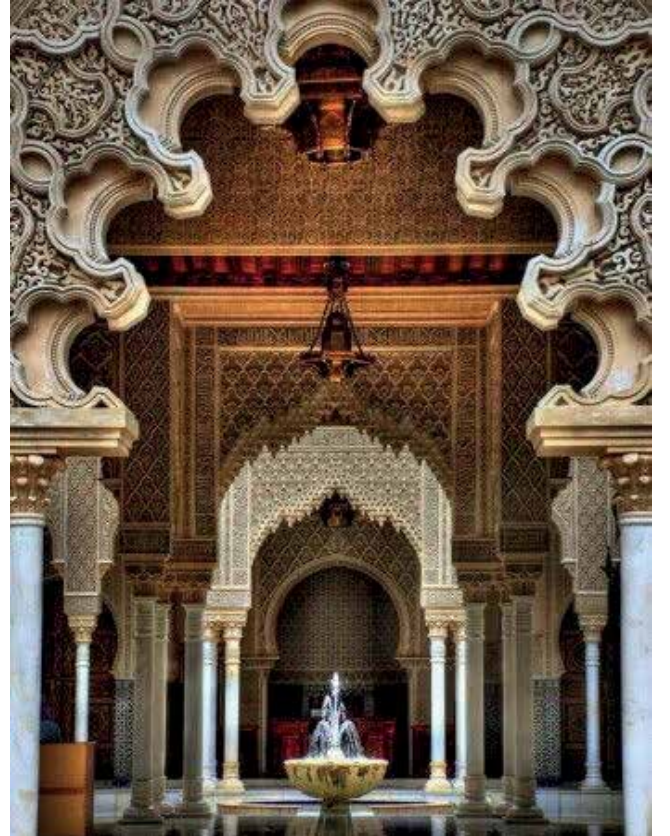
Endülüs, bugünkü İspanya toprakları içerisinde yer alan, Müslümanlar da dahil çeşitli milletler arasında mücadelelere sebep olan bilhassa Müslümanlar için büyük önem arz eden, medeniyet denilince gözlerimizin aradığı o güzel belde. Medeniyetin altın



çağının yaşandığı bu coğrafyayı gereğince idrak edebilmek için gelin kısa tarihine bir göz atalım.

Kara ve deniz ticareti bakımından büyük önem arz eden Endülüs, uğrunda senelerce mücadele edilen mühim bir bölgeydi. Müslümanların İslamiyet'i hızla yaymaları ve Hz. Ömer zamanında Mısır'la başlayıp Emeviler zamanında Fas'a kadar uzanan fetih hareketleri sonucunda, Afrika ve Avrupa kıtalarının en yakın olduğu bu bölge, arada yalnızca Cebelitarık Boğazı kalacak şekilde İslam dünyasına komşu olmuştu. Aynı dönemde Endülüs, Roma İmparatorluğu'na bağlı olan İspanya'nın egemenliği altındaydı ve ülke göçebe Vizigotlar tarafından yönetiliyordu. Ülkeyi Vizigotların yönettiği bu dönemde Hristiyanlık halk arasında fazlasıyla benimsenmişti. Ayrıca 589 yılında İspanya'nın resmi dini ilan edilen Katolik Hristiyanlık yönetim tabakası bakımından da rağbet görmüştü. Ancak toplumda bir birlik ve beraberlik ortamı mevcut değildi. 694 yılında çıkartılan bir fermanla halk belirli tabakalara ayrılmış, ülkenin azınlık nüfusunu oluşturan

Yahudiler toplumda tahkir edilip kölelerle eşit sınıfta yer almış ve otoritelerini korumak isteyen krallar güç kullanarak kan akıtmaya başlamıştı. Ülkedeki karışıklıklar toplumu bir buhrana sürüklemiş, tahta çıkan 33 kraldan 11'i suikast, taht kavgaları vb. sebeplerle öldürülmüştü. Ülkede çıkan bu karışıklıklar halkı daha çok tahrik etmiş, adaletsizlik, taht kavgaları, sınıf ayrımcılığı gibi nedenler ülkeyi iç savaşa sürüklemiş; buna bir de İspanya'nın sondan bir önceki kralı Vitiza'nın veraset sistemini getirmesi de eklenince mücadele kaçınılmaz olmuştu. Bir tarafta halkın ileri gelenlerinden olan zenginler ve yöneticiler diğer tarafta tabakanın alt kısmında bulunan azınlık Yahudiler ve fakirler vardı. Üst tabakaya galip gelemeyeceğini anlayan Yahudiler ve fakirler aradıkları barış ve hoşgörü ortamını, adaleti ve yardımı yanı başlarında bulunan İslam Devleti'nde bulmuşlardı. Bunun üzerine Emevi Devleti'ne





bir mektup gönderip yardım talep etmişlerdi.

Cihat aşkıyla yanıp tutuşan ve gittiği her yere Allah'ın adaletini götüren İslam Devleti bu fırsatı kaçırmadan derhal hazırlıklara başlayarak 711 yılında Berberi komutan Tarık bin Ziyad komutasındaki ordusunu daha sonra komutanın adının verildiği ve Arapçada "Tarık Dağı" anlamına gelen Cebelitarık Boğazı'na çıkarmıştı. Kesin olmamakla birlikte, bir rivayete göre Tarık bin Ziyad'ın, Müslümanların kararlılığını göstermek maksadıyla bütün gemileri yakarak askerlerin zafere olan inançlarını kuvvetlendirmeye çalıştığı söylenir. Bunun doğru olup olmadığı bilinmez ama bilinen bir gerçek vardır: "Endülüs artık İslam toprağıdır."

Senelerce baskı ve zulüm altında yaşamış olan halk; adalet, hoşgörü ve barış dolu günlere uyanmıştır. Endülüs medeniyeti dediğimiz o harikulade medeniyet tohumlarını atmaya ve ilk filizlerini vermeye başlamıştır. Müslümanlar, ilk önce halkın iç karışıklıklarına ve yönetimdeki aksaklıklara çözümler bulmuşlar; daha sonra da bölgeyi imar etmişlerdir.

Öyle ki -Fransız bir seyyahın anlattıklarına göre- ülke harikulade bir görünüme kavuşmuş ve pek çok Avrupa ülkesinden daha elverişli koşullara sahip olmuştur. Sürdürülen bu imar faaliyetleri sonucunda ansiklopedi, sabun, sokak ışıkları, tarçın, cerrahi aletler, gözlük... ve sayamayacağımız daha birçok yenilik Avrupa'ya taşınmıştır. Yapılan bu yeniliklerle halk aradığı huzur ve saadet ortamına kavuşmuş ve hayal dahi edemeyecekleri haklara sahip olarak İslam hoşgörü medeniyetinin egemenliği altında 781 yıl yaşamışlardır. Dokuz asırlık bu süre zarfında Endülüs bilim ve medeniyetin beşiği olmuş; tıp, matematik,

astronomi, felsefe, filoloji, edebiyat, tefsir, kıraat, hadis, fıkıh, kelam, tasavvuf, tarih, coğrafya, musiki, zooloji, botanik... vb. pek çok ilim dalında çalışmalar yürütülmüş, kütüphaneler dolusu eserler yazılmış ve gözde ilim adamları yetiştirilmiştir. Bu saadet ve adalet döneminin ardından Endülüs Devleti'nde bozulmalar baş göstermeye başlamıştır. Müslümanlar devleti fethettikleri ilk dönemlerdeki amaçlarından sapmaya başlamışlar, Allah'ın emir ve yasaklarını göz ardı etmişler ve sadece aklın ve bilimin yeterli olacağını düşünerek değerlerinden uzaklaşmışlardır. Bu yönelmeler sonucunda, 781 yıl İslam toprağı olarak kalmış, Avrupa'ya medeniyeti öğretmiş, ilim ve bilimin kandili olmuş gözde Endülüs, dokuz asırlık medeniyet devrinin ardından tekrar İspanyolların eline düşmüştür. Ülkenin son hâkimiyeti olan Gırnata Sultanlığı yıkılarak Endülüs'te İslam dönemi sona ermiştir. Hanedan üyeleri gözyaşları içerisinde ülkeyi terk etmişler, şehre giren İspanyollar yapılan eserleri tahrip edip halkı kılıçtan geçirmişlerdir.

Devletin yıkılışının ardından bölgede kalan Müslümanlara asimilasyon projesi uygulanmış "tek din, tek millet" anlayışıyla hoşgörüden uzak bir yönetim benimsenmiş daha sonra ülkede kalan son Müslümanlar ve Yahudiler ülkelerinden sürülmüşlerdir.

Endülüs, tarihimizde gururla anlattığımız değerler arasında yerini alırken bugün yetim kalmış coğrafyalarımızdan biri olarak varlığını sürdürmektedir. Dünya var olduğundan bu yana çeşitli medeniyetler tarih sahnesindeki rollerini oynayıp sahneden ayrılmışlardır. Her medeniyet, tıpkı insan gibi doğar, büyür ve ölür. Birbirimizi takip ederek geliştiğimiz bu dünyada bizlere düşen temel vazife de tarihten ibret alarak geleceği yeniden inşa etmektir.

Endülüsten Günümüze Kalanlar

Tarık bin Ziyad'ın 711 yılında fethetmesiyle beraber tam 781 yıl Müslümanlara yurt olmuş Endülüs'ten geriye çok da bir şey kalmış denemez. Eserlerin bazıları doğal şartlarla yıkılmış olsa da özellikle şehrin Katolik Kral Ferdinand'ın eline geçmesiyle yıkılmadık eser bırakmamışlardır. Özellikle tam bir şaheser olan Büyük Kurtuba Camii'sini atlarıyla girip harap etmeleri ve beş yüz bin el yazması kitabı meydanda yakmaları tarihe kara bir leke olarak geçmiştir. Kalan eserler ise sayıca az olmasının yanında ilk günkü ihtişamlarını kaybetmişlerdir.



ALCAZAR SARAYI:

İspanya'nın Endülüs bölgesinin başkenti Sevilla şehrinde bulunan Alcazar Sarayı, orijinal olarak Moro kökenli Müslüman kralılar için 1181 yılında Toledolu Mimar Calubi tarafından yapımına başlanmış kraliyet sarayıdır. Bahçelerinin güzelliği ile göz kamaştıran, cennet bahçeleri benzetmesi ile bilinen Alcazar Bahçeleri de saray da Arapların bölge hâkimiyetini yitirmeleri ile zamanla terk edilmiştir. Büyük Sevilla depremi ile daha da zarar gören yapı, Gaddar Pedro lakaplı I. Pedro El-Cruel tarafından Müslüman usta ve işçilere yeniden yaptırılarak günümüze ulaştırılmıştır. Dünyada hâlen kullanılan kraliyet sarayları arasında en eskisi olan Alcazar, UNESCO tarafından 1987 yılında "Dünya Mirası" ilan edildi. Aynı zamanda Kraliçe İsaabel'in, Kristof Kolomb ve yanındaki denizcileri Dünya'yı keşfe yollarken uğurladığı yer Alcazar Sarayı'dır. Sarayın üst katları hâlen kraliyet ailesi tarafından kullanılmakta olup Patrimonio Nacional adlı ulusal bir kurum tarafından işletilmektedir.



EL HAMRA SARAYI:

Hem İslam sanatları hem de İslam mimarisi için muhteşem bir örnek teşkil eden bu sarayın yapımına 1232 yılında Beni Ahmer Devleti'ni kuran I. Muhammed zamanında başlanmıştır. Taş ve tahta işleme, mozaik ve çini başta olmak üzere çok sayıda el sanatı dalından örnekler sunan sarayın Arapçada kızıl anlamına gelen El Hamra sıfatı ile anılmasının sebebi ise inşaatında kullanılan kil harcının kızıla çalan renginden ve güneşin batışı esnasında kızıl ışınların saray duvarlarına yansımalarından dolayıdır. Ayrıca, "La Galibe İllallah" / "Allah'tan başka galib yoktur" sözünün El Hamra Sarayı'nın taş duvarlarına defalarca oyularak yazılmış olması tam bir İslam eseri olduğunu bize gösteriyor. Tarih boyunca çeşitli tahribata maruz kalmasına ve bazı bölümlerinin yok olmasına rağmen dünya çapında bir şöhrete ve bütün İslam eserleri arasında son derece imtiyazlı bir yere sahiptir. Bugün de geçmişe ışık tutan bu bina, ayakta kalabilen eski İslam saraylarının en iyi durumda olanıdır ve bu haliyle bir taraftan küçük bir devletin gücünü sembolize ederken diğer taraftan da daha güçlü İslam devletlerinin yok olup gitmiş sarayları hakkında fikir vermektedir.



MEDİNETÜ'Z ZEHRA SARAYI:

III. Abdurrahman'ın kendisini halife ilan ettiği 929'da Endülüs Emevi Devleti'nin gücü doruğa ulaşmıştı. Halife gücünü kanıtlamak için Kurtuba'nın 13 kilometre kuzeybatısında Medinetü'z Zehra saray kentini (936-1010) inşa ederek gösterdi ve burayı imparatorluğunun hükümetve idare merkezi haline getirdi. Medine sarayının inşası çok hızlı ilerledi çünkü III. Abdurrahman devlet gelirlerinin üçte birini saraya yatırdı. Tarihsel kaynaklar inşaat çalışmalarının 40 yıl sürdüğünü belirtir. III. Abdurrahman'dan sonra başa geçen II. Hakem de inşaatı sürdürdü. Böylece dönemin büyük çaplı ve iddialı imar projesi başlamış oldu. Başka bir rivayete göre 929 yılında halifeliğini ilan ederek İslam dünyasında Abbâsî ve Fâtımîler'den ayrı olarak üçüncü halifeliği kuran III. Abdurrahman'ın, cariyelerinden birinin ölümü üzerine kendisine kalan mirası Frenk ülkelerinde esir olarak bulunan Müslümanların azat edilmesi için kullanmayı düşündüğü, ancak bu ülkelerde herhangi bir Müslüman esire rastlanılmayınca büyük bir sevgiyle bağlandığı cariyesi Zehrâ'nın, kendi adıyla anılan bir şehir kurmasını rica etmesi üzerine bu sarayşehri inşa ettirdiği rivayet edilmektedir. Dönemin devletleri arasındaki siyasi güç dengesini korumak ve kendisini daha kuvvetli göstermek isteyen III. Abdurrahman'ın en güçlü rakibi Fâtımîler'e nisbet yapmak amacıyla bu şehri inşa ettirdiği de söylenir. Önünde geniş bir avlusu ve bu avluya bakan üstü kapalı bir taraçası olan sarayın üç salonu vardır. Yan taraftaki salonlara her iki tarafında üçer kemerli birer açıklık bulunan bir kapıdan geçilmekte, salonlar arasında sağdan ve soldan üçer kapı ile bağlantı kurulmaktadır. Sarayın mimari tarzı Kurtuba Ulu Camii'ndeki planla benzerlikler göstermekte olup Abbâsî saraylarının eksen simetrisi burada görülmemektedir. Resim, süsleme ve heykel sanatlarının göze çarptığı sarayın girişinde Zehrâ'nın bir heykeli yer almaktaydı. Saraydaki 15.000 direk; altınla kaplanmış, zümrüt, yakut, mermer ve inciyle süslenmiş, sütun başlıklarının tablalarında kûfi yazı kullanılmış, taş üzerine süs ağırlık kazanarak renk sanatı bütün inceliğiyle uygulanmıştır. Medînetüzzehrâ 1910 yılında Ricardo Velazquez Bosca adlı İspanyol mimar tarafından keşfedilmiş, Rafael Castejon ve Felix Hernandez onun başlattığı kazıları sürdürerek bazı sur, avlu, kolon ve duvarları gün ışığına çıkarmışlardır. Şehir, döneminde Orta Çağ eczacılık çalışmalarının da önemli bir merkeziydi.



KURTUBA CAMİİ:

Kurtuba Camii İspanya'da Endülüs Emevi Devleti zamanında yapılan en ihtişamlı cami konumundadır. Camii, Endülüs İslam Devletini kuran I. Abdurrahman tarafından Kurtuba'da yaptırılmaya başlanıyor ve Bağdat'ta bulunan camilerden daha büyük ve görkemli olması hedefleniyor. Yapımında bizzat Birinci Abdurrahman da çalışıyor. Irak, Suriye ve doğunun birçok yerinden getirilen malzemelerle yapılıyor ve değerli taşlarla süsleniyor. Yapı 10 senede tamamlanıyor. Kurtuba Camii girişinde gezginleri; portakal ağaçları, çeşmeler ve yürüyüş yollarıyla dolu geniş bir bahçe karşıyor. Batı duvarının ortasında yer alan geniş minare de burada görebilecekleriniz arasında. Aslında Katolik dönemde çan kulesine dönüştürülen minareye çıkmaya da izin veriliyor. Bu bölümden de sütunlu salona giriliyor. Bu camiyi önemli yapan bir başka detay ise 24 bin metrekarelik yerleşimi ve 856 sütunu ile sadece dünyadaki en büyük cami olması değil aynı zamanda en büyük ibadethane olması. Caminin içinde her biri 10 m yüksekliğinde bulunan bu sütunlar için farklı mermerler bir arada kullanılmış, kemerlerle de iki katlı görünüm sağlanmıştır. Camiye girince, sütunlar bir ormanın içindeymiş hissi veriyor. Zemini kıymetli mermer ve süslü tahtalar ile işlenmiştir. Yapının duvar ve tavanlarında oymalar, işlemeler ve gazeller bulunuyor. Bakıldığında Kurtuba Camii'nin en güzel kısmı mihrabı ve minberidir. Mihrap at nalı şeklindedir. Minber, pek çok fildişi parçayla, değerli taşlardan altın çivilerle yapılmıştır. Şu anda kilise olarak kullanılmasından büyük üzüntü duyduğumuz bu camiye her inançtan insan ziyarete geliyor. Ayrıca Kurtuba Camii Unesco tarafından Dünya Kültür Mirası listesine de alınmıştır.

Endülüs'te Yetişen İslam Bilginleri

İslam dini, ilme teşvik etmiş, ilim ve irfanın önemini birçok ayet ve hadiste vurgulamıştır. İlk kelimesi oku ile başlayan ilahi kitabın mensupları, bu emre duyarsız kalmamışlar ve her devirde gerek İslami ilimlerin gerek pozitif ilimlerin peşini bırakmamışlardır. İlim şehri olarak anabileceğimiz birçok şehir vardır. Bunlardan öne çıkanlar Bağdat, Şam, Basra ve Endülüs'tür. Bu yazımda Endülüs âlimlerinden birkaçının bilime ve irfana kattıkları önemli buluş ve çalışmalarından bahsedeceğim.



Endülüs'ün Öklidi: Mesleme el-Mecritî

Endülüs'te Mecrit olarak bilinen Madrid şehrinde doğmuştur. Bu yüzden Mecritî şeklinde anılmaktadır. Matematik ve astronomi ilminde zamanının en iyilerindendir. Nitekim "Endülüs'ün Öklidi" olarak anılan Mecritî, ticari aritmetik ve astronomi üzerine bir okul kurmuş ve organize bilimsel araştırmaların temelini atmıştır. Batlamyus'un Planisphaerium adlı eseri üzerinde çalışmış ve önemli yeni bilgiler ilave etmiştir. Son derece saygın bir âlim olduğu için arkasında çok sayıda talebe bıraktığını biliyoruz. İslam dünyasındaki ilim adamlarını ciddi bir biçimde etkilemiştir. Dolayısıyla İslam dünyasının övünç kaynağıdır.



Avrupa'nın Etkilendiği İlim Adamı: İbn Rüşd

Avrupa'da Averroes olarak tanınan İbn Rüşd Avrupa'ya en çok tesir eden İslam âlimlerindendir. Felsefe, fıkıh, matematik, astronomi ve tıp ile ilgilenmiştir. Çeşitli âlimlerden ders alan İbn Rüşd, İbn Tufeyl vasıtasıyla büyük İslam hekimlerinden İbn Zühr ile tanıştı. Ayrıca bir de tıp ansiklopedisi yazmıştır. İbn Rüşd'ün felsefe alanındaki düşünceleri ehl-i sünnet görüşlerine ters görünmüş bu yüzden İslam dünyasından ziyade Avrupa'da daha meşhur olmuştur. Fikirleri yüzünden hayatının son yıllarını tecritte geçirmiştir ve Fas'ta vefat etmiştir.



Modern Tıbbın Öncüsü: el- Gafikî

13. yüzyılda Kurtuba'da yaşamıştır. Tıp konusunda uzmanlaşmış bir âlimdir. Göz hastalıkları üzerine yazdığı eseri el-Mürşid fi-l-Kuhl (Göz İlaçları Kılavuzu) sayesinde tanıdığımız Gafikî, bu kitabı zamanında göz hastalıklarıyla ilgili bilgileri içeren bir kaynak bulamadığı için yazdığını söylemiştir. Eser göz hastalıkları üzerine olmasına rağmen baş ve beyin hastalıkları konusunda da kıymetli bilgiler içerir. İslam dünyasında göz hekimliği konusunda yapılmış çalışmaların en önemlisi ve en geniş kabul edilen el-Mürşid fi-l-Kuhl, o devrin Doğu ve Batı İslam medeniyetlerinde tanınan oftalmoloji bilgilerinin özeti kabul edilir. Gafikî'nin büstü ölümünün 800. yıl dönümü olan 1965'te Kurtuba Belediye Hastanesi'nin avlusuna dikilmiştir.



Evrensel Usturlabın Mucidi: Zerkalî

Astronomi alanındaki çalışmaları ve 'Safiha' isimli usturlabıyla tanınır. Usturlap astronomi ölçümlerinde kullanılmış tarihi bir ölçüm cihazıdır. Kullanım alanları güneş, ay, gezegen ve yıldızların konumunu belirlemektir.

Zerkalî Yunan bilim adamlarına karşı eleştirilere katılmış özellikle Batlamyus astronomisine ciddi eleştiriler getirmiştir. Batlamyus Güneş sisteminin yörünge noktasını sabit ve tadil merkezini değişmez kabul etmiştir Zerkalî ise Dünya'nın gerçek yörünge noktası hareketinin ve Güneş'in tadil merkezinin asırlık değişikliğe bağlı olduğunu keşfedip bunu bir kanunla sabitlemiştir.

Safiha ismini verdiği usturlapla ilgili olarak yazdığı Kitabü'l-Amel Bi's-Safiha ez-Ziciya daha sonra Latinceye, İbraniceye ve diğer bazı Avrupa dillerine çevrilmiştir.

Avrupa çalışmalarının ve gözlemlerinin çoğunu 1061-1087 arasında Taleytulâda kurduğu rasathanede yapmış, ömrünün sonuna doğru Kurtuba'ya yerleşip 1087'de vefat etmiştir.

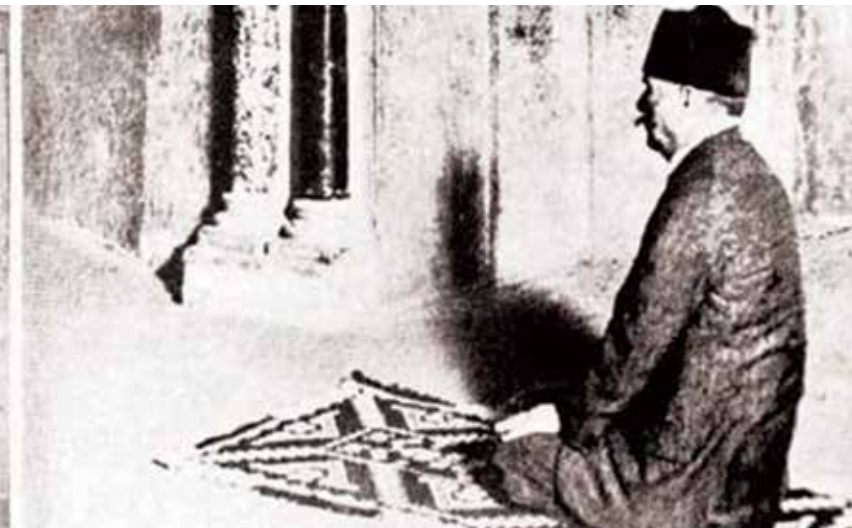
Görüldüğü üzere ilim, uygarlık ve medeniyetin beşiği konumuna gelen Endülüs, birçok alim yetiştirmiştir. İslam medeniyeti dün olduğu kadar bugün ve yarın da ilim adamı, sanatkâr ve iz bırakacak insanlar yetiştirecektir. Bu noktada biz gençlere düşen kollarımızı sıvayıp geçmişten ibret alarak geleceğe yön vermektir.

Şiirlerde Endülüs



Muhammed İkbâl'in Kurtuba Camii'nde namaz kılarken çekilmiş fotoğrafını gördünüz mü hiç? Ya akabinde kaleme aldığı şiiri, insanın kalbini dağlıyor. Muhammed İkbâl, 1931 'de Kurtuba Camii'ni ziyaret ettikten sonra zaten 400 yıl evvel katedrale çevrilmiş camide Müslümanların namaz kılması yasaklanmıştı. O fotoğrafa iyi bakınız. 718'de İber Yarımadası'na geleerek 1492'ye dek Endülüs medeniyetine can vermiş Tark bin Ziyad'ın ruhunun ağladığı fotoğraftır o. Mağlubiyetimizin fotoğrafı.

Muhammed İkbâl Kurtuba'nın önünde sızlayan vicdaniyla boyun bükerken, aynı zamanda kurtuluşun çilesine, öz eleştiriye, teşhis kadar tedaviye de önem veren bir şahsiyettir. Umudunu ve yol haritasını hiç bırakmaz. Nitekim mezkur fotoğrafı da bunun delilidir.. "Bir gün Kurtuba'da yeniden namaz kılacağız." yazılıdır o mezkur fotoğrafta.



Kurtuba Camii'nde gönül diliyle, hicranla söylediği mısralar;
"Ey Kurtuba Camii senin varlığın aşktandır,
Aşk büsbütün devamlıktır, onda fânîlik yoktur.

Ey Kurtuba! sırrı seninle aşikâr olmuştu mümin'in,
Gündüzlerin vecd, geceleriye yanış ve yakarış dolu olduğunu gösterdin!
Ey Kurtuba! Yıldızlara göre senin zeminin gök kubbe gibidir,
Binlerce ah! ki asırlardır senin fezan ezan-sız beklemektedir.

Ey Kurtuba'nın önünden akıp giden Kebîr Irmağı, kenarında senin,
(İkbâl diye) Biri oturmuş rüyasını görmektedir bir başka devrin.
İstikbal henüz mukadderat perdesi altında gizlidir,
Gözlerimin önünde onun seheri perdesizdir.
Eğer fikirlerimin üzerinden perdeyi kaldırırsam görülecektir,
Avrupa benim kehanetlerime tahammül edemeyecektir."

Muhammed İkbâl

Endülüse Ağıt (Endülüs Mersiyesi)

Her yükselen bir gün düşer, inişler başlar zirveden

Ömrün mutlu günlerine niçin aldanır ki insan

Zaman bu, ne kılıç kını tanır ne sağlam Gımdan kalesi

Düşün, nerededir şimdi, var mı onlardan bir iz

Nerde muhteşem taçlı Yemen hükümdarları

Nerde bugün İran'ın Sasani hükümdarı

Karun'un bitmez tükenmez serveti nerde bugün?

Hani Ad, hani Adnan, hani Kahtan, bu dünya servetleri

Çaresiz onlar da boyun büküp emrine tarihin,

Çekilip gittiler birer birer, bir masal bir efsane gibi

Yere geçirdi Kısra'yı, ne sarayları kaldı ne zafer takları

Her faciaya bir teselli bulursun belki, ama Unutulmaz İslâm'ın uğradığı bela cihanda

Öyle bir felakete uğradık ki Endülüs'te biz Üstümüze devrildi sanki, Şehlan ve Uhud dağları

Nazar değdi İslâm'a Endülüs'te, bela üstüne bela

Yağdı yağmur gibi, o güzelim şehirler üstüne

Bir sor Belensiye'yi hali nicedir Mürsiye'nin

Duy başına gelenleri Şatibe'nin, Ceyyan'ın

Gördün mü Kurtuba'yı, bir bilgi okyanusu

Bir bilgi deniziydi, görseydin bilginleri

İşte bunlardı, Medine'si, göz bebeği Endülüs'ün

Bunlar ki birer viranedir artık, niçin yaşamalı

Soyununca İslâm'dan, birer çöle dönüştü sanki

Onlar ki, küfür karanlığı içinde bayındır bugün

Birer kilisedir artık camiler, mescitler

Her yanda çanlar, putlar ve baykuş uğultuları

Uyan ey gafil kişi ibret denizi zaman

Sen uyumuşsan da, asla uyumaz zaman (...)

Ebul Beka Salih Bin Şerif

Çeviren: Sezai Karakoç

Endülüs İslam Felsefesi

Kutsal kitabında onlarca kere düşünmeyi emreden bir dinin mensubu olarak hiçbirimiz felsefeyi dinsizlikle ilişkilendirmemeliyiz. Kaldı ki İslam'ın altın çağında, yani Orta Çağ ve Yeni Çağ'da meşhur Yunan filozoflarının kitapları Arapçaya çevrilerek İslam âlimleri tarafından da okunmuştur



Felsefe, dilimize Arapçadan girmiş, bilgelik sevgisi, manasına gelen bir kelimedir. Daha önceden felsefe derslerinde de gördüğümüz gibi, Latince karşılığı philosophiadır. Bu da bizdeki “filozof” kelimesini karşılıyor.¹

Felsefenin umumi bir tanımını yapmak gerekirse klasik olarak “tüm bilimlerin atası” derim. Zira tüm bilimler düşünmeyle, merak etmeyle başlar. Felsefe de insanı düşünmeye teşvik eder.

Kutsal kitabında onlarca kere düşünmeyi emreden bir dinin mensubu olarak hiçbirimiz felsefeyi dinsizlikle ilişkilendirmemeliyiz. Kaldı ki İslam'ın altın çağında, yani Orta Çağ ve Yeni Çağ'da meşhur Yunan filozoflarının kitapları Arapçaya çevrilerek İslam âlimleri tarafından da okunmuştur. Anlayacağınız İslam, hiç de bize bahsettikleri gibi bağnaz bir din değildir. Felsefeye “İslam felsefesi” diye bir kavram kazandıran âlimlerimiz var bizim.

İslam felsefesi deyince pek çok isim geliyor aklımıza: Kindî, Gazalî, Farabî, Birunî, İbn Sina, İbn Haldun² ilh.

Ama İslam felsefesinin eti kemiği olan bir medeniyetimiz var; bir medeniyet ki, dağlar denizler aşmış, kâğıdı Avrupa'ya ulaştırmış, yıkıldıktan sonra dahi arkasında bıraktığı iz ile insanlığa ışık tutmuş bir medeniyet: Endülüs!

Her alanda olduğu gibi felsefede de fazlasıyla ileri giden Endülüs medeniyetine felsefe, İbn Bacce ile girer. Kendileri Aristo'nun eserlerini çevirmiş, çevirmekle kalmamış açıklamış, Farabî kanaıyla Platon'u da incelemiştir. Öyle birisidir ki İbn Bacce, kendinden yaklaşık 300 yıl sonra yaşayacak olan Yahudi filozof Mose'ye ilham kaynağı olmuştur. İbn Bacce'ye göre hakikate ulaşmanın yegâne yolu akıldır.³

İbn Bacce'yi takip eden dönemde İbn Tufeyl felsefede söz sahibidir. Kendisi Endülüs'teki Muvahhid'in sarayında büyük bir

teveccühe sahiptir ve Sultan Yusuf'un özel doktorudur. Bir dönem vezirliğini de üstlenir. Fakat saraya en büyük hediyesi şüphesiz İbn Rüşd olur. İbni Tufeyl, Batı edebiyatındaki Daniel Defoe'nun Robinson'una ilham olacak Hayy bin Yakzan isimli felsefe romanını kaleme alır.⁴

Filozoflar halkasının sıradaki ismi meşhur İbn Rüşd'dür. Aristo'nun en sadık talebesi ve eserlerinin yılmaz savunucusu, şerh edicisidir. İbn Rüşd, İbn Tufeyl'in Endülüs sultanının dostluğundan istifade ederek saraya girmeye muvaffak olmuştur.⁵ İbn Rüşd bir dönem kadılık, bir dönem sultanın özel doktorluğu gibi görevler alır. Sarayda teveccüh kazanır. Bazı dinî konularda aşırılığa kaçan yorumlarından ötürü ömrünün sonunda evinde dostlarını kaybetmiş, halk tarafından dışlanmış bir hâlde ölür. Fakat etkisi uzun yıllar devam edecektir.⁶

Son olarak Cervantes'in Don Kişot'una ilham veren İbn Hazm'dan⁷ bahsetmek istiyorum:

İbn Hazm, fıkıh, felsefe ve kelâm konusunda otorite sahibi bir âlimdir. İlmî üslubu son derece sade ve açıktır. Dile ve konuya hâkimiyeti sayesinde anlatımı oldukça güç olan mahud ilimleri bile eserlerinde büyük bir ustalıkla anlatır. Özellikle hilâfla ilgili kitaplarında fikir ayrılıklarına konu olan meselelerde ve cedel mevzularında keskin, sert, ağır ve kıskırtıcı bir üslup hâkimdir. Bu yüzden, “Haccâc'ın kılıcından ve İbn Hazm'ın dilinden Allah'a sığınılır.” sözü âlimler arasında yaygınlık kazanmıştır.⁸

Yine de bahsi geçen filozofların (özellikle de belirttiğim gibi İbn Rüşd) bazı dinî konularda sınırı aştığı, hatta Kur'an'ı açıkça eleştirdiği de bilinmektedir.⁹

Her şeyimizi unuttuğumuz gibi Endülüs'ümüzü, felsefemizi de unutmuşuz herhâlde.

Anlayacağınız, öyle bir tarihe sahibiz ki; âlimlerimiz, komutanlarımız, mucitlerimiz, ordularımız, filozoflarımız ilh. unutturulmuş ya da âlimlerimizin eserleri Avrupalılar tarafından çalınmıştır. Bir an evvel uyanıp da çalınan tarihimizin hesabını sormazsak, hırsızlar tarih evimize girip kalan son değerlerimizi de ellerini kollarını sallayarak götürecekler. Benden söylemesi...

1 Nişanyan Sözlük internet sayfası

2Mahmut Kaya, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, cilt 12, 1995

3Mehmet Maruf, Endülüs'te Üç Filozof, Yeni Mesaj, 30.06.2001

4 ay.

5İslam Düşüncesi, Ord. Prof. M. Ziya Ülken, s.229

6Nişanyan Sözlük internet sayfası

7Mahmut Kaya, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, cilt 12, 1995, İstanbul

8Mehmet Maruf, Endülüs'te Üç Filozof, Yeni Mesaj, 30.06.2001

9Çulal Hüseyin İbrahimi Dinani, İslam Dünyasında Felsefî Düşüncenin Serüveni, 2019, İstanbul

Bir Medeniyetin Unutulmuş Evlatları: Moriskolar

Başlangıcı muhteşem sonu hazin olan bir medeniyettir Endülüs. Ve bu medeniyetin unutulmuş evlatları Moriskolar...Bu trajik hikâyede başrolde İspanya varmış gibi görünse de yaşanan çoğu olayın arkasında kilise olduğu söylenir. Bu gerçekten de okunmaya değer bir hikâyedir...

'Morisken' ya da 'Morisko', Arap ve İslam tarihinde kullanılan sözcüklerdendir. İspanyolca sözcüklerde 'moro' kökenli olduğu yazan bu terim, "Kuzey Afrika'da yaşamakta olan Müslümanlar" olarak geçmektedir. Morisko İspanya'da Gırnata'nın düşmesinin ve Müslümanların din değiştirmeye zorlanmalarının ardından, Hristiyan yönetimi altında kalan Müslümanlar için kullanılır.

ENDÜLÜS'ÜN SON EVLATLARININ HİKÂYELERİ NASIL BAŞLAMIŞTI ?

Müdeccen (Mudejar) olarak adlandırılan İspanya'daki Endülüs Müslümanları, Katolik yönetimi altında bulunan yerlerde yüzyıllar boyunca nispeten huzurlu bir yaşam sürdü. Hatta bir dönem bazı bölgelerde kendi yasalarını, âdetlerini ve dinlerini uygulamalarını mümkün kılan hukuki bir statüye sahiplerdi.

Ancak 1492'de Katolik Kral II. Fernando ve Kraliçe Isabel, İber Yarımadası'nda Müslümanların kontrolü altındaki son toprak olan Gırnata'yı (Granada) fethetti. Burada yaşayan Müslüman halk savaşımadan teslim olduğu için onlarla bir anlaşma yapıldı ve onlara Müdeccenlerin sahip olduğu haklara benzer haklar tanındı. Fakat kısa zaman sonra Katolik liderler kontrolleri altında yaşayan Müslüman azınlığa din değiştirmeleri için zulüm ve baskı yapmaya başladı. Daha önce yapılan anlaşmaya bağlı kalınmaması oradaki Müslümanların 1499'da isyan etmesine neden oldu. Askerler ayaklanmayı bastırdı, fakat ardından tüm ülkede Müslümanlar din değiştirmeye veya göç etmeye zorlandı. İspanyollar, dinini değiştirerek İspanya'da kalan kişileri Moriskolar olarak adlandırdı. 1526'da İslam tüm İspanya'da yasaklandı. Fakat birçok Morisko dinini uygulamaya gizlice devam etti. Çoğu yerde bir halk olarak kültürlerini korudular.

MORİSKOLAR'A UYGULANAN BASKILAR: ALLAH DEMELERİ YASAKLANDI!

Başlarda Moriskoların dışarıdan Katolik gibi görünüp kendi dinlerini uygulamaya devam etmelerine göz yumuldu. Sonuçta onlar esnaf, zanaatkar ve işçi olarak toplumda önemli bir rol oynuyorlardı ve vergi ödüyorlardı. Yine de Moriskoların asimile olmayı genel olarak reddetmesi hoş karşılanmıyordu ve hem devletin hem de halkın yaptığı ayrımcılığa maruz kalıyorlardı. Bu ön yargının ardında muhtemelen onların din değiştirme konusundaki samimiyetinden şüphe duyan kilise vardı.

Kısa süre sonra durum değişti ve baskı başladı. II. Felipe 1567'de bir ferman çıkararak Moriskoların dilini, giysilerini, âdetlerini ve geleneklerini yasakladı. Öncelikle İslami kesimlerin yapıldığı mezbahalar ve kasaplar kapatıldı. Arapça isim ve unvanların kullanılması, kadınların tesettüre uygun giyinmesi ve çocukların sünnet ettirilmesi yasaklandı. Altı yaşından küçük çocukların Hristiyan terbiyesi ile yetiştirilmesi için manastırlara yerleştirilmesi kararlaştırıldı. Bu kararlara uyulup uyulmadığını kontrol etmek ve ihlallere karşı cezai müeyyideleri uygulamak amacıyla başta Granada ve Valencia olmak üzere Moriskoların topluca bulundukları yerlerde Orta Çağ'ın en karanlık uygulaması olan engizisyon mahkemeleri kuruldu. Engizisyon, İslâmî gelenekleri sürdüren Moriskoları yakalayıp cezalandırmak için İspanya'nın dört bir yanında "familiar" adı verilen 20 binden fazla memur görevlendirildi. Hatta Müslümanları ortaya çıkarmak için "Müslümanları Tanıma" kitapçığı bile çıkarıldı.

OSMANLI MORİSKOLARA SAHİP ÇIKTI

Osmanlı Devleti'nin Kanuni Sultan

Süleyman zamanında Akdeniz'de ulaştığı güç, medeniyetin tekrar canlanacağı ümidiyle Moriskoların Müslüman kimliğine daha sıkı sarılmalarını sağladı. Diğer taraftan Barbaros Hayrettin Paşa, Turgut Reis, Piyale Paşa, Salık Paşa gibi Türk denizcilerinin İspanya kıyılarına düzenlediği seferlerle çok sayıda Morisko Kuzey Afrika kıyılarına nakledildi.

Ne yazık ki İspanyol idaresi, Gırnata ve civarında yaşayan 84.000 Morisko'yu Osmanlılarla ilişkilerini kesmesi için ülkenin kuzeyindeki Kastilya'nın kırsal kesimlerine sürdü.

MORİSKOLAR İÇİN VERİLEN FETVALAR

Cezayirli Fakih Venşerisi, bir soruya karşılık verdiği fetvada Hristiyan hakimiyetindeki Endülüs halkından gerçekten çaresiz durumda olanlar dışındakilere hicretin farz olduğunu söyledi. Hemşehrisi Mağravi ise 1504 yılında verdiği bir fetvada Moriskoların Hristiyan idareciler tarafından mutlaka yapılması istenilen içki içme, domuz eti yeme ve ikonları kutsama gibi fiil ve davranışları kalben haramlıklarından şüphe etmemek şartıyla yapabileceklerini, namazlarını işaret yoluyla kılabileceklerini, abdest almak için sadece niyet etmelerinin yeterli olacağını bildirdi.

300.000 BİN MÜSLÜMAN...

1614 yılına kadar devam eden sürgün sırasında İspanya'dan çıkarılan Moriskoların sayısı 300.000'i aştı. Bunların büyük çoğunluğu Fas, Cezayir ve Tunus'a; az bir kısmı Selanik, Belgrad, İzmir, İstanbul, Adana, Şam ve Trablusgarp gibi Osmanlı şehirlerine gitti. Bu arada Fransa, İngiltere ve İtalya'ya göç eden küçük topluluklar da oldu. Böylelikle muhteşem bir medeniyetin son evlatları da yurtlarını terk etmiş ve tarihe karışmış oldu. Benim sizlere anlattığım hikâye de burada noktalandı.

2019 PROF. DR. FUAT SEZGİN YILI ANISINA

Fuat Sezgin'i anlamak bir düşünüşü, bir yaşayışı, bir bilimi, bir insanı anlamaktan öte bir davayı ve bir mücadeleyi anlamaktır. İnandığımız değerler uğrunda nasıl mücadele edeceğimizi, karşımıza çıkan zorlukları nasıl bertaraf etmemiz gerektiğini, üstümüze atılan iftiralara karşı nasıl bir savunma mekanizması geliştireceğimizi kısacası nasıl dava adamı olabileceğimizi bulmaktır onu anlamak.

Yirmiden fazla eser, iki adet müze, bilim tarihine adanmış bir ömür ve geriye bırakılmış pırıl pırıl bir miras...

Bazı adamlar vardır ki hayatlarını açıp okuduğunuzda tekdüze bir yaşayıştan öte, bir davanın ete kemiğe bürünmüş hali çıkar karşınıza; çoğu zaman bu adamları kütüphanelerin tozlu raflarından çıkarmakla bulabilirsiniz. Pek fazla bilinmeleri istenmeyen bu kişiler, iyi ve sağlam adamlardır.

İnandıkları uğrunda bir ömür mücadele vermek, gerek ülkelerinden kovulmak, gerek anlaşılmamak, gerekse meczup muamelesi görmek sıradan şeylerdir bu adamlar için.

Genellikle vefatlarından sonra haberdar olduğumuz bu adamlar şu kısacık ömürlerini sevdalandıkları davalar uğrunda feda edebilecek olan büyük adamlardır.

İşte bu büyük adamlardan biri de bir bilim insanı, bir tarihçi, bir âlim, adeta bir dil makinesi olan Prof. Dr. Fuat Sezgin'dir.

Fuat Sezgin'i anlamak bir düşünüşü, bir yaşayışı, bir bilimi, bir insanı anlamaktan öte bir davayı ve bir mücadeleyi anlamaktır. İnandığımız değerler uğrunda nasıl mücadele edeceğimizi, karşımıza çıkan zorlukları nasıl bertaraf etmemiz gerektiğini, üstümüze atılan iftiralara karşı nasıl bir savunma mekanizması geliştireceğimizi kısacası nasıl dava adamı olabileceğimizi bulmaktır onu anlamak.

Dava adamı demişken; bir tarafta teknolojinin had safhaya ulaştığı, gezegenlerde araştırma yapabildiğimiz, ulaşmak istediğimiz bir bilgiyi saniyeler içinde elde ettiğimiz, dünyanın öbür ucundaki sevdiklerimizle yüz yüze konuşabildiğimiz, her saniye yeni şeyler keşfedilen, insanlığın altın çağı denilebilecek olan, aklın ve mantığın konuştuğu 21.yy.da diğer tarafta sırf inandıkları için katledilen çocuklar, yavrularına yiyecek ekmek bile götüremediği için kahrolan babalar, sokak ortasında Allah'ın âyeti başından alınmak istenen kadınlar, inandıkları değerlere açıkça küfredilen insanları da görmek mümkündür.

Bu vahim tabloda bütün oklar Müslümanları göstermekte, yapılan her saldırıdan onlar suçlanmaktadır. Bir insan inanmış, Allah'ın istediği gibi yaşamaya çalışıyorsa gerisine bakılmadan rahatlıkla yobaz, çağ dışı, cahil, gerici, bağnaz gibi sıfatlarla damgalanıp ötekileştirilmektedir. Müslümanların üzerine bu kadar gidildiği, onların yaptığı işlerin bu denli çürütülmeye çalışıldığı böylesi bir çağda Fuat Sezgin'i anlamak başlı başına bir davadır.

Zira o yakınp durduğumuz bu olguları yıkmak, atılan iftiraları temizlemek, ecdada olan vazifesini yerine getirmek uğruna bir ömür çalışmış ve geride bu davanın mirasçıları olan bizlere çok önemli eserlerini bırakarak bu dünyadan göçmüştür.

Fuat Sezgin bu büyük yolculuğunu şu sözlerle anlatır:

"1943 yılıydı İstanbul Üniversitesinde öğrenciydim. Prof. Helmut Ritter'la orada tanıştım bana: "Biruni, Harezmi... gibi Müslümanlardan büyük bilim adamları çıktı, tarihte daha sonraki pek çok Avrupalı bilim adamıyla aynı düzeydeydiler hatta yer yer onlardan üstündüler. Bunları iyi öğren!" dedi.

Utandım. Zira bir Müslüman olarak bu büyük ilim adamlarının adını dahi duymamıştım. O gün bütün dünyayı terk edip gece gündüz çalışmaya başladım, tam 75 yıl hiç durmadan çalıştım ömrümü kendi bilim tarihimizi keşfetmeye adadım ve sonunda şunu anladım:

Müslümanlar ilimler tarihindeki muazzam yerlerini bilmedikleri veya yanlış bildikleri için Avrupalılar karşısında büyük bir aşağılık



duygusu içindeler. İşte benim amacım Müslümanlara atalarının ilimler tarihindeki muazzam yerlerini göstermek ve öğretmektir.”

Bu düşüncelerle serüvenini anlatan Fuat Sezgin, Müslümanların kendi tarihlerini bilmedikleri görüşünü ortaya atmıştı, bu görüşünde yanlış da sayılmazdı. Zira Müslümanlar olarak tarihi, medeniyeti, çağdaşlığı, ilmi ve teknolojiyi hep Batı'da aramıştık. “Yüzümüzü Batı'ya dönmeliyiz. Din bizi bu çağdan soyutluyor, din gerilememize sebep oluyor...” düşünceleri ile koskoca bir medeniyeti, İslam medeniyetini, kütüphanelerin tozlu raflarında bıraktık. Batı'nın ilmini taklit edeceğiz derken Doğu'nun cevherlerini ihmal ettik, tarih yazının bulunmasıyla başlar deyip Hz. Adem'i unuttuk, kendi benliğimizden sıyrılıp öz güvenimizi yitirdik, çocuklarımıza rol modeller olarak yanlış kişileri seçtik. Sonra da yakınıp durduğumuz bu olgu çıktı ortaya: “Din ve bilim bir arada düşünülemez.”

İnsanların akıllarına kazınmış olan bu olguyu yıkmak için birilerinin çok çalışması gerekiyordu. Birilerinin günde 17 saat çalışıp her yıl yeni bir dil öğrenmesi, oradan oraya gezip eskizleri toplaması ve o eskizleri anlaması gerekiyordu. Birilerinin dinlenmeyi kabre bırakması gerekiyordu.

Zira kendisine: “Devamlı çalışmanın yöntemi nedir?” diye sorulunca:

“Bütün hücrelerimin dinlenmeye o kadar ihtiyacı olduğunu hissediyorum ki... Fakat bunu hissettiğim her an İslam dünyasının hali hazırdaki durumunu da göz önünde bulundurarak dinlenmeye ihtiyacım olmadığına kendimi bir kez daha ikna ediyorum, ben kabirde dinleneceğim.”

Şeklinde cevap vermiş ve koca bir medeniyetin yükünü omuzlarında taşıdığını bir kez daha göstermiştir Fuat Sezgin.

Fuat Hoca'nın bu davaya baş koymasındaki temel sebep içindeki ateşti. Çünkü onun İstanbul'a gidiş amacı bir şarkiyatçı değil mühendis olmağı.

Ne var ki Prof. Ritter'la tanıştıktan sonra bu vefasızlığı görmezlikten gelememişti.

Bir Müslüman olarak Müslüman ilim adamlarının adını dahi duymamak ona çok dokunmuştu. Eğer birisi el atmazsa İslam bilimler tarihi Endülüs kütüphaneleri misali mürekkeplerini nehirlerle akıtmak

zorunda kalacaktı. Koca bir medeniyet tarihten silinecek ve Müslümanlar olarak aşağılık duygusu içinde kalmaya devam edecektik.

Bilim sistematik ilerler, insanlığın ilk çağlarından bu yana her medeniyet bir tuğla koyarak bu binayı inşa etmiştir. Bunu sırasıyla: Roma medeniyeti, İslam medeniyeti, Batı medeniyeti şeklinde söyleyebiliriz. Bu üç medeniyet birbirlerinin birikimleriyle ilerlemiş, hepsi de birbirinden değerli ilim adamlarına sahip olan medeniyetlerdir. Bu medeniyetlerden birini yok saymak; içinde yapılan bütün çalışmaları, yazılan bütün eserleri, harcanan saatleri, tüketilen ömürleri yok saymaktır.

İşte bütün sorun da buradadır. Aradaki İslam medeniyeti yok sayılıp bütün çalışmalar başkalarına atfedilip bilimin Roma'dan Batı'ya sıçradığını insanlara anlatmak ne tarihçiliğe ne bilime ne de insanlığa sığar. İnsanların senelerce yanlış olgulara kapılmaları da bu zulmün sonuçlarındandır.

Ama ne var ki Selahaddinleri, Ertuğrulları, Mehmetleri, İbn-i Sinaları, Aziz Sancarları tükenmeyen tarihimizde bir deha daha çıkmış ve tarihi yeniden yazarak iz bırakanlardan olmuştur.

Ne yazık ki ilme ve ilim adamına gereken önemi veremeyişimiz onu da etkilemiş, ülkesinden ayrılmak zorunda olduğunu anlayınca hizmet edeceği bu coğrafyaya son bir kez daha bakıp yel misali sessiz sedasız ülkesinden ayrılmıştı.

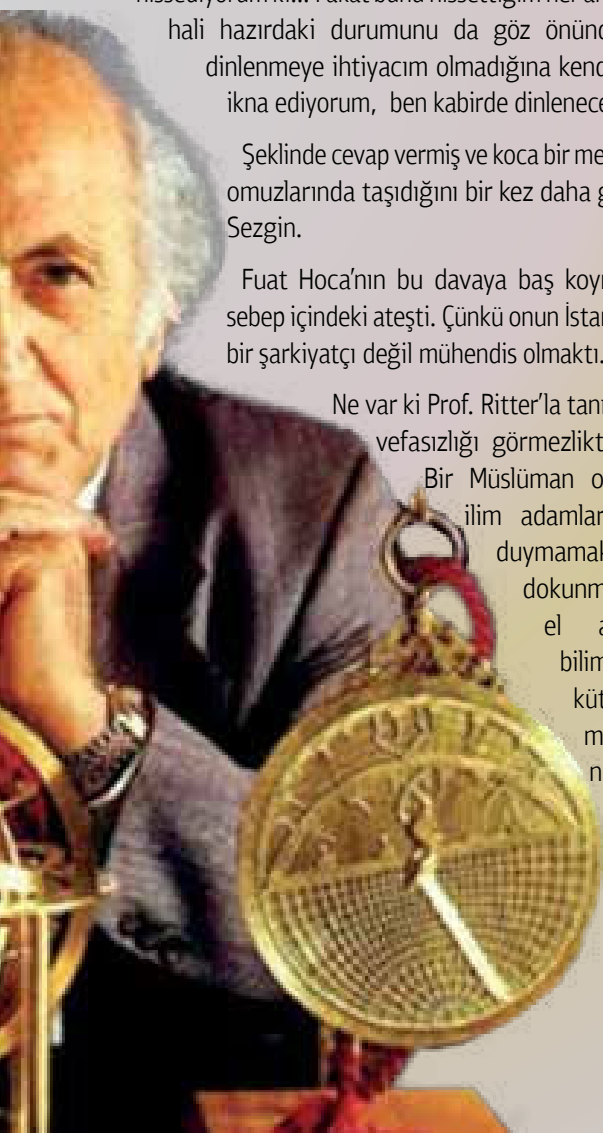
Peki onu neden tanımadık?

Bu soruya Fuat Hoca'nın cevabı şöyledir:

“Ben 50 sene önce hali hazırda bulunan Müslümanlarla bir yere varılamayacağına karar verdim ve ben ilerde, para ve makam düşkünlüğü olmayan, Batı'yla hesaplaşma derdi olan, çalışma sorunu olmayan, muhayyer bir nesil için malzeme hazırlamaya karar verdim. Bunun için gizlendim.”

Bu birikimin mirasçıları olan bizlere düşen temel vazife köklerimize sahip çıkıp geleceği yeniden inşa etmektir.

2019 yılının 'Prof. Dr. Fuat Sezgin' ilan edilmesi münasebetiyle bu değerlere daha çok farkındalık oluşturulacağını umuyor; merhum Fuat Sezgin'e Allah'tan rahmet, onun mirasçıları olan bizlere de sabır, inanç ve azim diliyorum. Allah'ın selamı üzerinize olsun.



2020'den Mektup Var

Vakit, ikindinin en güzel saatleri; küçük köşemde oturmuş düşünürken size bir şeyler yazmak geldi içimden. Şu an 2020 yılının mart ayında dünya üzerindeki herhangi bir nokta olarak yazıyorum. Zaten yaşadığımız bu süreçte koskoca evrende birer nokta olduğumuzu anladık topluca. Haa! Kusuruma bakmayın, kendimi takdim etmeyi unuttum. Şu sizin tarih kitaplarında şaşkınlıkla okuduğunuz o salgını yaşayanlardan sadece biriyim. Aklınızdaki soruları az çok tahmin edebiliyorum: “Bunları size neden anlatıyorum, salgın sırasında yaşayan insanların durumu nasıldı ya da en önemlisi bu salgın bizleri nasıl etkiledi? Bir çocuğun kafasındaki muhtemel sorular bunlardır sanırım. O parlayan gözlerinizi görür gibiyim. Küçükken ben de sizin gibiydim biliyor musunuz? Tarih derslerini hep gözlerimin içi parlayarak dinlerdim. Başkalarının başlarından geçenleri dinlemek beni hep etkilerdi. Her zaman olaylardan kendime pay çıkarır, bir olayı okumadan önce ve okuduktan sonra farklı benler olurdu kafamda. Küçükken bu duygularla dolu olduğumdan sizin de yaşanılan değişimleri duymanız ve kafanızda canlandırarak hayal etmeniz için size yazmaya karar verdim. Merak etmeyin karantinadayız, bol bol vaktimiz var yazıp çizmeye.

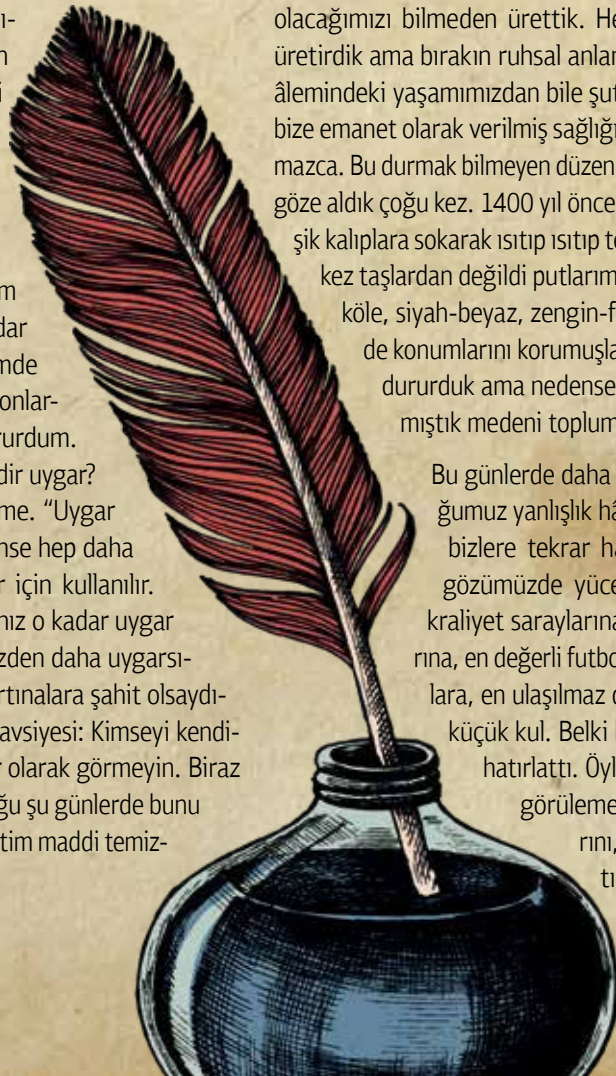
Kısa sürede dünyanın neredeyse tamamını etkileyen bu salgın karşısında alınması gereken önlemler kapsamında çoğumuz evlere kapanmış durumdayız. Zaruri olmadıkça dışarı çıkmıyor ve birbirimize yakın temastan kaçınıyoruz. Yetkililerimizin yapılması en elzem şeyin hijyen olduğunu söylemeleri üzerine temizlik bilinci toplumda fazlasıyla yaygınlaşmış durumda. Dünyanın birçok yerinde medeniyetimizin temizlik anlayışından övgüyle bahsediliyor.

İnsanlık olarak çok geliştiğimizi sanırdım bu zamana kadar. Öyle ya, fezaya kadar çıkmışlığımız var. Eski insanları gözümde basit görürdüm haşa. Bizim hep onlardan “uygar” olduğumuzu düşünür dururdum. Sizde de çok kullanılır mı bu kelime? Nedir uygar? Bizim zamanımızda hep anılırdı bu kelime. “Uygar toplum, uygar devlet” gibi sözler nedense hep daha büyük haneli yıllarda yaşamış insanlar için kullanılır. Yani ne kadar ileri bir tarihte yaşıyorsanız o kadar uygar bir toplumsunuz. Bu hesaba göre siz bizden daha uygar-sınız anlaşılır. Ama bugün zihnimdeki fırtınalara şahit olsaydınız böyle düşünmezsiniz. Size bir abla tavsiyesi: Kimseyi kendinizden daha uygar ya da daha az uygar olarak görmeyin. Biraz daha durup düşünmeye vaktimizin olduğu şu günlerde bunu anladım ben ve bir manevi temizliğe giriştim maddi temizlikle beraber.

Günümüzün burnu havada “uygar” insanının küçümseyen gözlerle baktığı eski insanların yaptıklarından pek de farkı yok. Temel hijyen kaideleri neyse onu uygulamak zorunda modern insan. Yani bir nevi ilkel dediği eskinin yaptıklarını yapmak zorunda: Yemekten önce ve sonra elleri yıkamak, tuvaletten önce ve sonra elleri yıkamak, bulunduğumuz ortamın ve bedenimizin temizliğini sağlamak... Liste bir hayli uzun ama çok kısa izahı olan bir durum var ortada: Hepimiz insanız. Belki de bu virüsün bizlere öğrettiği en önemli kavram insan olduğumuz. 21.yüzyılın aklımızı başımızdan alan teknolojileri, uzay çalışmaları, modern tarım faaliyetleri vb. konularda daha fazla uygar olalım derken bizi en çok ilgilendiren kavramın farkında olmadık sanırım: İnsan olmak.

Salgından kısa bir zaman önce bir devlet başkanı çıkıp: “Bizi kimse durduramaz.” demişti. Ne tesadüftür ki virüs ilk bu başkanın ülkesinde görüldü. İnsanlık olarak en büyük günahlardan birine daldık fark etmeden: KİBİR. Teknolojinin, paranın, bilginin bizler için her şeyden önemli olduğuna ikna ettik birbirimizi. Bu uğurda en temel vazifelerimizi basit görmekten çekinmedik. Yemedik, içmedik, uyumadık hatta belki temel temizlik kaidelerini bile görmezlikten geldik. Çünkü dünya hep geliyordu. Durmadan, durup düşünmeden, soluk almadan, bir an olsun yorulmadan. Durmamalıydık, durup düşünmemeliydik çünkü bunu empoze etmiştik beyinlerimize. Yakında kendi ürettiklerimizin tutsağı olacağımızı bilmeden ürettik. Hep daha rahat bir hayat için ürettirdik ama bırakın ruhsal anlamda rahat bir yaşamı, madde âlemindeki yaşamımızdan bile şutladık kendimizi. Çoğu zaman bize emanet olarak verilmiş sağlığımızdan feragat ettik umursamazca. Bu durmak bilmeyen düzen karşısında benliğimizi satmayı göze aldık çoğu kez. 1400 yıl önce yasaklanan put inancını değişik kalıplara sokarak ısıtıp ısıtıp tekrar sofralarımıza koyduk. Bu kez taşlardan değildi putlarımız, insanlardı. Geçmişteki hürköle, siyah-beyaz, zengin-fakir gibi ayrımlar günümüzde de konumlarını korumuşlardı. Uygar olduğumuzu söyler dururduk ama nedense bu kavramlardan kurtaramamıştık medeni toplumlarımızı.

Bu günlerde daha iyi anlıyorum içinde bulunduğumuz yanlışlık hâlini. Küçük bir emir kulu gelip bizlere tekrar hatırlattı bir şeyleri. İnsanları gözümüzde yüceleştirirken, geldi en önemli kraliyet saraylarına, en gözde makam koltuklarına, en değerli futbol adamlarına, en zengin insanlara, en ulaşılmaz dediğimiz bünyelere kondu bu küçük kul. Belki bizden yüce bir güç olduğunu hatırlattı. Öyle yüce bir güç idi ki “o”, gözle görülemeyen bir virüs dünya bankalarını, teknoloji şirketlerini, modern tıbbın bütün imkânlarını çaresiz bıraktı “onun” emriyle. İşte



biraz aklımız varsa anlamamız gereken bir husus: “ Mağrurlanma ey insan, eğer yaratıcından uzaklaşırsan senin bir hücrenden bile küçük canlıya yenilirsin. Çünkü sen “onsuz” bir hiçsin. Ne de çabuk unuttun ilk numunenin adem olduğunu. Adem, yani hiçlik. Hiç. Hiç. Hiç. Damarlarında onun kanı dolaşüyor. Hiçlik. Damarlarında dolaşan bu hiçliği boşaltamayacağına göre kibrini bir kenara atıp göklere yükselmen gerekmez mi bir secdeyle? Sen ey âdem, hiçlik içinde kıvranıp dururken yaratıcın seni tutup çekmek ister bu hiç deryasından. Sen ademken eşref ol diye bütün yaratılmışları serdi önüne. Görmedin, görmek istemedin ta ki iliklerine kadar hissedinceye dek”

İşte küçük köşemde oturmuş modern insanın çabasını izlerken bu fırtınalar kopuyor beynimin içinde. Salgını yaşayanlar olarak büyük bir seferberlik içine girmiş durumdayız çocuklar: Temizlik seferberliği. Temizlik ürünlerinin satış oranlarının artış gösterdiği

şu günlerde kitapçılar da oldukça kazanıyor. Herkes kurtuluşun temizlikte olduğunu farkına varmış durumda. Biraz geç de olsa uygarlığa yaklaşıyoruz sanırım. Temizliyoruz, okuyoruz, izliyoruz, düşünüyoruz. Herkes kurtulmak için temizliyor, perdeleriyle birlikte pencerelerini. Bedenini ve ruhunu temizliyor kurtuluşa varmak için insan.

Dünya duruyor, bedenler hasta ama ruhlar özgürlüğe koşuyor. Ve Allah insanlığa en büyük kavramlardan birini daha hatırlatıyor.

Yıl 2020, sınırlarını aştığını düşündüğü insan bu koca deryada bir kum tanesi bile olmayı beceremediğinin çaresizliğiyle kendini temizlemeye çalışıyor, ağlıyor, göğe bakıyor...

Zaten en etkili dezenfektan gözyaşı değil midir?



Bir Hadis Bir Tebessüm

Sadece boşluğa bakar, sürekli dertlenirdi. Ailesine, olmadı insanlara, o da olmadı ahiretine üzüлp dururdu.

Yine böyle çok dertlendiği bir zaman neden bu kadar dertlendiğine dertlenmeye başlamıştı. Sonra bu garip derdine ağlayıp sızlanırken birinin ona seslendiğini duydu. Dönüp bakınca bunun kendisine gülümseyen kütüphane görevlisi olduğunu anladı. Yanına gitmiş ve derdini o sormadan anlatmıştı. Çünkü şüphesiz ki bu kendinin en büyük derdiydi. Kütüphaneci onun derdini yaşamış gibi anlamış ve onu hadis kitapları olan bölüme götürmüş, birini almış ve bu karşısındaki nadan adama okumaya başlamıştı, "Tebessüm sadakadır." Tebessümün neden sadaka olduğunu adam düşünmeye başladı. Bağırarak dışarıya çıktı. Kütüphaneci ne olduğunu anlamayarak adamın yanına koşmuştu. Adamın yüzünde güller açıyordu ve önünden geçenlere selam verip onlara nasıl olduklarını soruyordu. Bir tebessüm bir tebessüme sonra yüzlerce tebessüme dönüştü. Adama gülümsemeden geçenlerin sayısı o kadar azdı ki inanılmaz bir huzurla dolmuştu içi.

Gel zaman git zaman bu kötü düşüncelere meydan okuyan cesur adamın hayatı değişti. Artık nefes alırken, kalbinin attığını hissederken, severken bile içi inanılmaz huzurla doluyor, dertleri bir bir bitiyordu. Kimi kimsesi olmayan, parasız pulsuz bu adam mahallede sevilmezken sevimliye başlamış, ilk önce yiyecek içecek, sonra düzgün kıyafet daha da sonra işe sahip olmuştu. Namaz vakitleri patronu ile beraber sohbet ederek camiye gider, namazını eda eder, işlerine geri dönerlerdi.

Boş vakitlerinde dünyevi bir yararı olmayan fakat ahiret hayatına büyük katkı sunan o işi yaparak insanlara deva olmaya çalışırdı. Bazen sadece tebessümle, bazen torba taşımayla, bazen karşıdan karşıya geçirmeyle, bazen de sadece sevmeye... Bazen sadece severek, değer vererek, kalp kırmayarak, karşılık almayınca vazgeçmeyerek yapardı bunu.

Bir Hadis Bir Tebessüm

Kafeste Özgürlük

Biz çok yanlış anlamışız özgürlüğü. Kalmanın değil, gitmenin özgürlük olduğunu düşünüp hep gitmişiz. Vazgeçmenin değil, seçmenin özgürlük olduğunu düşünüp hata etmişiz. Arkamıza bakmadan terk ettiğimizde arkamızda bıraktıklarımızdan bihabermişiz. Kapıyı çekmek kolaymış, oysa duvarlar titremiş. Titreyişleri pervasızca kilitlermişiz. Soluğu kilitlerin ardındaki akışta almışız. Hatta aldığımızı sanırmışız. Akışın seyrine dalarak unutmamız duruşu. Dalmak zulüm-müş fikre. Durmak da gerekirmiş. Durup da düşünmek... Düşünüp de yaşamak... Çırpındıkça yaşarız sanmışız. Meğer hayat tümüyle gökyüzünde değilmiş. Bir kere, başlangıç kafesteymiş. Başlangıcı göz ardı edip akışa dalgıç olmuşuz her seferinde. Fikir kafesteymiş. Kapı kafesteymiş. Duruş da düşünüş de kafesteymiş. Aslında hayat kafesteymiş.

"Ama"lar yüzünden çıktığımız yolun başında besmeleyi es geçmişiz. Besmele kafesteymiş. Kafesi es geçerek esmişiz. Esip de gürlemişiz. Gürleyişlerimiz korku olmuş içimize. Sığınışlarımız kafesteymiş. Ağlayışlarımız kafesteymiş. Dönüşlerimizin, geri gelişlerimizin yurdu kafesmiş. Nankörlük etmişiz.

"Keşke"lerimiz nefesimizi keserken seçişlere doyamamış ve boşulmuşuz. Vazgeçişlerin hatırı varmış hâlbuki, onların ahı tutmuş. Bir ahın sonu bir acı "keşke" ve binlerce iç çekiş...İç çekişlerimizin kahrını kafes çekmiş. Kafesin duvarları boşuna titremezmiş.

"Gerek"lerimiz gerçekten gerek miymiş? Gerek mi sanmışız? Gerek sandıklarımız mı kilit vurmuş "hayat sandığı"mıza? Evet, hatta üzerini de bir kırışık örtü ile mühürlemiş. Tozlu sandıklarımızın kırışık bahaneleri... Kırışık bahanelerin kafaları ütölediği bir dünya... Gel gör ki yine de kırışiktır alınlar... Buhar buhar, buram buram çelişki... Çelişkinin kilidi kafesteymiş. Tozu dumana katan çırpınışlarımız yüzünden kilidi görememişiz. Bir dursak ve bir düşünsek; hakikât kafesin tam ortasında, düzlükteymiş.

Bolluk için düşmüşüz yollara. Kafesin bahtına darlık düşmüş. Yollarda aramışız iyiliği de kafesin hâlini hiç sormamışız. Anlata anlata bitirememişiz, fakat hiç dinlememişiz. O sessizlik hayra alamet değilmiş, o yutkunuş öylesine değilmiş. Kafesten dile bir yol, yol üzerinde birkaç düğüm varmış. Kilidi vurmuşuz düğüme ve kaçmışız. Söylemek isteyip de söyleyememiş kafes. Bundanmış yutkunuşlarımız.

Bu kez çok başka yanılmışız. Özgürlük, ayakkabı bağcığında değilmiş. Özgürlük, araba anahtarında değilmiş. Özgürlük, uçak biletiğinde değilmiş. Özgürlüğü gidişlerde aramışız; meğer özgürlük, dönüşteymiş. İçte, en içte dönüşteymiş. Özgürlük, kafesteymiş; göğüs kafesinde...



Aşk-ı Mescid

Ey! Bütün dinlerin birleştiği yer,
Ey! Efendimizin Miraca çıktığı yer
Sen ki aşkı mabet, sen ki takva sembolü,
İnsanlığın namazda ilk yönü.

Her yeri mübarek, kutlu Mescid-i Aksa,
Utandım insanlık sana böyle yapınca.
Gözyaşlarım sel olup zalimi durdurdu,
Zulüm ordusu güzel dünyayı bozdu.

Yine Filistin'deki çocuklar ağlamakta,
Bu vahşete bütün dünya susmakta.
İşte yine çıktı Hüseyin'i şehit eden yezit,
İşte yine çıktı Hasan'ı mahveden siyonist.

Dünyada var bir buçuk milyar Müslüman,
Her biri Allah dese yıkılır bu cihan.
Müslüman susmuş, derin bir uykuda şu an,
Ne kadar uyuyacaksın, uyan Ey Müslüman.



Şizofreni

Dev solucanlar yerde sürünürken...

Tavanda asılı kuşların sesleri gelirken...

Baş aşağı konulmuş sandalyelere oturmaya çalışan insanları seyrederken...

Renklerin ne olduğunu bilmediğim bir zamanda, onlardan en çok birini görürken...

Bir de yankılanan sesler vardı. Beni yöneten seslerdi onlar, amaçlarını bilmesem de kimse yokken benimle konuşan. İşte bu yüzden ben konuşmaya ihtiyaç duymadım. Etrafımdaki o kadar çok şey içinden sadece insanlar, kendilerinin en önemli olduklarını düşünüyorlardı, hâlâ da öyleler.

Ben hayvanlara ya da onun gibi şeylere dokunarak vakit geçirirdim. Annem odadan ayrılınca yatağımın altından çıkan arkadaşlarımla... Çünkü kimse yokken onlar vardı, bana göre onlar daha zararsızdı. Birlikte şarkı söylerdik, o söylediğimiz şarkıları kimse duymazdı.

İnsan arkadaşlar beni sıkça dışlar ve üzerlerdi. Bazen çok ağlardım ama çevremdeki insanlardan farklı gözyaşlarımı da gören olmazdı. Ben sadece dış sesimi duyabilen, yanımda olmayan, beni önemsemeyen insanlara mı kaldım, diye de çok düşündüm. Hiçbir zaman insan olmayan arkadaşlarımla ve diğerlerinin varlıklarını kimseye kanıtlamak zorunda hissetmedim. Hiçbir zaman korkmadım da, hatta her insanda olduklarını ve kimsenin onlardan bahsetmediğini düşündüğüm de olmuştu. Ama ben büyüdüm ve paylaşmak istemediğim çok şey vardı. Bazen üzüldüğümde duvardaki gözlerin beni izlediğini hissederdim. Onlara baktığımda bana bakmıyor olurlardı. Uyumadan önce üstüme duvar çektiğim de olurdu bana bakmasınlar diye. Bu özel duvar hiçbir kötü varlığı geçirmezdi, gerçi gözlerin niyetini de bilmiyordum. Dışarı çıkmak istememin sebebi ise insanlarla karışmalarıydı. Onlara tepki veremememi. Çünkü daha önce bu konuda uyarıldım. Şimdi düşündüm de, bu satırları yazarken onların bana hiç zararı olmadı. Bu ilacı aldığımdan beri insanların bana zararı oluyor. Ve ondan önce de bana zarar verenler sadece insanlardı. Kendi dünyamda kalmak istiyorum. Böylece vefat eden annemle de vakit geçirebilirim. Herkes mutlu olsun istiyorum. Evet, amacım bu, ben iyi niyetliyim.

Tek hatırladığım o adamın gülümsemesiydi; ben ağlarken, ya da ağlayamazken... Bulunduğum hücredeki duvarlarda bir sürü surat vardı. Bazıları sürekli gülüyor, diğerleri ağlıyordu. Oturulan sandalyeler bağırıyordu. Avluda kesilen ağaçlar çığlık atıyordu. Daha sonra hücremi değiştirdiler, ellerimi

kullanamıyordum. Yattığım yerde ağlayan ve bağırarak bana kalkmamı söylüyorlardı. Daha sonra renk cümbüşünü gördüm, söylemeyi unuttum artık renk nedir biliyordum, zorla öğretmişti bir insan, ellerime vura vura... Gözyaşlarımın diğer insanlardan farkı da renkmiş meğer...

Ne zaman bağırırsam beni tutuyorlardı, başım dönüyordu ve sonra uykuya dahi yordum. Uykumda bir yere bağlandığımı ve o suratların bedenleriyle bana yaklaştıklarını görüyordum. Arkalarındaydı. Onu tamamen kapatıyorlardı. Uykumda bağırı-mıyor ve kıpırdıyamıyordum. Bana her dokunduklarında irkili-yordum ve her çığlık atmak istediğimde onlar çığlık atıyorlardı ve sonra bazıları gülüyor, bazıları ağlıyordu. Uyanana kadar bunları tekrar ve tekrar görüyordum. Bazen hücreme ona benze-yen, onun gibi kokan şeyler getiriyorlardı. Ama o yoktu. Çünkü gülümseyen adam onu götürmüştü. Arkada ise kırmızı kalmıştı. Ne oluyorsa kırmızıydı. Rüyalarımdaki kırmızıyla aynıydı ve aynı kokuyordu. Bir gün benim için geldiğini gördüm ve onun kapı-sına doğru yürüdüm.

Her gece kapımın önünde ağlayan o kıızı görmek için sesini duyar duymaz peşinden koşuyordum. Tekrar kaçınca dayana-mayıp bağırırdım, ona yardım etmek istiyordum ve onun yüzün-den uyuyamıyordum. Daha sonra bana uyuyamadığım için onu gördüğümü söylediler. Bu affedilemezdi, ben deli değildim. Güneş ışığı bana zarar verdiği için dışarı çıkmıyordum. Daha sonra bana bakan amcam da yaşlandığı için beni bir hapisshaneye götürdü-ler. Bana orada hiç iyi bakmadılar, yemekleri berbat. Kafamdaki çığlıkları susturmak için boynuma kocaman bir iğne saplıyorlardı.

Dev solucanlar yerde sürünürken...

Tavanda asılı kuşların sesleri gelirken...

Baş aşağı konulmuş sandalyelere oturmaya çalışan insanları seyrederken...

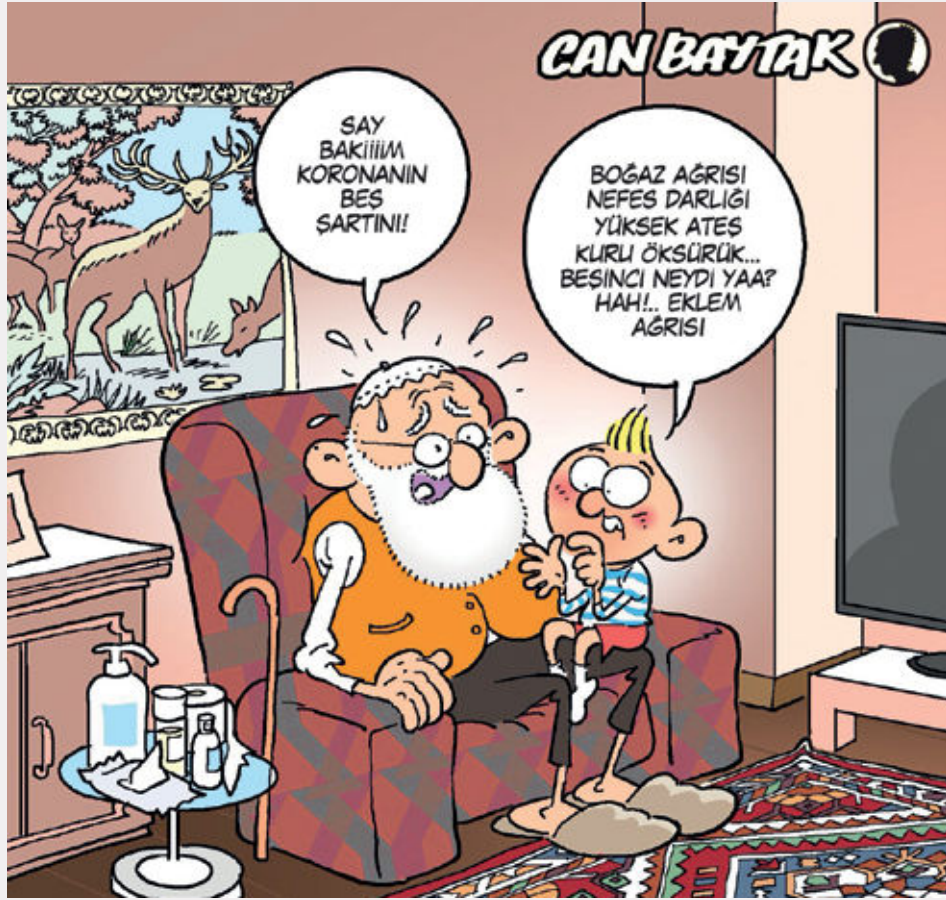
Renklerin artık ne olduğunu bildiğim bir zamanda sadece kırmızıyı görürken...

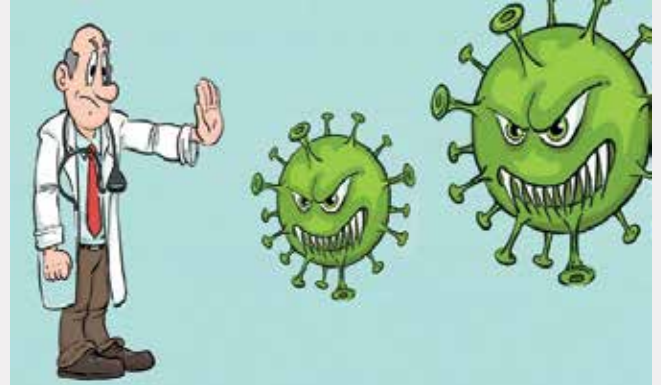
Bir gün ansızın her şey değişti.

Bir insan geldi yanıma, hiç korkmadım ondan. Bir şeyler söyledi ya da okudu. Okudu evet, çünkü elinde bir kitap vardı. Kırmızı değildi kıya-feti, sesi, nefesi... Elimden tuttu. Eşref, dedi.

Mahlukat, dedi. Sen eşref-i mahlukatsın, mı dedi yoksa. Zihnimdaki kırmızı kapı kapanırken gönlüme de yeşil bir kapı mı açıldı?

KARİKATÜR GÜNDEMİ: KORONAVİRÜS







Osmanlı'da Zarafet

Zarafet; incelik, kibarlık, estetik güzellik, nazik, hoş sözlü, tatlı dilli olmak anlamlarına gelir. Zıddı hoyratlık ve kabalıktır.

Şöyle bir yaklaşım yanlış olmasa gerek. Zarafet, Arapça bir kelime olup, za-ra-fe'den gelir. Aynı kökten gelen zarf, mazruf kelimeleri de bizim dilimize aynen geçmiştir. Nasıl ki, zarf, içinde mazrufu saklar, ona ambalaj olur. Zarafet de ister davranışlarda olsun ister eşyada olsun, bir çeşit güzel ambalaj hükmündedir. Bu ifadelerle zarafetin sadece her şeyi süslü ambalajlama, yaldızlayıp güzel gösterme olduğu anlaşılmamalı. Zira, zarafette tabii-lik esastır. Suniliğe, göz boyamaya hiç yer yoktur. Bir şeyin dışını ne kadar süslerseniz süsleyiniz eğer içi hoş değil ise onda zarafet yoktur. O hâlde zarafet, tabii bir şeye estetik katıp ondaki güzelliği ortaya çıkarmadır.

İnsan, Hakk'ın kendine verdiği şerefi, yüce payeleri ancak kendini insan yapan değerlerle temsil eder ve böyle muvaffak olabilir. Konfüçyüs, insanıyeti "Kendine hakim olma ve nezaketli davranma" şeklinde tarif eder. Elinden ve dilinden kimseye bir zarar dokundurmama, affedebilme ve davranışlarında hep nezâket çerçevesi içinde olma, -ki bunlar hep zarafetin tarifi içinde yer alır- yüce dinimiz İslam tarafından mümince-Müslümanca davranışlar olarak tarif edilir.

Denebilir ki, her şey zarafetten nasibini alınca Allah'ın esma ve sıfatlarının kâinata tecellileri bir ayrı revnak-dâr (latif, hoş, parlak) olur. Her şey ayrı bir göz kamaştırıcı olur. Kâinata her şeye bir zarafet giydirilebilir. Taşa giydirilen bir zarafet elbisesiyle ondan en güzel saraylar, camiler, kasırlar ve daha nice harikulade mimari eserler ortaya çıkar. Ağaca geçirilen zarafet urbasıyla, ondan göz kamaştıran nadide mobilya parçaları ortaya çıkar. Sese giydirilen zarafetle, tatlı bir nağme, hoş bir sada, bayıltan bir beste... Tuvale yansıtılan bir zarafetle baş döndüren resimler... Kumaşa yansıtılan zarafetle en güzel elbiseler.. Yazıya aksettirilen zarafetle büyüleyen nesirler, nazımlar.. Toprağa çalınan zarafetle

birbirinden güzel bağlar, bahçeler ve nihayet insana talim edilen zarafetle insanlığın abide şahsiyetleri ortaya çıkar. Bir yönüyle, Hakk'ın sanatı ile onun insana bahşettiği ilim sayesinde insanın sanatının mukareneti(yakınlığı, uygunluğu) söz konusu olur.

Osmanlı; ilim, irfan, zarafet, hassasiyet ve inceliğin öncüsüydü. Osmanlı Devleti'nin uzun ömürlü oluşu, toplumun huzur ve barışıyla doğrudan irtibatlıydı. İnsana saygı medeniyeti de diyebileceğimiz Osmanlı'nın aile, toplum ve mahalle hayatındaki güzelliklerden küçük bir demet sunarak, bugün neleri kaybettiğimizi daha iyi anlayabilir ve hiç olmazsa elimizde kalanları muhafaza adına bir gayret uyandırabiliriz.

- Osmanlı'da aile genişti. Çocukların İslam ahlakıyla terbiye edilmesine, geleneklerimize ve manevi birikimlerimize göre yetiştirilmesine çalışılırdı. Bu geniş ailelerde, Kur'ân-ı Kerîm okuyan dedeler, Hz. Ali'nin cenklerini anlatan nineler, göz nuruyla hat çoğaltan amca ve dayılar, zarafet ve nezaketin timsali teyze ve halalar, çocuklara güzel örnek olurlardı.

- Evde çocuklar dahil kimse ayakta yemek yemezdi, önce eller yıkanır, sofraya birlikte oturulur, evin en büyüğü başlamadan, yemeğe kimse başlamazdı. Büyükanne veya büyükbaba yemeğe başlarken herkesin hatırlaması için besmeleyi yüksek sesle çeker, sofradan kalkılırken "hayırların fethi, şerhlerin def'i" için Fâtîha suresi okunurdu.

- Kimsenin yüksek sesle konuşmadığı, huzur ve sükûnun hakim olduğu bu evlerde; edep, cömertlik, âdeta gözle görülürdü. Bunların çoğu tasavvuf terbiyesinin evlere nakış nakış işlenmesiydi. Akşamları huzur sohbetleri yapılırdı, Kur'ân-ı Kerîm ve Hadîs-i Şerîfler okunurdu. Hele ramazan ayında evler sanki birer cennet köşesi idi. İftarlar beraber yapılır, bu iftarlara gayrimüslim komşular da çağılırdı.

- Cumbalı, kafesli, payandalı evler... Bu evlerin içi ve duvarları birer aile terbiyecisiydi. Duvarın bir yerinde "Yâ Hafîz" bir başka

yerinde “Yâ Mâlîke'l-Mülk” yazısı görünürdü. Diğer odalar da farklı değildi. Her oda, her duvar dünyanın fani olduğunu hatırlatır, şu üç günlük dünya hayatının hiçbir insanı kırmaya ve incitmeye değmeyeceğini ifade ederdi.

- Dadıların bile çok mutlu olduğu böyle bir ortamda, anne, baba ve diğer aile fertlerinin mutsuzluğu düşünülemezdi. Onlardan herhangi birinin huzurevlerine gönderilmesi asla söz konusu değildi.

- Evlerin bir kısmının çatal kapısında ay ve yıldız görülür ve bu evden birisinin hacca gittiği anlaşılır, arkadan da “Allah gitmeyenlere de nasip etsin.” duaları edilirdi. Osmanlı sokaklarında dolaşırken o güzelim cumbalı ahşap evlerin pencerelerinde çiçekler görülürdü. Çiçeklere de çeşitli manalar yüklenmişti. Mesela pencerenin önündeki sarı çiçek; “Bu evde bir hasta var, lütfen gürültü yapmadan mümkün olduğunca sessiz geçin.” manasına gelmekteydi. Çiçek kırmızı ise; “Bu evde evlenme çağına gelmiş genç bir kızımız var, sakın ola kötü bir söz edip de onun kalbini incitmeyin.” demekti.

- Evlerin kapı tokmakları, penceredeki çiçeklerin gösterdiği manadan geri değildi. Kapı tokmakları çift halkadan müteşekkildi. Bunlardan, aslan başı motifli ve büyük olanı kalın, çiçek motifli ve küçük olanı da ince ses çıkartırdı. Eğer eve bir erkek misafir gelmiş ise, kalın sesli tokmağı tıklatır, içerdeki ev sahibi gelenin beyefendi olduğunu anlar, kapıyı evin beyi açar, bey yoksa mahremiyete uygun olarak kapı açılırdı. İnce sesli tokmağın sesi duyulmuş ise gelenin bir hanım olduğu anlaşılır, kapıyı evin hanımı açardı.

- Hayatın sadeliği mahalleye de damgasını vururdu. Gözü tırmalayıcı hiçbir şey görülmez, insanlar birbirine hürmet eder, selam verirdi. “Saadet sadelikte gizlidir.” derlerdi.

- İnsana saygı medeniyeti, bütün mahalleyi sarmıştı. Herkes birbirini tanıır, zengin fakiri korur, fakir de zenginin malına göz dikmezdi.

- Mahalleli arasında bir ihtilaf çıkarsa, kadiya gitmeden önce imama gidilir, imam da meseleyi hukuki olarak çözmeden önce, sulh yolunu tavsiye eder ve yapılan tavsiyeye de ekseriyetle uyulurdu.

- Komşu hanımlarca, mahalleye yeni taşınan bir aileye, “hoş geldiniz”e gidilir, çocukların başı okşanır, ebeveynlerine de “Allah size ne güzel güller vermiş.” diye iltifat edilirdi. Evin çocukları büyük ise el işlemeli tablo götürülürdü. Bu tablolar da el işi ile işlenmiş ayetler, Yunus’tan Mevlâna’dan ibret alınacak sözler yazılıydı.

- “Her an, her şey değişir, istikrar Cenâb-ı Hakk’a mahsustur.” demekten, kendinizi alamazdınız. Misafirin rızık ile geldiğine ve ev sahibinin günahlarının affına vesile olduğuna inanılırdı. Misafir uğurlamada da ayrı bir zarafet vardı. Kalkış vakti geldiğinde “Hakkınızı helâl ediniz, zahmet verdik.” denir, ev sahibi ise; “Yine buyurunuz, misafirliğinizden memnun kaldık.” derdi.

- Evden çıkanların ayakkabılarının uç kısmı, evin içine dönük hâle getirilir, böylece misafirlerden memnun kalındığı, onların tekrar davet edildiği ve ziyaretten duyulan memnuniyet belirtilirdi. Hem bu şekilde ayakkabı giyilirken misafirin sırtının ev sahibine doğru dönmesi de engellenirdi.

- Mahallede birisi öldüğünde, cenaze evine ilk önce kible istikâmetindeki komşusundan olmak üzere, bir hafta, on gün yemek yollanır, kimse onlara işittirecek tarzda gülüp, eğlenmezdi. Böylece komşunun acısına ortak olunurdu.

- Osmanlı beyefendileri ve hanımefendileri: “Kapıyı kapat!” demezlerdi; “Kapıyı ört ya da sırta.” derlerdi. Kapının kapanmadan yavaşça örtülmesi edeptendi.

- Osmanlı’da uyuyan birisi uyandırılmak için sarsılmaz veya adı ile çağırılmazdı. “Agâh ol erenler!” derlerdi. “Agâh olmak” Allah’ın has sevgili bir kulunun, yani mürşidin gölgesine girmek demektir.

- Osmanlı’da nezaket, incelik, edep her işin başıydı. Allah’a ruhunu ulaştıran, Allah’a eren, uyanık olurdu. İnsanların sözü kesilmez, işaret edilmez, gizli konuşmalar hoş karşılanmazdı.

- Hanımlar eşlerine: “efendi” ya da “siz” derlerdi ya da Ahmet Bey, Mehmet Bey diye hitap ederlerdi. Beyler de eşlerinden Ayşe Hanım, Fatma Hanım diye bahseder ya da hitap ederlerdi.

- Gezerken yere yumuşak basılır, ses çıkarmamaya çalışılırdı. Yerdeki haşerata basmamaya özen gösterdiği için adı “Karınca Ezmez Efendi” ye çıkan insanlar vardı.

- Kapıdan çıkarken arkasını dönmemek, geri geri çıkmak edeptendi. Kapı eşiğindeki ayakkabılar, dışarıya doğru değil, içeriye doğru çevrilirdi.

- Osmanlı’da canlı cansız her şeyin bir hatırı vardı. Osmanlı Allah’ı görüyor gibi yaşamaya çalışırdı. Allah’ın huzurunda nasıl hareket edilmesi gerekiyorsa öyle hareket etmek isterlerdi.

Velhasıl Osmanlı toplumu, padişahından sıradan bir ferdine kadar büyük bir tasavvuf mektebinde yetişti. Halk ile beraber bütün sultanlar Edebalı silsilesinden feyz aldı. Bütün gönüller, sanki bir rahmet dergahı hâline geldi. Toplumu vakıflarla âdeta bir ağ gibi ördü. İnsanın problemini çözmenin yanında, hayvanata ve nebatata dahi hizmet eden vakıflar kurdu. Böylece sarılmadık yara bırakmadı.

Yazımızı Osmanlı şairi Nedim’in yârine bakışındaki zariflikle tamamlayalım:

Güllü dibâ giydin ammâ korkarım âzâr eder

Nâzenînim sâye-i hâr-i gül-i dîbâ seni

(Ey nazlı yârim, üzerinde gül resimleri bulunan ipek elbise giydin ama korkarım ki bu elbisedeki güllerin dikenlerinin gölgesi seni incitir.)

Kaynak:

<https://www.mumsemaforum.com/dini-terimler/26491-zarafet-veya-zarafet-nedir.html>

http://osmanlikulturunuayasatmademegi.com/index.php?option=com_content&view=article&id=170&Itemid=107

<https://www.islamveihsan.com/osmanli-toplununun-essiz-zarafeti.html>

Gizemli Zanlı

Bumm!.. Eller havaya kimse kıpırdamasın! Kıpırdayanın canını yakarım. Amacıma ulaşmadan kimseyi bırakmayacağım. Hepiniz benim emirlerime uyacaksınız, başka kurtuluşunuz yok! Bu depoda kimse sizi bulamaz.

İnsanlar aniden ortadan kaybolan ve kendilerinden hiçbir haber alamadıkları yakınları için karakola gitmişlerdi. Herkes telaş içindeydi. Onlarca kişi aynı şikâyet üzerine oradaydı. Polis olayla ilgili soruşturma başlatmıştı, olayı anlamaya çalışıyordu. Birden birçok insanın rehin alındığı ihbarı ile karşı karşıya kalınmıştı. Gün geçtikçe olay daha da ciddileşiyordu. En kötü tarafı ise olaya ilişkin detaylara ulaşmak çok zordu. Birkaç gün sonra zanlı rehinelere birini bıraktı. Rehine doğruca karakola gitti. Kim olduğunu anlatınca adamı hemen sorguya götürdüler. Olayla ilgili sır perdesinin aralanması için bu adam iyi bir fırsattı ya da öyle sanılıyordu. Polis memuru yaşı altmışı aşmış gözüken adama ilk sorularını sordu: "Nerede rehin tutuldunuz, sizinle beraber kimler rehin alındı, zanlı ile herhangi bir bağınız var mı ya da daha önceden bir karşılaşmanız oldu mu, zanlı sizi neden serbest bıraktı?" Yaşlı adamın konuşmaya mecali yok gibiydi. Zor nefes alıp veriyordu. Olayın etkisinde kalmış olsa gerek diye düşündü polis memuru. Polisin sorusundan birkaç dakika sonra yaşlı adam konuşmaya başladı: "Bizi rehin tuttuğu yeri bilmiyorum, gözüm kapalı bir şekilde serbest bırakıldım. Zanlıyla daha önce hiç karşılaşmadım, rehin aldığı kişilerle de herhangi bir bağım yok. Yalnız hepsi hemen hemen benimle yaşıt ya da biraz daha yaşlı kişiler. Birçok kişiyi kandırıp rehin almış. Beni onu ciddiye almanız için bıraktığımı, dediklerini yapmazsanız içerideki herkesi öldüreceğini söyledi." Polis memuru yaşlı adamı dinledikten sonra kontrol için onu hastaneye sevk etti. Daha sonra amirinin yanına giderek sorguda yaşananları anlattı. İyi de zanlı ne diyordu, amacı neydi? Onun hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı. Nitekim mücadelenin en zoru tanınmayan düşmana karşı verilen mücadele değil miydi?

Olayın ardından bir

hafta sonra zanlıdan yeni bir haber geldi. Bir zarf içerisinde "YAŞAMIN FARKINA VARIN!" yazıyordu. Polis haftalardır peşinde olduğu gizemli zanlının bu mesajı üzerine şoka uğradı. Bu ne demek oluyordu şimdi. Sıradan bir rehine vaka-sında genelde fidye istenir. Ancak bu sanki evrensel bir öğüt veriyordu. "Tamam vardık." diyemezsin ki. Araştırmalara devam ediliyordu. Bir hafta sonra yeni bir mesaj daha geldi zanlıdan. "KENDİNİZİ KAYBETMEYİN!" Gelen her mesajla birlikte yeni rehinerler de bırakıyordu zanlı. Hepsiyle yapılan görüşmelerin neticesi yaşlı adamınkinden farksızdı. Polis artık çaresiz kalmıştı, sıradan bir vaka değildi bu. Belki kişiye değil de denilene odaklanmak en doğrusuydu. Halk zaten rehin alınma korkusundan ve yaşananlardan dolayı evlerinden çıkamaz olmuştu. Hepsi bir an evvel yakınlarına kavuşmak istiyordu. Polis ise onları yatıştırmak adına her şeyin yolunda gittiğini söylüyor, her gün biraz daha çözüme yaklaştıklarını belirtiyordu fakat gerçek oldukça karmaşıktı. Zanlının her seferinde rehinerleri bırakması umut olmuştu adeta, acaba sadece bekleseler miydi? Edinilen bilgilerden anlaşılan o ki henüz ölen olmamıştı. Ama bırakılan rehinerlerin söylediğine göre zanlının tehditleri hâlen devam etmekteydi. Bir amaç söz konusuydu, büyük bir amaç...

Polis süreci amiriyle paylaştı. Amir, profesyonel bir destek olmadan bu olayın çözümlenemeyeceğini ve gerekli bağlantıların kurulmasını söyledi. Polis mesajların ne anlama geldiğini öğrenmek, zanlının psikolojik durumu hakkında fikir edinmek için bu konularla ilgilenen profesyonel psikolog diye nitelendirilen kişiden yardım istedi. Psikolog, olaya ilişkin detayları öğrendikten sonra üzerinde düşünmek üzere zamana ihtiyacı olduğunu belirtti. Birkaç gün sonra bir mesaj daha geldi zanlıdan karakola. Bu mesaj daha da ilginç gelmişti polise. "TEMİZLENİN!" yazıyordu. Bu defa zanlı herhangi bir rehineyi serbest bırakmamıştı.

Yeni edinilen bilgiler de psikoloğa iletildi. Psikoloğun zihninde bazı şeyler daha çok netleşmişti. Günlerdir düşündüklerini şöyle bir topladı. Zanlı, gönderdiği mesajlarla sesini duyurmak istiyordu birçok kişiye. Derdi insanlarla paylaşıyor, seyrinde giden bazı olaylardan oldukça rahatsız olsa gerek. Çaresizliğin ve ümitsizliğin acısıyla depresif bir hâlde bu şekilde hastalıklı bir yola başvurmuş. Şu an belki yaptıklarından pişman belki akli dengesi yerinde değil ama amacını çok iyi biliyor. Dünya düzeninin bu denli bozulması onu çok rahatsız etmiş. Savaş, açlık, ölüm, bencillik, vurdumduymazlık, saygısızlık, iki yüzlülük... Aslında hepimizin farkında olduğu hasletler ama birilerinin canını çok acıtmış. Gönderilen mesajların ilki: "Yaşamın farkına varın" bu sözle istenilen "Ne için varız, ne için yaşıyoruz, yaşam nedir ve neyi gerektirir?" sorularına cevap verilmesi. İkinci sözde: "Kendinizi kaybetmeyin." diyor. Yani insani özelliklerinizi; sevgi, merhamet, adalet, hüzün, kaygı, acıma ve empatiyi

kaybetmeyin. Üçüncüsüne gelince: "Temizlenin" bununla demek istediği; kirlenmiş, benliğine aykırı davranmış, acımamış, ayrımcılık yapmış olabilirsiniz. Temizlen! Ruhunu ve bedenini soyutla bunlardan, özüne dön, tertemiz ol.

Psikolog yaptığı analizleri polisle paylaştı. Bu mesajların basın yayın organlarında yayımlanması gerektiğini, ancak o zaman zanlının rehineleri bırakacağını söyledi. Polis, gerekli işlemlerin başlaması için talimatları verdi. Ertesi gün bütün mesajlar ülkede yankı uyandıracak bir şekilde paylaşıldı. Ardından zanlı rehineleri serbest bıraktı. Kendisi de teslim oldu. Rehinelere birkaçı ölmüştü. İncelemeler sonucunda ölenlerin kalp rahatsızlığından ve nefes darlığından öldükleri öğrenildi. Bu sırada nezaret altında tutulan zanlının sorgusuna başlandı. Polis sordu: "Kimsin sen, neden böyle bir şey yaptın?" Zanlı cevap verdi: "Ben Korona'yım!"



Dede Korkut Hikâyeleri

Dede Korkut Hikâyeleri ; Orta Asya'dan göç edip Anadolu'ya, özellikle Doğu Anadolu'ya gelen Türklerin yaşam tarzlarını, inançlarını, aralarındaki ilişkileri, savaşlarını, kahramanlıklarını, hayat görüşlerini ve kullandıkları dilin özelliklerini yansıtan en önemli metinlerden biridir. Bu hikâyelerde Türklerin önem verdiği değerler ve ahlaki prensipler, kahramanlar üzerinden işlenmiş ve öğütler verilmiştir. Örneğin; "Salur Kazan'ın Evinin Yağmalanması" hikâyesinde namus kavramının üzerinde durulmuş, Salur Kazan'ın ailesini koruması ve bu uğurda kahramanlık göstermesi ön plana çıkarılmıştır. Ayrıca yine bu hikâyede çoban dahil birçok kişinin Salur'un ailesi için savaşması da Türklerin kümülatif bir şekilde hareket ettiklerini gösterir. "Kam Büre Beg Oğlu Bamsı Beyrek" hikâyesinde olduğu gibi haksızlıkların bir gün ortaya çıkacağı ve hakkın yerini bulacağı gerçeği, Bamsı ve Banu'nun tüm zorluklara ve düşmanlıklara karşı yine de evlenebilmiş olmaları ile örneklendirilmiştir.

Bamsı ve Banu'nun beşik kертmesi olması ise o zamanki adetleri anlayabilmemiz için ipucu niteliğindedir. Çünkü o zamanlarda daha çok gelenekçi ve bey sözüne itaat eden, günümüze göre yer yer bağnaz sayılabilecek tabular var idi. Ancak tuhaftır ki Bamsı'nın Banu ile düello-sundan, konuşmalarından veya hut verilen kararlarda kadının söz sahibi olmasından o zamanlarda, Türk kültüründe kadınların da erkeklerle eşit görüldüğünü göstermektedir. Dede Korkut, isim vereceği kişide kahramanlık görmeyi bekler.

Çünkü Türklerin töresinde yiğitlik önem arz etmektedir. Bunu bir örnekle açıklayalım: Meşhur "Deli Dumrul" hikâyesini bilirsiniz. Bu hikâyede Azrail'e kafa tutacak kadar gözü kara ve yiğit bir kişilikten bahsedilmektedir. Ancak bize verilen ince bir nasihat dikkat edilmelidir. O da şudur ki; Deli Dumrul gibi insanların yersiz ve aşırı asabi tutumları zamanla kafa tuttıkları kişilere karşı can dilenecek acziyete düşmelerine neden olabilmektedir.

Başka bir açıdan bakacak olursak hayali varlıkların çokluğu ve mübalağanın fazla olması o dönem insanının inanış biçimine örnekler sunmaktadır. Örneğin, Uruz Bey'in oğlu Basat'ın aslanlar tarafından büyütülmesi, bir çoban ve peri kızının birlikteliği sonucu doğan Tepegöz ve yiğitlerin avlanma sırasında karşılaştığı doğaüstü olaylar bunlara birkaç örnek mahiyetindedir.

Türk edebiyatının değerli hikâyelerinden olan Dede Korkut, günümüzde modern insanın yaşam biçimine ve sanat diline pek uymuyor gözükmeyle birlikte, anlatımlardaki incelik, basit gibi görünen söyleyişlerdeki derinlik, buram buram kokan saf Türklük ve Anadolu yaşam biçimi, yazılı kaynağı az olan milletimizin ender kaynaklarından biri olması hasebiyle de eşsiz bir hazinedir. Türk edebiyatının daha iyi araştırılması için hazine niteliği taşıyan bu eseri daha iyi anlamaya çalışmalı ve trajikomik bir şekilde Türkiye'de orijinal nüshası bulunmayan bu metinlere daha iyi sahip çıkmalı ve bunları benimsemeliyiz...

İlletli Paket

Önümde başka bir sigara paketi var. Onu da alırlarsa sıra bende. İşte bir adam sigara istiyor ve önümdeki de satıldı bile. Kim beni alacak acaba? Çok heyecanlıyım. En çok hoşuma giden onlara vereceğim zarar bile beni gömleklerinin -kalplerinin tam üstündeki- ceplerine yerleştirmeleri. Bir de beni içerken dertlerinin hafiflediğini sanıyorlar ama ben onlara en büyük dertlerden birini veriyorum. Aha! Hissediyorum, şu gelen kadın beni alacak. Vay be kadın, nasıl bir sıkıntın olabilir ki benim sana zararımı bile bile, üstümde yazan yazıyı göre göre alırsın beni? Kadının üstümde yazanı okumaya çalışması kasiyerin dikkatini çekti anlaşılan ki “Şu paketi mi istiyorsunuz?” diye sordu. “En çok satılan o malum.” diye de ekledi. Haklıydı. Sabah gelmiştim ve en arkaya yerleştirilmiştim ama şu an daha öğlen olmasına rağmen sıra bana gelmişti bile.

Yazılar, evet üstümdeki yazılar... Biliyor musunuz, kutusu üstünde satın almamanız yazılan tek şey benim ve buna rağmen çok satıyorum. Kadın, kasiyerin sorusuna bir süre cevap vermedi. Kutumda yazılı şey sanırım ilk kez birini etkilemişti. “Tahminim boşa çıktı ya. Of, bu kadın beni almayacak” diye düşünürken kadın: “Benim favorim de o. Bir tane kalmış baksanıza. Onu da ben alayım bari.” dedi. Vaaay, gözüme şimdi girdin işte. Kasiyer de: “Bizde biter mi? Altta iki kutu daha var.” dedi. Hah işte şöyle! Aferin kasiyer kız. Kadın bir kutu daha alacak. Yaşasın! Yalnız sanki çok iyi bir şeymişim gibi konuşuyorlar. Çok komik!

Kadının çantasında güzel bir yer edindik. Allah’tan artık biraz pahalıyız da değerlendik azıcık. Hadi bakalım nereye gideceğiz?

Kadının evine geldik. Evde birisi daha var. Beni mutfak masasına koydu. Ona ismiyle seslendiğine göre ya kardeşi ya arkadaşı. Bugün yaşadıklarından bahsediyor. Çakmağı sordu. İşte, işte şimdi içecek birini. Arkadaşı getirdi çakmağı. Bir tane de o aldı paketten.

Her şeyi geçtim de şu sigara içenlerde aynı bu kadın ve oğlанда olduğu gibi kaşlar hafif çatık, kafa yukarı doğru oluyor. Kendilerini havalı hissediyorlar. Bizi içenlerde öyle bir karizma bıraktığımız doğrudur şimdi lütfen. Uzun beyaz bir çubuk kadar havalı ne olabilir ki bu dünyada?

İşte iki tanesi gitti. Şimdi geriye kaldı on sekiz. Ooo, bunların muhabbet koyu çıktı. Oğlan diyor ki “Bir tane daha yakalım.” Kadın da iç çekip “Yakalım.” diyor. Benden çok akciğerlerinizi yaktığınızın farkındasınızdır umarım. Oğlan paketimdeki yazıya baktı. “Anne bilerek mi yapıyorsun bunu?” dedi. Anne mi? Bu kadın oğlanın annesi mi? E yaşıt gibi duruyorlar! Neyse onu geçelim de annesi onu bundan uzak tutacağına bir de kendi düştüğü batağa onu da mı çekiyor? Hangi anne çocuğunu bile bile hasta eder? Hangi anne çocuğunu

kansere göz göre göre iter? Ay tamam benim hoşuma gidiyor da bu bana göre bile çok fazla yani. Bir dakika zaten her sigara içen anne baba çocuğunu pasif içici yapıyor ya. O da aynı şey ki.

Aaaa çocuk niye öyle demiş biliyor musunuz? Meğer kız arkadaşı, ‘Sigara içmeye devam edersen senden ayrılırım.’ demiş. Bu çocuk da bırakamamış tabi. E benim kutuda “Sigara aile içi anlaşmazlıklara sebep olur.” yazıyor. O da yetmiyormuş gibi birbirine sırtını dönmüş karı koca resmi var. Ay bu kadın derdinden unutmmuş benim üzerimdeki resmi bantlamayı. Neyse. Gerçekten de anlaşmazlıklara sebep olduk. Hem de iki kere. Oğlan hem anne-siyle hem kız arkadaşıyla sıkıntı yaşadı benim yüzümden. Ne yapalım benim de dünyaya gelme amacım bu. Dünya iyiliklerle dolu değil ki. Bizler de varız.

Bizim de düşmanlarımız ve dostlarımız var. Mesela sosyal medya. O bizim dostumuz. İnsanlar sürekli dertli anılarını paylaşıyorlar sonra da herkes “Yak. Yak.” diyor. Bu bizim çok işimize yarıyor mesela. İçmeyen insanların bile dediği oluyor bunu. Yakmak herkesin hoşuna gidiyor. Özellikle gençlerin... Bu sayede de bizim ünümüz artıyor. Birçok kişinin sempatisini kazanıyoruz. Bir de ezeli düşmanımız var. Yeşilay. Nereden çıktı bu ya! Girmedeği yer kalmadı. Okulların hepsinde faaliyetleri var. Onun yüzünden o kadar azaldı ki içen sayısı. Bizi içen, dostlarımız olan uyuşturucu ile alkolü kullanan gençlerin hepsine tek tek ulaşıp onları bizden uzaklaştırıyorlar.

Çocuk içmek için aldığı sigarayı balkondan aşağı fırlattı. Umarım o sigarayı birisi oradan alır da içer. Ne yapıyorsun sen ya? Sigara atılır mı? “Anne, bu bizim eve giren son sigara paketi idi. Bir daha şu kapının içinden bırak sigarayı, onu içen hiç kimse girmeyecek. Yeşilay’a mı doktora mı nereye gidiyorsak gidelim. Bırakalım şu illeti.” İlet mi? Alınıyorum ama. Az önce bir tane daha yakalım anne diyordun ne oldu? Bak bu Yeşilay bir tanesini daha çekti kendi tarafına. Ne yapacağız şimdi? Aaaaaa! Çöpe attı beni.

Yerimiz insanların çantaları, cepleri iken çöpler oldu iyi mi?



Özgür Dünyada Esaret

Modern dünya düşünen, okuyan, araştıran ve sorgulayan değil; izleyen bir kuşak var etmiştir." Böyle söylüyor Mücahit Gültekin, Algı Yönetimi ve Manipülasyon adlı kitabında. Evet, doğru, izliyoruz. Durmadan, bıkmadan, yorulmadan izliyoruz. Dizi, film, haber, spor akla gelebilecek her şeyi izliyoruz. Ama en önemlisi de önümüze altın tepside sunulan yalanları izliyoruz. Ve sonunda kendimizin planladığını zannettiği hayat senaryomuzu, başkalarının yazdığını idrak edemeyecek kadar alıklaşıyoruz. Başarıyla gerçekleştirilmiş bir manipülasyonun hakikat yolunun haricindeki her yolu bize mübah saydığını göremeyecek kadar amaçsızlaştırıyoruz.

Peki, nedir bu hayatımızın çoğunu ilgilendiren ama bize fuzuli gelen kavram yani manipülasyon? Aslında arama motorlarına göre seçme, yönlendirme, etkilendirme; bana göre kandırma ve zihinlere özgürlük adı altında vurulan bir pranga. Daha doğrusu, yalanın gerçekten bile daha hakiki gösterilmesi... Bu yalanlar elbette kolay oluşmuyor. Algı yönetmenleri, birçok kural ve yöntemlerle bizim düşüncelerimizi sessizce yönetiyorlar ve bu işlemi bazen gerçeğe yaslanarak, bazen duygularımıza hitap ederek, bazen de o çok değer verdiğimiz uzmanların sesi olarak karşımıza çıkıyorlar.

Sanırım onların en çok kullandığı kural, amacın gizlenmesi. Bu sayede bize, onların amaçlarıyla uzaktan yakından alakası olmayan sahte ama bir o kadar da mantıklı amaçlar sunuyorlar. Tıpkı Bernays'ın sırf tütün şirketlerinin gelirini arttırmak için kadınları sigara içmeye teşvik edip amacının da sadece onların özgürlüklerini kazanmaları olduğuna inandırması gibi.

Kandırıyoruz... Bize takılan at gözlükleriyle sadece önümüzü görüyor, özümüzü ise kaybediyoruz. Üstat Necip Fazıl'ın dediği gibi hayatımızın yarısını uyuyarak diğer yarısını da uyutularak geçiriyoruz. Fakat sosyal medyada biz kendimizi gösterirken algı yönetmenleri ve manipulatörler kendilerini gizliyorlar. Her gün, her an önümüze bilgi atıp görünmez oluyorlar. Kısacası, yeni bilgiler bize yaklaştıkça biz doğru bilgiden uzaklaşıyoruz.

Oysa ne diyor Malcom X: "Tüm uyuyanları uyandırmaya tek bir uyanık yeter." Hangi birimiz uyanık olmaya çalışıyoruz?

Mesela, hangimiz yeni duyduğu hadiselerin kaynağını araştırdıktan sonra paylaşıyor? Kaçımız sanki tek görevi rafları süslemek olan Furkan'ın: "Hiç akletmiyor musunuz?" sözüne kulak veriyoruz?

Mesele bu yalanları, kandırmacaları yok etmek değil. Çünkü psikolojik savaşın alt raddesi olan manipülasyon, insanın ve bilginin olduğu her yerde varlığını sürdürmeyi başarıyor. Şeytan'ın Hz. Adem (as)'i kandırmasıyla başlayan bu algı yönetimi, teknoloji çağı olarak adlandırılan 21.yüzyılda adeta bir çığ gibi büyüyor ve insanlar özgür dünyada esaret yaşıyor. Fakat asıl mesele, bize sunulan bilgiyi sorgulamak ve eleştirmek. Ancak böylece düşmanı tanırsınız ve bize karşı yürütülen psikolojik savaşları kazanabiliriz. Unutmayın, yalanların sonu gelmez 'doğrusu ne' demedikçe!!!



Kolonyası Olmayan

Birden nasıl da titizleşiverdik öyle? Sokaklar, belediyeler, toplu taşıma araçları, parklar, arabalar, eller, ayaklar... Hatta ve hatta gökyüzü, hava, havamız... Bak sen şu koronanın yaptıklarına! Hayret! Hayret vallahi. Yılların çevrecilerinin başaramadığını... Bir çırpıda... Hem de tehdit ederek. "Ya temizlik ya ölüm!" darbimesince, hem de öyle naif de değil. Direkt zorbaca.

Yıllardan beri dolaşa gelen bir laf vardır ya hani: "Herkes kendi kapısının önünü süpürse, dünya..." gerisini biliyorsunuz zaten. Bana hep uçuk kaçmıştır bu söylem. Yani bütün insanların bir konuda işbirliği yapması. Kötümserlik değil canım bu, sadece biraz realite. Polyannacı olmanın da gereği yok. Gel gör ki aniden Çin'de peyda olan bir virüsün insanları bir araya getirebileceği kimin aklına gelirdi ki?

"Ellerini yıkadın mı?" Şu günlerin en mutlak sorusunu soruyor annem. "Kızım şurayı da siliver, bak o sehpanın altı pis." Nasıl da mikroskobik gözlere sahip, mikropları nasıl da görüyor öyle. Nasıl da canla başla çalışıyor eve virüs girmesin diye. Hoş! Bunlarsadece bizim evde olmuyor herhâlde. Ya sizler? Yanında kolonyası olmayan var mı?

İşin mizahı bir yana, gelelim ciddiyetine. Koronavirüs, namıdiğer COVID-19, solunum yolu ile bulaşan bir rahatsızlık. Dolayısıyla kalabalık ortamlarda insanların birbirine teması ile ya da bırakın teması yakınlaşmasıyla dahi vücudunuza girebilen bir virüs. Hâl böyle olunca temizlik, tepeden

tırnağa temizlik, mutlak elzem. Hele bir de şöyle ozonla, sirkeyle; köşe bucak... Eller en az 30 saniye, sabunla. Kıyafetler 60-90 derece, sonra buharlı bir ütü. Arabalar alkolle... Derken bunlar da yetmiyor ne yazık ki!.. İstedğin kadar temizlik yap, sokağa çıktuktan sonra kalır mı hükmü? O yüzden evde kal çağrılarına da uymak boynumuzun borcu. En çok da yaşlıların...Ne demişti Sayın Fahrettin Koca: "Virüs yaşlılarda ve kronik rahatsızlığı olanlarda daha ağır seyrediyor. Hatta ölüme götürüyor."

Bir de bu işi mizaha döken gençler var, gençlerimiz. "Dedemi bağladım çıkamaz artık. Babaannemi odaya kilitledim." Peki, tamam da, olur mu böyle? Nerede edep, nerede naiflik? Ellerimizi, yüzümüzü 30 saniye yıkamakla paklanmıyor maalesef o gönül. Biraz da incelik canım, biraz da manevi temizlik. Dedene, babaannene durumu açık bir dille izah etsen anlamayacaklar mı? Hem öyle bir anlarlar ki ertesi sabah ekmek almaya dahi göndermezler seni. Demedi deme.

İnkâr etmeyelim. İşin aslı dikkat ve hassasiyet. Ne kadar temizsin mesela? Günde kaç kez yıkıyorsun elini? Dıştan pirüpakşın da için necis mi? Düşüncelibiri misin, bencil mi? Ruhun yaptıklarından mutmain mi? Farzımuhal fedakârlık diyor-dun ya hani!.. Evde kal, asıl fedakârlık şimdi.

Bir Yolcunun Hikâyesi

MSR'yi MSR yapan değerlerimizden biri, okulumuz içerisinde yapılan ders dışı etkinlikler, eğitimler, konferanslardır. Ruhun en derin hislerini ifade edebilen sanat ise musikidir. Okulumuzda da bir musiki, bir ney eğitimi verilmekte. Musiki bilen nesil, ruhunun en derin hissini, yani vicdanını da duyacağı için toplumsal açıdan gerekli ahlaki erdemlere de sahip olacaktır. Biz de edebî branşının yanı sıra gönlünü verdiği musiki üzerine Elgin Süheri Hoca'mıza sorular sorduk. Neyi biraz daha tanımak, musikinin şifasını anlamak adına sizleri bu sohbeti okumaya davet ediyorum.



Elgin Süheri için ney ne demektir? Hayatınızdaki yeri nedir?

Ney nefsanî arzularından kurtulmuş, nefsini yok etmiş, ilahî sevgiyle dolmuş kâmil insanın sembolüdür. Ney kamışlıktan ayrı düştüğü için inlemektedir. İnsan da ruh âleminde dünyaya sürgün düşmüştür. Dünyaya düşen insan hastalıklar, belalar, sıkıntılar içinde çırpınır. Bu çırpınış onun ruh âlemine olan özlemini artırır. Bu öyle bir özlemdir ki huzurun kokusu burnunun direğini sızlatır. İşte ney öz vatanından ayrı düşmüş benin acısını inler. İsmimin anlamı neyle tecelli etti desem yerinde olur. İsmim "gurbette kalmış, el diyarında kalmış" anlamına gelir. İşte neye olan muhabbetim ondandır.

Bir edebiyat öğretmenisiniz. Sizce edebiyat ile musiki arasında bir ilişki var mı, varsa nasıl?

Edebiyat, insanın duygularını sözcüklerle açığa vurduğu güzel sanat dallarındandır. Musiki de insanın gönül dünyasını, maneviyatını, anlatamadığı duygularını

sözcüklerin yerine notalarla ifade etmesidir. Musiki, sır dolu nağmeleriyle ruha gıda olmakta yakıcı nağmeler, yanmakta olan gönlün aşkını kat kat artırmaktadır. Hz. Pir Mesnevi'sinde: " Beni anlamak, beni duymak için ayrılık acısı çekmiş, gönlü yaralanmış, içli bir insan isterim ki acılarımı, dertlerimi ona anlatayım." der. *Edebiyatla musikinin duyguları ifade etme şekli farklı olsa da ikisinin de özü aynıdır.*

Ney asırlardır üzerine şiirler yazılan, hâliyle hemhâl olunan bir enstrüman. Şüphesiz bu enstrümanın bir ağırlığı var. Ney nasıl bir muamele ister?

Hz. Pir Mesnevi'ye "Dinle bu ney nasıl şikâyet ediyor; ayrılıkları nasıl anlatıyor." beyitiyle başlıyor. Öylesine güçlü bir başlangıçtır ki bu dünyaya geliş serüvenimizi anlatır. 'Dinle' hitabında neler neler gizlidir... Kendini dinle, kâinatı dinle, okunanı dinle...Dinle ki idrakedesin. Neyi dinle. İnsanı temsil eden neyi dinle. Ney ki insanı kâmilin temsilcisidir... Belki de neye olan saygımız bundandır. Nihayetinde bir

enstrümandır elbet. Aslında hürmet edilen ney değil. İnsanı kâmil olmayı çabasına ve duasına alan neyzenedir. Şunu demek isterim canım kızım: Ney nasıl bir muamele görür derken neyini eline alan derviş nasıl bir kuldur? İşte asıl olan budur. Nefsinden arınmaya çalışan Kur'anı Kerimi ve Rasulullah Efendimiz'i (SAV) kendine rehber edinen kul olabilmeyi ve bunu dualarına alabilen neyzen olabilmeyi Rabb'im hepimize nasip etsin inşallah.

Ney ile birlikte olunca insan hep öğrenme sürecinde oluyor. "Neyi öğrendin, bitti." denilmiyor asla. Eminim bu yolculukta öğrendiğiniz sonsuz şey vardır. Birkaç tanesini bizimle paylaşır mısınız?

Ney yolculuğu uzun, meşakkatli, sabır isteyen bir yolculuktur. Bu yolculuk hiçbir zaman son bulmayacak, gönül deryasına açılacak, belki de bu deryada kaybolacak bir yolcunun hikâyesidir. Neyin inleyişine benzeyen dualarımız ve yakarışlarımız sayesinde sevgilinin yoluna düşeriz. Yakarışlarımızla sevgiliye olan muhabbetimizi ifade ederiz. Ney ile kurulan o muhabbet aşkın kapısını aralar. Neydeki esrarengiz hava ruhumuzu derinden etkiler. Daha önce duymuş hissiyatı veren neyin sesinde bir sır gizlidir. İşte bu sırrı anlamaya çalışmak ney yolculuğundaki hedefim diyebilirim güzel kızım. Ney ile sabrı da öğrenirsiniz aslında. Notalarla bütünleşmek, saatlerce enstrümanınızla vakit geçirmek ruhunuzda öyle bir huzur ve güzellik bırakır ki ondan ayrılmak istemezsiniz. Bir anda size dost oluverir neyiniz. İşin özü ney dostluğa, hakikat perdesini aralamaya, kardeşliğe, muhabbete, aşka,



vesile. Dostların en güzeli olanı... Sırdaş... Huzur...Neyzen bu yüzden "Öğrendin bittil!"cümlesinden hoşlanmaz.

Neyzen olacak öğrencilerinizde var olmasını umduğunuz, "neyin hâl diline yaraşır" diyebildiğiniz nitelikler var mıdır, varsa nelerdir?

Ney insanla özdeşdir. Neyin serüveni insanın pişmesidir aslında. Ney hayatın anlamı ve terbiyedir. Terbiyenin özü ise edeptir. Gönül edebi buldumu hâl diline yansır. Öğrencilerimin de hâl dillerine bu güzellikeyansıyor. Edepleri öyle kalplerine yerleşmiş ki kalplerindeki edep yüzlerine, tavırlarına yansımış. Zaten ney ile edep bir bütündür. İki dost birbirini ister. Edep timsali evlatlarım neye, ney de edep timsali evlatlarıma âşkıdır aslında. Rabb'im yüreklerindeki bu aşkı söndürmesin inşallah...

Mahmut Sami Ramazanoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesinde ney eğitimi veriyorsunuz. Sadece ney değil farklı enstrümanlar için de öğrencilerinizin yanında oluyorsunuz. Biraz bahseder misiniz?

Osmanlı Sarayı düzenlenen muhteşem musiki meclisleri sayesinde çok renkli görüntülere sahne olmuştur.Rebab, ney, ud, kudüm vb. pek çok enstrüman kullanılmıştır. Bizler sanatı ve tarihi ilelerin izler bırakan bu medeniyetin torunları

olarak musikiyi hayatımıza almalı, farklı enstrümanlara da saygı duymalıyız. Ben de buna gayret ediyorum. Farklı enstrümanlarla ilgilenen öğrencilerime de destek olmak beni mutlu ediyor. Her bir enstrüman öğrencilerim ile aramda köprü görevi görüyor. Öğrencilerimin ruh dünyalarına ulaşmak için güzel bir vesile diyelim güzel kıyım.Seninle röportaj yaparken nasıl ki musiki ikimizin muhabbetine vesile olduysa musiki de öğrencilerimle bağımı, muhabbetimi güçlendiriyor.

Öğrencileriniz çok şanslı. Öğrencilerinizle bire bir ilgileniyorsunuz. Bu çok çaba isteyen bir uğraş. Ama biliyoruz ki sonucu çok güzel oluyor. Öğrencilerinizle bire bir ilgilenmenin faydalarından bahseder misiniz?

Kâinata bütün cisimler hareket halindedir. Neyzenin nefesinin neye temasıyla oluşan titreşim hep bu hareketle olduğunu ve bu titreşimin de Rabb'imiz tarafından yaratıldığını bilirsek musiki eğlence aracı olmaktan çıkar. Cenabı Allah'ı zikreden bir güzellik hâlini alır. Öğrencilerime bu güzelliği hissettirebilmek için bire bir ilgileniyorum. Ve bu dünyanın cennetidir diyebilirim. Onları dünyanın geçici lezzetlerini hissettiren musikiden ziyade manevi duygularını güçlendiren musikiyle tanıştırmak aldığım en güzel lezzetlerden biri.

Ve son olarak okuyucularımız arasında eminim ney öğrenmeye heveslenip bir türlü cesaret edemeyenler vardır. Onlara ne söylemek istersiniz? İnsanlar neyi hayatlarına almalı?

Ney sabır işidir. Aşk işidir. Neye akılla

değil, yürekle talip olunur. Neyden gelen ses aslında notaların değil neyzenin yüreğinin sesidir. Neyi öğrenmek isteyen önce yüreğinin sesini dinlemeli. Yüreğine sorduktan sonra bu enstrümanla tanışmalı.

Elgin Süheri'nin edep timsali öğrencileriyle birkaç soruluk hasbihâlde bulunduk. Nitekim onlar musiki ile büyüüp hayatlarında ney gibi naif, ney gibi asil, ney gibi hüznü, ney gibi sadık bir dost ile devam edecekler...

Ney sizin için ne demek?

Nisa Gül Akpınar: Ney; Hüdâ'ya minnet, kalbimdeki mihnete şifa, miskinliğime zenginlik binaenaleyh fakirliğimin zenginliğidir.

Ayşe Ben: Ney benim için insanın olgunlaşma evresi huzuru anlamlandıran bir enstrümandır.

Kerem Melih Yıldız: Ney hayatın stresinden uzaklaşmak ve dinlenmek için bir araçtır.

Neyin sosyal ve akademik başarıma olan etkilerini bizimle paylaşır mısınız?

Ramazan Kuzucu Hoca'mız: Hayatımdaki her şeyin sakinleştiğini görüyorum iş ders ve ailedeki yoğunluğun stresini üzerimden alıyor.

Nisa Gül Akpınar: Katıldığımız yarışmalar, aldığımız başarılar, çevreden bize geri dönüşler hem öz güvenimin gelişmesi hem akademik başarıma gelişmesinde bir basamak oldu.





Ahmet Faruk Tulumen: Ney sosyal çevremde farkındalığımı artırıyor bu da beni motive ediyor, ney üfledikten sonra yenilenmiş ve dinlenmiş olarak ders çalışmaya başladığım için akademik başarımlar artıyor.

Neyin ruhunuz üzerindeki şifa verici etkisini anlatır mısınız?

Kerem Melih Yıldız: Manevi ağırlık kesici etkisi var.

Ayşe Ben: Ney gerçekten gönlümde, ruhumda, maneviyatımda şifasıdır. Ney hayatıma girdiğinden beri gönlümün yorgunluğu gitti. İçimdeki huzur arttı. Neyin gönlümün miracı ve şifası olduğunu öğrendim.

Ayşe Sena Apan: Ney içimde tarifsiz bir huzur bırakıyor. Daraldığımda bazen elime alıp bir iki şey üflerim. Sanki tüm ağırlık çekilip gidiyor.

Nisa Gül Akpınar: Ney, Eyyüp Peygamber'in acısını dindiren şifalı su gibi yılların kirini pasını çekmiş kalbime bir tül oldu. Kalbimdeki tül beni şimdiki ben yapan bir benlik aynası oldu.

Mahmut Sami Ramazanoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesinde ney eğitimi nasıl oluyor, bizi bilgilendirir misiniz?

Nisa Gül Akpınar: Koskoca mazi gözümde canlandı demek isterdim ama 3 yıllık ney hayatımın bebek adımları şu şekildeydi: hep teneffüs zili çalar bir elimde notalarım bir elimde neyim koşma Elgin hocamın yanına, zil çalar sınıfa giderdim. İleriki adımlarımız bir repertuar oluşturup

temelimizi atmak oldu. Elgin Hoca'mızın yanında bir usta çırak ilişkisi içerisinde yetiştik her birimiz. Hâlâ da yetişiyoruz elhamdülillah. İlim hiç biter mi?

Ramazan Kuzucu Hoca'mız: Neyi keşke Mahmut Sami Ramazanoğlu'na geldiğim ilk gün Elgin Hoca'nın eğitimine katılsaydım... Çok geç kaldığımı düşünüyorum. Hoca'mıza teşekkür ediyorum. Allah razı olsun.

Kerem Melih Yıldız: Haftanın belli günleri Elgin Süheri Hoca'mızla birlikte derslerimizi yapıyoruz. Ayrıca hocamızın vermiş olduğu dersleri neyzen arkadaşlarımızla birlikte çalışıyoruz, böylece hem meşk etmiş oluyoruz hem de dostluğumuz güçleniyor.

Ayşe Ben: Okulumuzda ney eğitimi gönül veren Elgin Hoca'mız daima bizi destekler ve eğitimimizle yakından ilgilenir. Derslerimiz bir fedakârlık, bir zaman ayırmak ister. Güzel hocamız ve bizler ney derslerimiz için vakit oluşturur, okulumuzda belli bir günde öğle arasında buluşur, bu şekilde çalışma yaparız. Ve hep bizi sevindirecek sonuçlara imza atarız.

Neyden neler öğrendiniz?

Ahmet Faruk Tulumen: 1-İtrî'den Dede Efendi'ye birçok bestekârımızı tanıdım ve bestelerini üflemeyi öğrendim.

2-Müzik kültürümü sağlam zemine oturttum.

3-Bütün sanatlarda olduğu gibi musiki-nin de sabır ve azimle çalışmak olduğunu öğrendim ve daha niceleri...

Ahmet Yasin Altan: Neyin bana öğrettikleri çoktur. Bunlardan birkaçı: sabırlı olmak, vazgeçmemek ve pek çok parça(ilahi)...

Nisa Gül Akpınar: Bu dünyanın gelişlerine, gidişlerine, hızına o kadar alışmışım ki bir saniye durup kendimi, doğayı, evreni, Allah'ı özümsemeye vakit ayıramaz hale gelmişim. Yani ney bana yavaşlamayı öğretti. Kendimi yargılamayı, eleştirmeyi, durup da kendimi sorgulamayı öğretti. Ve en önemlisi bir grupta bir toplulukta farklı seslerin olabileceğini ve onlara kulak vermem gerektiğini öğretti.

Ayşe Sena Apan: Çok klasik bir cevap ama ney sabrı öğretiyor. Gerçekten muazzam emek isteyen bir enstrüman. Ses çıkarmak, doğru sesi bulmakta bazen zorluk çekiyoruz. Önemli olan sıkıntı çektiğimiz noktayı keşfetmek ve üzerine düşmek.

Sizce herkes ney öğrenmeli mi? Neden?

Kerem Melih Yıldız: Bence, evet. Çünkü elbet herkes bir anlığına stresten ve dünyevi işlerden uzaklaşmak ister ve ney de bunun için çok iyi bir araç.

Ayşe Ben: Bence herkes bu ruhun sesini öğrenemese bile bu sese kulak vermeli, o sedayı anlamaya çalışmalıdır. Çünkü neyi ne kadar tanırsak, ne kadar dünyasına girersek asıl o zaman "ney" in ney olduğunu anlarız. Ve ruhumuzdaki boşluğu bir nebze de olsa neyle kapatmayı anlarız.

Ramazan Kuzucu Hoca'mız: İç ve dış huzuru bulmak isteyen bence öğrenmeli. Neyi üflerken sesini duyduğunuzda ne demek istediğini anlarsınız.

Ayşe Sena Apan: Herkes ney öğrenmeli diye bir zorunluluk söz konusu olamaz. Herkes aynı şekilde huzur bulmaz, herkes aynı şekilde kendini bulmaz. Bu yüzden insan önce kendine iyi gelen her ne ise onu bulup o noktaya yönelmeli.

Ahmet Faruk Tulumen: Hayır. Ney geleneksel musikimizin bence en nadide sazıdır. Modern kültürdeki yozlaşmaya aracılık etmemelidir.

Ferman Dergisi olarak, dünyada hızla yayılmaya devam eden Koronavirüs (Kovid-19) pandemisinin neden olduğu sürecin yaşantımızda bıraktığı etkilerle ilgili okulumuzun nabzını tuttuk. İşte sorularımız ve aldığımız cevaplar:

- 1) **Kendinizi kısaca tanıtır mısınız?**
- 2) **Covid 19 salgını dolayısıyla evde yaşadığımız karantina sürecinin bize öğrettikleri konusunda neler söyleyebilirsiniz?**
- 3) **Bundan sonrası için toplumların ve bireylerin hayatında nelerin değişeceğini düşünüyorsunuz?**

Ali Rıza DAMAR (Müdür Yardımcısı)

Yaşadığımız bu süreçte evlerimizde sabretmeyi öğrendik. Yaşadığımız koşuşturmalı hayata bir dur ihtarı aldık. Bu keşmekeş içinde ihmal ettiğimiz ailelerimizle kaliteli vakit geçirebilme imkanı bulduk. En çok da şükretmeyi, sevgili öğrencilerimizle beraber okula gidip gelmenin bir lütuf olduğunu, sağlığın ne büyük nimet olduğunu öğrendik. Meğer sokaklarda özgürce yürüyebilmek, spor yapabilmek ne büyük nimetmiş anlamış olduk. Ulaşılan ve o çok övülen 21. yüzyıl teknolojilerinin bir küçük virüs karşısındaki acziyetini gözlemlerken, yüceler yücesi Rabb'imizin gücünün üstünde bir güç olmadığını da bir kez daha müşahade etmiş olduk.

Herkes azami temizliğe, sosyal ilişkilere dikkat edecek, etmek zorunda. Artık insanlar bundan sonraki savaşlarda top tüfek kullanmayacaklar. Belki de en büyük silah biyolojik silah olacak, Allah muhafaza.

Abdullah KARAKAYA MSRAİHL (Meslek Dersleri Öğretmeni)

"Müminin her hâli kendisi için bir hayır sebebidir. Böylesi bir özellik sadece müminde vardır: Sevinecek olsa, şükreder; bu onun için hayır olur. Başına bir bela gelecek olsa, sabreder; bu da onun için hayır olur." Peygamberî ilkeyi daha iyi anlamamı sağladı...

Birey ve toplumların hayatındaki değişim onların izin vermeleri ile olur ki, yaşanan da budur. Birileri bir şeyleri değiştirme çabası içerisinde olabilir ama Müslüman da dünyayı değiştirme iddiasında olan insan olduğuna göre, değişimin öncüsü olmalıdır. Kur'an'ın ifadesine göre insanda olumlu değişim çok kolay gözüküyor: "İnsanın başına bir sıkıntı gelince Rabbine yönelir, nimete erince sıkıntıyı.

Mustafa TORUN (Tarih Öğretmeni)

İmkânlarımız dahilinde var olan ve kıymetini bilme konusunda yeterince müdrik olmadığımız her şeyin, irademiz dışında elimizden alındığı her durumda kıymetini anladığımız bir durumu tüm toplum olarak yaşayarak öğreniyoruz.

Bundan sonra ne değişecek?

Pek çok kişi yeni bir dünya resmi çiziyor. Hiçbir şeyin eskisi olmayacağını söyleyip yazıp çiziyor. Hepsini doğru söylüyor olabilir. *Lâkin değişmeyen bir hakikat var ki o da insanın nankör olduğu gerçeği ve bugün kıymetini idrak ettiği tüm nimetlere en kısa sürede yine çok kolay sırt döneceğimiz, var olanı yok; çokları az, içinde kaybolduğumuz nimetleri beğenmeyen vs. gerçeğidir.*

Başka bir değişmez hakikat ise, hak ve batıl savaşındır ki hiç hız kesmeden ve daha acımasızca devam edeceği gerçeği. Maalesef ifsâd ediciler ve nesli helak ediciler her zamankinden daha güçlüler. Tarih boyunca bir şekilde kullanılan biyolojik savaş bugün çok güçlü bir şekilde, kısa sürede ve tüm dünyaya yayacak kadar etkin kullanma imkânına sahipler. Bunun provasını yaşıyoruz aylardır. Herkes biliyor ki planlarını yıllar önceden yaptılar ve hayata geçirmeye başladılar, bu kirli şeytanî planlarını... Hedefleri konusunda pek çok makale var okumakta fayda var.

Ancak ben bundan sonrası için; Allah'a savaş açma cüretinde bulunanlara karşı bizim pozisyonumuzun ne olması gerektiğini hatırlamamızın dünyanın ve bizim geleceğimiz açısından daha faydalı olacağını düşünüyorum. Nemrut'a karşı Bir Hz. İbrahim, ya da Firavuna'a karşı Hz. Musa gelmeyecek ancak günümüzün firavunlarına ve nemrutlarına karşı tüm Müslümanların Hz. Musa'nın ve Hz. İbrahim'in mücadelesini vermek zorunda olduğumuzu, Hz. Muhammed (S.A.V)'in emanetlerine sarıldığımız müddetçe zalimler karşısında acze düşmeyeceğimizi, kıyamete kadar, "tanrıyı kıyamete zorlamak" isteyenler karşısında ye'se düşmeyeceğimizi, adaleti hâkim kılmak için, Hz. Ömer'i beklemeyip Ömer olmayı, Selâhaddin'i beklemeyip Selâhaddin olmayı hatırlamamız bizim için en önemli "Bundan sonra ne olacak?" sorusuna bir cevap ve arayış olmalıdır.

Elgin SÜHERİ (Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni)

Dünya hayatının koşturmacasında kendimizi unutmuşuz. Bu sürecin bana kazandırdığı en güzel şey kendime ve aileme daha çok zaman ayırmaktı. Uzun süre dışarı çıkmadan ailemle birlikte vakit geçirmek beni mutlu etti.

İnsanoğlu elindeki nimetlerin değerini kaybedince anlıyor aslında. Sevdiklerimizi rahatça görememek en zor olanıydı aslında. Toplum olarak da devlet – millet dayanışmasının yüreklere dokunan güzelliğini hissetmiş olduk.

Ayla ERGAN (Fizik Öğretmeni)

Hayat daima öğrenme süreci değil mi? Bu karantina günlerinde ailem ile daha çok birlikte olabilmek bazı değerleri yeniden keşfetmemi sağladı. Aynı zamanda insan çok yönlü bir yaşama göre yaratılmış, sadece dar bir aile yaşamının da fitratımıza uygun olmadığını gördüm ve okuldaki kuzularımı çok özledim.

İnsan olarak unutkan ve rahatına göre hayatını dizayn edebilen bir varlığız. Fakat bu süreçten çok etkilenen herkeste radikal değişimler olacaktır. Bence ailemize daha çok sahip çıkacağız, ayrıca ulusal devletlerin önemi daha iyi anlaşıldı. Sağlığımızı korumak üzerine daha dikkatli olacağımıza da eminim.

Özlem ŞAHAP (Arapça Öğretmeni)

Kuran'a ve hadise sınırsız sarılmam gerektiğini, hayatta en önemli şeyin aile olduğunu, ölüme her an hazır olmamız gerektiğini öğretti.

Bir kere bütün dünyada dengelerin değişeceği muhakkak.

Tüm dünya daha güçlü bir Türkiye'nin farkına varacak.

Bireysel olarak da manevi yönden daha duyarlı olacağımızı umuyorum.

Esra GÜNDÜZ (Arapça Öğretmeni)

Hızla kayıp giden zamanın içinde yavaşlamaya ihtiyacımız olduğu, bu yavaşlamanın insanı kendine getirdiği, kulluğunu hatırlattığı; insanın hoyratça kullandığı tabiatın da soluklanmaya ihtiyacı olduğu, gibi pek çok gerçeği hatırlattı.

Bu süreç sonunda tabiata dönüşün daha çok olacağını; ürkek daha evlere ve içine kapanmış bireylerin ortaya çıkacağını düşünüyorum.

Tahir SARAÇ (Meslek dersleri Öğretmeni)

Son zamanlarda dünyevileştığımızdan, ölümü unuttuğumuzdan, maddiyata kendimizi fazla kaptırdığımızdan şikâyet ediyorduk. Koronadan kitlesel ölümler bize, öncelikli gündem maddemiz olması gereken ölümün, bir virüs kadar yakınımda olduğunu gösterdi. Nefs muhasebesi yaparak herkesin kendine sorması gereken şu soruyu sordum kendime: "Şu anda ölsem, Rabb'im huzuruna alınıp ak bir şekilde çıkabilir miyim?"

Dış dünya ile irtibatımızın asgariye indiği bu zaman diliminde insanlar, iç dünyasına dönmeli, bugüne kadarki hayatını gözden geçirmeli, Allah'a veya kullara yönelik vazifelerindeki eksiklikleri telafi etmeye gayret etmeli diye düşünüyorum. İnsanlık için şer görünen bu süreç bilmediğimiz birçok hayra vesile olacaktır inşallah..

Murat SEVİNÇ (İslami İlimler Öğretmeni)

İnsanoğlunun bilim ve teknolojiye çok ilerlemesine rağmen hâlâ ne kadar aciz bir varlık olduğunu, insanların birbirine muhtaçlığını ve ailenin sanıldığından çok daha değerli olduğunu, herkesin kendi kendine yetebilecek beceriler kazanması gerektiğini görmüş olduk.

Süper güç sanılan devletlerin kendine çeki düzen verip yoksun oldukları ahlaki değerlere önem vereceklerini, uzaktan eğitim konusunda gerek alt yapı gerek içerik olarak daha fazla yatırım yapılacağını, devletlerin birbiriyle uğraşmak yerine insanlığın ortak düşmanları ile mücadele edeceğini tahmin ediyorum.

Esma KORHAN (11. Sınıf Öğrencisi)

-Ailemle vakit geçirmek çok güzelmiş.

-İzlemediğim bir sürü film, dinlemediğim bir sürü şarkı ve okumam gereken kitaplar varmış.

-Okulu sevdiğimi fark ettim

-Bundan sonra insanların yaşadıkları hayatın kıymetini bileceklerini düşünüyorum.

-Temizliğin önemi daha net anlaşıldı.

Miyase PARLAK (11. Sınıf Öğrencisi)

Yoğun bir hayatın getirisiyle birçok insanın kendi dünyasının dışında yaşaması gibi ben de kendimden fazlasıyla uzaklaşmıştım. Yaptığım şeylerden artık zevk alamayacak kadar sıkın ve yalnız hissettiğim bir dönemde başladı Covid 19 süreci. Bu süreç kendi özümüne dönüp amacımı bir kez daha hatırlamama, yapmak istediğim şeyleri yapmama vesile oldu. Aslında bu süreçte ben birçok hayrın olduğuna inanıyorum. Özellikle evde kalma noktasında çok büyük hayır görüyorum. Çünkü toplumda ev kavramı giderek yok olmaya başlamıştı. Ev yalnızca bir durak olarak addediliyordu. Fakat şimdi olmamız gereken yerdeyiz, kendi hiramızda. Ben bu duruma olumlu bakan taraftayım. Her baktığımız yerde şükür sebebi bulacağımıza inanıyorum. Evet hasretle beklediğimiz birçok kavuşma var. Fakat bu süreçte en çok hasretin kime duyulacağını öğrendiğimize, değer bilmek kavramını yaşayacağımıza inanıyorum.

Ayşe Sümeyye (Hazırlık Sınıfı öğrencisi)

Karantina süreci bana çok şey öğretti. Sahip olduğum ama kıymetini bilmediğim, farkında olmadığımne çok şey varmış. Pandemiden önce sahip olduğum şeylere şimdi sahip değilim; arkadaşlarıma, okuluma, öğretmenlerime... Aslında bunlar öncesinde bize sıradan geliyordu ama ne büyük nimetlermiş. İşte şimdi bunların şükrünü öğrendim. İkinci öğrendiğim şey ise bu günlerin geçmesi için sabretmem gerektiği... Şimdi en büyük sabır sınavını veriyoruz gençler olarak. Sokağa çıkmıyoruz mesela, 40 gündür evdeyiz. Ve dua ne önemli bir silahmış onu anladım. Yürekten edilen dualar her kapıyı açarmış gerçekten.

Bundan sonrası mı? “Şer gördüklerimizde hayırlar vardır.” buna sonuna kadar inanıyorum. İnsanlar çok büyük dersler çıkaracak ve bizim şer gördüğümüz bu süreçten büyük hayırlar çıkacak, inşaAllah!

Esra ALEMDAR MSRİHL (10. Sınıf Öğrencisi)

Bu süreçte öğrendiğim en kayda değer şey kişisel iradeyi sağlayarak kendi kendimin öğreticisi olmamdı. Bir parçası olduğum toplum ise farkında olmadıklarına hasretken, zamanı daha değerli kılarak yoluna devam edecektir diye umuyorum...

Harun Mert ARICI (10. Sınıf Öğrencisi)

Evde kaldığımız bu süreç bana aslında özgürlüğün gerçek anlamını öğretti. İnsan bir şeyin değerini kaybedince anladığını bu süreçte iyi öğreniyor. Ve bizim aslında o günlük koşuşturma diye unuttuğumuz, yüzüne bile bakmadığımız ibadetlerimizi hatırlattı.

Şu andan itibaren bile dünya genelinde bir İslam hareketliliği söz konusu. Giderek bu yönelim devam edecektir diye düşünüyorum.

Zeynep Sena ABANUZ (10. Sınıf Öğrencisi)

Bu günlerin bana öğrettiği en önemli şey sabretmek oldu, özgürlüğün değerini biraz daha iyi anladım, temizliğime de daha çok dikkat etmeyi öğrendim. Bundan sonrasında, zayıf olan sosyal ilişkilerimizin daha da zayıflayacağını düşünüyorum. Sağlığın ve modern tıbbın değerinin daha çok anlaşılacağını düşünüyorum

Rumeysa AKDOĞAN (10. Sınıf Öğrencisi)

Öncelikle belirtmek isterim ki Covid-19 bizim; hastalık olmadan sağlığın, tutsaklık olmadan özgürlüğün ve ayrılık olmadan birlikteliğin pek fazla bir anlamı olmadığını kanaatine varmamızı sağladı. Hiç ölmeyecekmiş gibi yaşadığımız bu dünyanın ve içindekilerin ölümlü olduğu gerçeğini idrak etmemize yardımcı oldu...

Uzun süren bu zorunlu ara belki rehavete sebebiyet verdi fakat bu süre zarfında bolca tefekkür etmemize, elimizdekilerin değerini anlayıp şükretmemize ve kendimizi geliştirecek yeterli vakit bulmamıza fırsat verdi.

Buna ek olarak her mesleğin, özellikle de sağlık sektörünün insan hayatı üzerindeki önemini kavramış olduk ve bu sayede teşekkür etmek aklımıza geldi. Toplumumuz için hem zorlu hem de ders verici bir deneyim olan Covid-19 sayesinde, temizliğe daha fazla ehemmiyet verileceğini, sağlık çalışanlarımıza karşı daha duyarlı olunacağına, yediğimiz ve içtiklerimiz konusunda hassasiyet gösterileceğine inanıyorum. Sağ salım görüşmek dileğiyle...

EN İLGİNÇ MÜZELER



KANALİZASYON MÜZESİ

Fransa Paris

'Hemen burnunuzu tıkayın'

Dünyanın en ilginç müzeleri arasında bulunan Kanalizasyon Müzesi, iskeletleri ve sırrı çözilemeyen mezarlıklarıyla ünlü Paris'in yer altını, ziyaretçileriyle buluşturuyor. Müze, 1200'lü yıllarda Kral Philippe Auguste'nin emriyle kurulan, günümüzde bile son derece düzenli ve iyi korunmuş Paris kanalizasyon sisteminden oluşuyor. Gerçek bir kanalizasyon kokusuna tahammül edebilirsiniz 450 metre boyunca yürüyerek bu tuhaf müzeyi gezebilirsiniz.



CENAZE ARABALARI MÜZESİ

İspanya Barselona

Bize hergün ölümü hatırlatan mezarlıklar şehrin dışına çıkınca eski cenaze arabaları da müzeliğe oldu.

18. yüzyıldan bugüne çeşitli cenaze arabalarını görebileceğiniz müzede, arabaların içine oturtulan kuklalar da dönemin kıyafetlerine sahip.



PARAZİT MÜZESİ

Japonya Tokyo

"Dünyada parazitlere adanmış tek müze"

Meguro Parazitoloji Müzesi, Tokyo'nun en heyecan verici yerlerinden biri olabilir. İki katlı müze, 1953 yılında Dr. Satoru Kamegai tarafından ziyaretçileri parazitlerin çeşitliliği ve yaşam döngüleri konusunda eğitmek amacıyla kuruldu. Araştırma kütüphanesinde, üç yüzü sergilenen 60 bin parazit örneği var, ayrıca parazitoloji konusunda 50 bin makale ve 6 bin kitap bulunuyor.

Tokyo'daki bu müzede parazitlere dair ne varsa görebilirsiniz. Tabii eğer böyle bir şeyi mideniz kaldırılabirise. Burası hastalık hastası kimselerin kendilerine yeni bir endişe sebebi bulmaları için adeta bir cennet, zira burada sergilenen parazitlerin hangi organlara ne şekillerde musallat olduğunu gözler önüne seren grafik temsillere de yer verilmiş.



DENEYLER MÜZESİ KUNTSTKAMERA "MERAKLAR ODASI"

Rusya St.Petersburg

Kopya koyun Dolly, 2001'de ölünce, donduruldu ve müzelerde görücüye çıkıyor artık. Ancak müzede görücüye çıkan, genetik deneylere maruz kalmış örnekler yeni ve ilk değil dünya tarihinde. En eskisi ise, sadece biz Türklerin "Deli", tüm dünyanın "Muhteşem" lakabını uygun gördüğü Çar Petro döneminde Rusya'da gerçekleşmiş. Deli Petro, St.Petersburg kentini Neva Irmağı deltasını kurutarak, 1703'te kurduğunda, kendi adı verilen kentte, tarihin somut ilk uygulamalı genetik deneylerini de yapmaya başlamış. Genetik bilim çalışmalarını Hollanda'dan anatomi uzmanı Dr. Ruysch'u getirterek sürdürmüştü. Çar Petro'nun bizzat katıldığı deneyler, anne karnındaki ceninlere, farklı hayvanların hücreleri enjekte edilerek, bebeklerin sezaryen yöntemiyle anne karnından alınması ve en korkuncu, yeni doğmuş bebeklerin canlı canlı kesilip, içleri boşaltılarak incelenmesiyle sürmüştü... ve daha niceleri...300 yaşındaki bebekler, bu müzede kavanozlar içinde sergileniyor. *Bu tuhaf canlılar, Çar Petro ve Doktor Ruysch'un genetik deneylerine bir tür başkaldırı içinde sanki. Güçlünün güçsüzü yok ettiği dünyada dengeler tuhaf, bin bir işkenceye maruz kalmış bebekler, hayvanlar müzede cam kavanozları içinde de olsa, varlar ama, Çar Petro da Doktor Ruysch da yok artık. Deneyler müzesi mi yoksa denekler mi siz karar verin.*



İŞKENCE MÜZESİ

Hollanda Amsterdam

"Korku evinden tek farkı gerçek olması!"

Amsterdam'da görülmesi gereken yerlerden biri olan İşkence Müzesi, İslam altın çağını yaşarken Hristiyan âlem Orta Çağ karanlığına bürünmüştü. 500 yıl önce suçlulara eziyet etmek için kullanılan işkence aletlerinin sergilendiği turistik bir yapı. Müzede kimisi öldürmek kimisi de acı vermek için kullanılan büyük çiviler, giyotin, engizisyon sandalyesi ve pek çok kemik kırıcı işkence aletleri tarihteki zulümleri ve bugün kendisine medeniyet diyen Avrupa'yı hatırlatıyor. Orta Çağ mimarisinin de oluşturulduğu loş bir ortamda gerçeğine uygun şekilde canlandırılan cezalandırma sahneleri, görenleri biraz ürpertiyor. Ayrıca bu müzenin benzerleri Almanya, İspanya ve Rusya'da da var.



SAÇ MÜZESİ

Türkiye Nevşehir

Bir tutam saçla başlayan ve koca bir müzeye dönüşen Avanos Saç Müzesi'nin hikâyesini henüz duymadıysanız çok şaşıracaksınız. Kapadokya'nın Avanos ilçesinde bulunan çömlek atölyesi Chez Galip, satışa sunulan birbirinden özel el yapımı işler, çömlek yapımı atölyesi dışında benzersiz bir özelliğiyle daha ön plana çıkmış bir yer. Yıllar önce Galip Usta'ya aşık olan bir Fransız hanımın bir tutam saç bırakıp ülkesine dönmesiyle başlar her şey. *Bir aşk hikâyesinin ulaşabileceği en ilginç nokta bu olabilir galiba.*

Atölyenin üst katını komple bir saç müzesine çeviren Galip Usta, bu fikriyle 1998 yılında Guinness Rekorlar Kitabı'na bile girmiş. Ayrıca müzede Muazzez Ersoy, Semra Özal, Pınar Aylin, Nurgül Yeşilçay, Selda Alkor ve İpek Tuzcuoğlu gibi ünlü isimlerin de saçları bulunmakta. Galip Körükçü her yıl bu saç demetlerinden 20 tanesini rastgele seçerek çekiliş yapıp şanslı saç sahiplerini tekrar Kapadokya'ya davet etmektedir.



DEF-İ HÂCET MÜZESİ

Hindistan Yeni Delhi

"Tuvaletin müzesi mi olur?" demeyin!

Bizler böyle bir medeniyetin içine doğduğumuz için bazı durumlar bize gayet normal geliyor olabilir. Ancak tuvalet de bir medeniyettir. Burada Hristiyan Roma tuvalet adabını hatırlatmak isterim (*Ya da adapsızlığımı demeliydim?*). Bırakın üç asır boyunca pis kokan Paris sokaklarını bu gün hâlâ bu medeniyetten yoksun olan insanlar var.

Hindistan, belki de kimsenin aklına gelmeyecek türde bir müze düzenleyerek dünyanın çeşitli ülkelerinden toplanan tuvaletleri Tuvalet Müzesi'nde sergiliyor. Kuveyt, Lüksemburg, Arjantin ve Senegal gibi ülkelerden getirilen tuvaletlerin sergilendiği müzede MÖ 2500 yılından günümüze kadar olan süreçte tuvaletin gelişimi, tuvalet kullanımı ile ilgili yazılar, resimler ve şiirler de bulunmaktadır. Müzede farklı şekil ve desenlerde klozetlerin yanı sıra pisuar, komodin ve bir tuvalette karşılaşılabileceğiniz çeşitli araç gereçleri bulabilirsiniz.



KÖTÜ SANAT MÜZESİ

Amerika New York

"Modern Sanatlar Müzesi MoMA'ya inat MoBA" İyi resim yapamıyorum diye üzülmeyin, eserlerinizi sergileyecek bir müze var! Her zaman bizi büyüleyen bize adeta metafizik bir dünyanın kapılarını aralayan sanat eserleri ile karşılaşacak değiliz ya bazen "kötü" sanat yapıtları ile de yüz yüze gelebiliriz ve hatta belki onlardan estetik bir haz alanlarımız da olabilir, kim bilir. Evet, gerçekten de böyle bir müze var yeryüzünde.

Twitter: KORONA



Mevlüt Çavuşoğlu @MevlutCavus... · 4 gün
Bugüne kadar, yurtdışında geçici süreliğine bulunan ve dönmek isteyen, 70 ülkeden 25 bin vatandaşımızı ülkemize getirerek karantina altına aldık.

271 1.547 10.889

Mevlüt Çavuşoğlu @MevlutCavus... · 4 gün
Cumhurbaşkanımız @RTErdogan'ın talimatıyla, geçici süreliğine yurt dışında bulunan ve dönmek için başvuran vatandaşlarımızı karantina koşullarını hazırlayarak İnşAllah en kısa sürede ülkemize getireceğiz.

463 767 3.767

T.C. Jandarma Gn. K. @jandarma · 29 Mar
İçişleri Bakanımız Süleyman Soyul'un talimatıyla #Jandarma Lojistik Komutanlığına bağlı Dikimevi, Koronavirüs ile mücadelede görevli personelin maske ihtiyacını karşılamak için günde 100.000 adet bez maske üretimine başladı.

3348 görüntülendi

229 8.262 17.38

Konya Büyükşehir #EvdeHayatVa... · 25 Mar
Konyada trafik ışıkları bile #Evdekal diyor!

35 447 5.541

Süleyman Soyul Retweeted

Fahrettin Altun @fahrettinaltun · 01 Nis
Cumhurbaşkanımızın "Biz Bize Yeteriz Türkiye" çağrısıyla başlattığı milli dayanışma kampanyamızda şimdiye kadar 552.529.9126 toplandı.

Kampanyamızla ilgili tüm bilgileri bizbizeyeteriz.gov.tr sitesi aracılığıyla milletimize sunuyor, şeffaflaştırma politikamızı sürdürüyoruz.

1.679 7.343 25.78

Ali Yarıkkaya @AliYariKKaya · 26 Mar
Bu zor günlerin belirsizden Belirsizliğe geçeceğiz.

Her hafta 50 bin olmak üzere; 300 bin gıda kolisi 6 hafta boyunca büyüklerimizle ulaştıracağız.

Yarın Bismillah diyoruz.

Bu büyük Vefa hareketine destek veren herkese şükranlarımı sunarım.

Hümet ve Vefa ile...

43.144 retweet edildi

43 1.144 1.144

Fahrettin Altun @fahrettinaltun · 2 gün
Meslek liselerimizin çözümünü çıkarılabilecek seviyeye ulaşmasını hakkı gururunu yapıyoruz. Salgın sürecini devletimizin ve milletimizin el birliğiyle en kısa sürede atlatacağız. Milli Dayanışma Kampanyası'na verilen destek kardeşliğimizin gücünü tüm dünyaya gösteriyor.

TÜRKİYE'DE KORONAVİRÜS
24 NİSAN 2020

353 1.683 100

Süleyman Soyul Retweeted

T.C. İçişleri Bakanlığı #EvdeHaya... · 14 Mar
DUYURU

14 Mart saat 08.00'den itibaren Almanya, İspanya, Fransa, Avusturya, Norveç, Danimarka, İsveç, Belçika ve Hollanda'dan Türkiye'ye yolcu girişleri tüm hudut kapılanndan durduruldu

Türkiye'den de bu ülkelere seyahatler geçici olarak durduruldu

icisleri.gov.tr/51-4-vatiligi

339 2.954 13.28

T.C. Jandarma Gn. K. @jandarma · 23 Mar
Yatırımlar

Vefa Sosyal Destek Gruplarımız karantina altına alınmış olan vatandaşlarımızı yalnız bırakmıyor.

#Jandarma Genel Komutanlığı olarak ülke genelinde vatandaşlarımızın isteklerini yerine getiriyoruz.

#İSGD
#EvdeHayaatVa...
#EvdeKal
#EvdeHayatVa...

1.122 görüntülendi

1.122 12.78 10.91

Diyanet @diyanetbasin · 23 Mar
Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş, yeni tip koronavirüs salgınının bir an önce son bulması için yarı yıl ezanından sonra tüm camilerden dua edileceğini belirtti

@CIBASIRbas
diyanet.gov.tr/tr/TR/Kurumsal...

128 396 1.205

T.C. Cumhurbaşkanlığı @tcbeste... · 26 Mar
Cumhurbaşkanı @RTErdogan, video konferans yoluyla G20 Liderler Olağanüstü Zirvesi'ne katıldı.

209 1.808 8.754

Dr. Fahrettin Koca @drfahrettink... · 30 Mar
Sağlık alanında önemli bir sınav verdiğimiz bu günlerde hizmet kapasitemizi bir adım daha ileri taşıdık. Koronavirüs hastalarımıza da hizmet sunacak olan Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanemizin 600 yataklı ilk etabını bugün itibarıyla hizmete açtık. Milletimize hayırlı olsun.

2.123 12.78 10.91

Ziya Selçuk @ziyaselcuk · 2 gün
Meslek liselerimizden hekimleri derin bir nefes... Biyomedikal cihaz teknolojileri Ar-Ge atölyelerimizde ilk prototip solunum cihazını ürettik. Okullar bir toplumun aldığı nefesi, düşüncesinin somut halindedir. Meslek liselerimizle ne kadar gurur duyarsak az...

106 2.343 23.58

Dr. Fahrettin Koca @drfahrettink... · 15 Mar
UMREDEN DAHA ÖNCE DÖNENLER HİPİ şimdi dönmeler gibi sağlık taramasından geçirildi. Şüphelerin testleri yapıldı. Umre ziyaretçileri virüse karşı tedbirlerini ise seyahatlerinde SAĞLIK EKİPLERİMİZİN VERDİĞİ EĞİTİMİ ald. Ülkede ilk 14 Günü henüz doldurmayan TAKİP EDİYORUZ.

2.386 8.476 71.18

Dr. Fahrettin Koca @drfahrettink... · 15 Mar
UMREDEN dün geceden itibaren dönen tüm yolcular, Ankara ve Konya'daki ÖĞRENCİ YURTLARINDA KARANTİNA MANTOSUYLA aynı odalara yerleştirilmektedir. Şüpheli bulunulanlar gelir olmaz hastaneye kaldırılıp, testleri yapılmaktadır. Tedbirlerde hep birlikte tavizsiz olalım!

4.700 17.88 1418

T.C. Sağlık Bakanlığı @saglikbakanligi · 18 Mar
18 Nisan 2020, saat 21:15 Nisan'da Türkiye ve dünya genelinde yeni tip Koronavirüs ile ilgili mevcut durum

Türkiye'de şu ana kadar toplam 598.932 test yapılmış olup, 82.329 Koronavirüs vakası tespit edilmiş, 1.890 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 10.453 hasta iyileşmiştir.

30 440 1.783

Dr. Fahrettin Koca @drfahrettink... · 19 Mar
ALKIŞLAYALIM! NE KADAR ALKIŞLAK AZDIR! Bugün saat 14'te Meclis'teki konuşmada milletimin temsilcilerini özveriyle Sağlık Çalışanlarımızı alkışlamaya davet ettim. Şimdi tam 21.00'da milletimizi, bu alkış sesini Türkiye çapında, balkonlardan yükseltmeye davet ediyorum.



Türk -Japon Dostluğunun Mihenk Taşı: ERTUĞRUL FIRKATEYNİ

Sultan II. Abdülhamid Han, şehzadelik yıllarında gazete okurken bir ülkenin, hem de Doğulu bir ülkenin, Paris'te düzenlenen bir sergiye katılacağı haberini almış ve içinde büyük bir merak uyanmıştır bu ülkeye karşı. Zira, kendisinin yıllardır hedeflediği bir amacın, o devletin daha önceden eriştiğini görmüştür. Yani Doğulu bir halkın kendi özbenliğini kaybetmeden modernleşmeyi kazanmasını... Ve bu olaydan sonra gerek şehzadelik gerekse hükümlerlik yıllarında bu devlet hakkında derin araştırmalar gerçekleştirmiştir.

Japonya... Evet, bu büyük devlet Japonya... Her ne olursa olsun geleneklerini terk etmeyen ama ilerlemeyi ve gelişmeyi ihmal etmeyen bir imparatorluk... Osmanlı halkının "Batılı Olmayan Bir Batı" diye tanımladığı muasır bir medeniyet...

Daha son yıllara kadar müstebit, vatan haini, kızıl sultan diye bilinen Abdülhamid Han; ülkesinin bekası için çok etkilendiği bu devletle müttefik olmayı istemektedir. Özellikle de Ruslara karşı... Çünkü Rusya, 93 Harbi ve öncesinde Osmanlı'ya karşı büyük çıkarmlar gerçekleştirmiş, maalesef ki çoğunda da başarılı sonuçlar almıştır. Sonunda Sultan'ın gaye-i hayali gerçek olmuştur. Zira, 1887 yılında Japon İmparatoru Meiji'nin yeğeni Prens Akihito İstanbul'a gelmiştir ve İmparator'un özel bir mektubu ile nişanını Cennet Mekân'a takdim etmiştir. Bu davete nasıl karşılık vereceğini bilemeyen Abdülhamid Han ise sonunda en görkemli gemilerinden olan Ertuğrul'un içinde birçok hediyelerle Japonya'ya gitmesine karar vermiştir.

İşte böyle başlar Sultan'ın sevinçle yola çıkan ama hüznle dönen gemisinin hikâyesi.

Ertuğrul yola çıkmadan önce, sağlam olup olmadığıyla alakalı dedikodular پیدا olur. Çünkü gemi, Abdülaziz Dönemi'nde yaptırılıp bu seyahatten 25 yıl önce denize indirilmiştir. Sultan'ın kulağına kadar gelen bu dedikodulara karşı Sultan, bir rapor hazırlanmasını ister ve sonunda teknik komisyon tarafından geminin bu yolculuğa uygun olduğu anlaşılır. (Bazı kaynaklara göre, Bahriye

Nazırı Hasan Hüsnü Paşa'nın gemi hakkındaki gerçek raporları sakladığı ve padişaha bahsetmediği belirtilir. Bu raporda geminin kazanının eski olduğu ayrıca bu kadar uzun bir yolculuğa dayanamayacağı yer alır.) Fırkateyn'de 600 civarında görevli vardır ve bahriye askerlerinin yanı sıra, Abdülhamid Han tarafından bizzat tayin edilmiş bir şair, bir imam ve 25 kişilik bir bahriye bandosu bulunur. Ayrıca Sultan'ın fotoğrafçılığa olan merakı burada da baş gösterir ve seferi tüm ayrıntılarıyla fotoğraflayacak olan Teğmen Haydar adında bir fotoğrafçı da mürettebat arasındadır. Uzak Doğu İslam ülkelerin limanlarına uğrayan Ertuğrul, büyük bir coşkuyla karşılanır. Zira, Osmanlı zor zamanlardan geçmesine rağmen Müslümanların hilafet makamını omuzlarında taşımaktadır ve bu gemi Uzak Doğu Müslümanlarının teselli kaynağı olmuş, "Osmanlı hâlâ dimdik ayakta." mesajı vermiş; İstanbul kahramanı Fatih'in, Mısır Sultanı Yavuz'un, Rodos Aslanı Süleyman'ın selamını tüm dünyaya yaymıştır.

11 ay süren uzun bir yolculuğun ardından fırkateyn, Yokohama Limanı'na ulaşır ve Japonlar tarafından düzenlenen büyük bir törenle gemi mürettebatı karşılanır. Hediyeler ve Osmanlı nişanı, İmparator Meiji ve eşine hediye edilir. 3 ay boyunca geminin bakımı yapılır ve Osmanlı askerleri bu süre zarfında Japonya'yı tanıma imkânı bulur. Sonunda 1890'da fırkateyn yurduna dönmeye koyulur ama bir sorun vardır. Gemi Japonların ikazlarına rağmen yaklaşan tayfun sezonunun başında dönüş yolculuğuna çıkmıştır. Ve bunun bedelini bir gün sonra dev dalgaların arasında boğuşarak Funakara kayalıklarına çarpmasıyla öder. 530 civarında Osmanlı neferi şehit olur. Ancak engin dalgalara karşı verdikleri mücadele adlarını tarihe altın harflerle yazdırır.

Uyumamayı kendine farz kılan Abdülhamid Han, Ertuğrul'u uykusundan uyandırıp Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye'nin adı gibi yüce olduğunu göstermek için denizlere koydurmuştu. Ama ne yazık ki Fetihlerle uğurlanan askerler, Yasinlerle Hakk'a uğurlanmıştı. Ertuğrul belki sularda batmıştı fakat iki imparatorluk arasında bir güneş doğmuştu.



MONDROS GAYYASINDA SULTAN VAHDEDDİN

Torunları, Sultan Vahdeddin'e Şahbaba derlerdi.

Aslında Şahbaba, yalnız bir insan değil, aynı zamanda bir öyküydü. Yapayalnız bir insanın öyküsü...

Şartların doğru karar vermesine imkân bırakmadığı, hatta olup bitenleri değerlendirmesine dahi izin vermediği çaresiz bir insanın öyküsü...¹

Sanılanın aksine yalnız Türk tarihi değil, tüm dünya tarihi son 200 sene içinde aşağılık bir tahribata uğradı. Fakat bundan en büyük nasibi bizim yakın tarihimiz aldı.²

Maalesef yakın tarih tahrip edilirken de bundan en fazla payı Sultan Vahdeddin almıştır. Kendisi, yapmadığı şeylerle itham edilmiş, yaptıklarıysa o yapmamış gibi gösterilmiştir.

Tarih dairesinin içinde böyle şahsiyetlere atılan iftiraları düzeltmek, onları temize çıkarmak da tarih okuyan herkesin boynuna borçtur. Şimdi buyrun, senelerce tarih mahkemesi huzurunda yargılanmasına rağmen kendisini savunma hakkı verilmeyen Sultan Vahdeddin'in dili olalım, Mondros'u (30 Ekim 1918) konuşalım: Tarih, gerçekten de tekerrür mü ediyor? Yoksa Abdülhamid Han'ın dediği gibi tekerrür eden hatalar mı?

Mondros'tan 40 sene önce, Yeşilköy'de bir antlaşma imzalandı. Bu antlaşma, Rus Savaşı mucibince yapıldı. Bitmiş, tükenmiş bir memlekete vurulan son darbeydi. Ya da onlar öyle düşünüyordu.

Mondros da aynı, hatta çok daha kötü bir durumdaki memlekete vurulan son darbe olarak tasarlandı. Fakat diğerinden farklı olarak bu, maalesef son darbelerdendi.

Mondros da Yeşilköy'de meşrutiyet idaresi zamanında imzalandı.

İki antlaşma sırasında da padişahın yetkisi, dolayısıyla yapabileceği şeyler, en asgari durumdaydı.

İkisinin neden olduğu savaş da Meclis hükümeti tarafından onaylandı. Birisi Mithat Paşa'nın, diğeri İttihatçıların eseri idi. Gariptir, iki savaşta da sultanların zerre dahil bulunmamasına karşın iki savaşın sonucundan da sultanlar sorumlu tutulur; Mithat Paşa ve İttihatçılar göklere çıkarılır. Yani tarih ve millet adına büyük bir hata yapılır. Daha doğrusu hatalar tekerrür edilir.

Mondros'u hazırlayan safahatı da iyi değerlendirmek lazımdır. Bu savaşta Vahdeddin'in zerre dahilinin olmadığını bilmek, tarih ve tarihçilik adına mecburidir. Zira Sultan Vahdeddin, savaş başladığı sırada veliahd şehzade bile değildi; savaş bitmeden, başka bir ifadeyle Mondros imzalanmadan, yalnızca üç ay önce tahta geçmişti; yani bu savaşı ve neticesindeki antlaşmayı engellemesi mümkün değildi. Yalnızca anlaşma şartlarını hafifletebildirdi ki, burada aranan da olağanüstü bir diplomatik zekâ, yani Abdülhamid Han'dır.

Gariptir; savaşın, bunca bozgunun ve nihayet bir hezimet metni olan Mondros'un tüm sorumlusu olan İttihatçılar 2/3 Kasım'da Alman zırhlıları ile ülkeden kaçarken bunların hiçbirinden mesul bulunmayan Sultan Vahdeddin milletin kurtuluşunun yolunu arıyordu. Komik bir şekilde, bu durumda İttihatçılar kahraman, Sultan ise hain ilan ediliyordu.

Bu anlaşmayı imzalayan Rauf Orbay, ileride kahraman ilan edilirken Sultan Vahdeddin hain olacaktı!

Bu anlaşmayı imzalayan kabinenin, Ahmed İzzet Paşa kabinesi nasıl iş başına gelmişti peki? Şöyle ki:



Sultan Vahdeddin tahta geçince yaptığı ilk işlerden birisi, durumu artık kritik olan Filistin Cephesi'ne Mustafa Kemal'i 7. Ordu komutanı sıfatı ile ataması oldu. Fakat ordumuz burada ağır bir yenilgiye uğradı. 75.000 askerimiz esir düşmüştü, üç yüz yetmiş beş adet top teslim edilmişti³

Ordusu ile birlikte hızla kuzeye doğru çekilen Mustafa Kemal, Adana civarlarındaki Bahçe kasabasına geldiğinde Sadrazam Tevfik Paşa'nın istifa edeceği haberini aldı. Tarihe, çekildiği kasabanın adıyla geçecek olan telgrafta Seryaver Nâci Bey'e Ahmed İzzet Paşa'nın sadrazam olduğu bir kabinenin teşekkülünü tavsiye eden Mustafa Kemal, telgrafın derhal padişaha teslimini taleple birlikte kendisinin de Harbiye Nezareti'ne getirilmesini istiyordu.⁴

Telgraf, Profesör Doktor Caner Arabacı'dan bizzat dinlediğime



göre Sultan'a ulaşmış, Sultan da o dönem pek itimat ettiği bu paşasının bu tavsiyesine uymuştu. Fakat Kemal Paşa'yi istediği makama (Harbiye Nezaretine) getirmiyordu. Onun için daha farklı fikirleri vardı.

Sultan Vahdeddin, bu anlaşmayı –bilhassa meşhur yedinci maddeyi- görünce bu kabineyi istifaya icbar etmiştir. "Bu telgrafı aktarmamın nedeni, dönemin şartlarının Kemal Paşa gibi bir dâhinin dahi Mondros'u imzalayacağını kestiremediği bir kabineyi tavsiye etmesine yol açtığını anlatmaktır.

Sultanın Mondros'tan sonra izlediği siyasete bakmak gerekirse İngilizlere karşı "mecburi" bir yakın siyaset benimsemiştir. Fakat tarihi olaylar -siz de takdir edersiniz ki- şimdiye göre değil o dönemin şartlarına göre yorumlanır. İşte, o şerâiti düşününce açık bir şekilde Sultanın tıpkı merhum ağabeyi Abdülhamid Han gibi denge siyasetini izlediği görülür. Ve bunu yapan bir tek o da değildir. Mustafa Kemal Paşa da bu dönemde İngilizlere yakın bir siyaset benimsemiştir. Minber gazetesinin 52. sayısındaki ifadeleri isteyenler açıp okuyabilirler.

Yol, pusludur. Şeytan bile Müslüman mintanı giymiştir Karabekir'in tabiriyle...

1 Murat Bardakçı, Şahbaba, 2006, İstanbul, s.13

2 Kitap Önerisi: Jack Goody, The Theft of History/ Tarih Hırsızlığı, Çeviren: Gül Çağalı Güven, İş Bankası Kültür Yayınları, Mayıs 2019, İstanbul.

3 Kadir Mısıroğlu, Lozan Zafer mi? Hezimet mi?, 2017, İstanbul, s.236. Ayrıca bkz: Kadir Mısıroğlu, Musul

Meselesi ve Irak Türkleri, 2018, İstanbul, s.199-200.

4 Ahmed İzzet Paşa, Feryadım, Timaş Yayınları, Ocak 2017, İstanbul, C.2 s.279(Ekler bölümü Ek:1)

5 Kadir Mısıroğlu, Bir Mazlum Padişah Sultan Vahideddin, sh.140. Ayrıca aynı sayfadaki 114. dipnota da bakınız.

Kubbelerde Unutulan Sanat: Kalemkârî

KALEM İŞİ SANATI NEDİR?

Kalem işi sanatı, bir mimarî eserde (cami, türbe, mescit, saray, köşk yalı vb.) iç duvarları, kubbeleri ve tavanlarını sıva, ahşap, taş, bez, deri gibi elemanlar üzerine renkli boyalar ve bazen de altın varak kullanılarak ince kıllı kalem diye tabir edilen fırçalarla yapılan göz alıcı süsleme sanatıdır. Bu sanat icra edilirken desenler önceden kağıt üzerine çizilir. Ardından bu çizgiler delinerek kömür tozuyla yüzeye silkme işlemi gerçekleştirilir veya desen doğrudan çizilir. Bu sanata **kalemkârî** de denir. Bu sanatı icra eden sanatkârlara da **kalemkâr** adı verilir.

KALEM İŞİ BİZE KİMİN EMANETİ?

Kalem işi sanatı, 8-9.yüzyıllarda Orta Asya'daki Türk Uygur sanat anlayışına dayanır. Uygurların yerleşik hayata geçmesi ve sanata önem vermeleri ile ortaya çıkan bu kadim sanat, Anadolu'ya göçler sırasında da unutulmamış, bunun yanı sıra Türklerin İslamiyet'i kabulü ile bir basamak daha yukarı çıkmıştır. Kalem işi sanatı Selçuklu ve Osmanlı Devletleri'nde de birçok mimarî eserde kullanılmıştır. Dış etken ve rutubetlerden kolayca etkilenmesine rağmen kaybolan eserlere **raspa** adı verilen bir teknik ile kolayca ulaşılmaktadır. Mimar Sinan camileri incelendiği zaman genellikle müezzin mahfili etrafında görülen bu sanata en güzel örnek yine 1558 yılında Mimar Sinan tarafından yapılmış olan Gazi Ahmet Paşa Camii, yine Mimar Sinan'a ait Sokullu Mehmet Paşa Camileridir.

KALEM İŞİ TEKNİKLERİ:

1)Sıva Üstü Kalem İşleri: Klâsik mimarî eserlerimizin hemen hemen hepsinde kullanılan bir tekniktir.

Yapılışı: Yüzey kireç ile badana edildikten sonra yüzeye uygun desen kâğıt üzerine çizilerek iğne yardımı ile delinerek bir kalıp oluşturulur ve çini sanatımızda olduğu gibi odun kömürünün iyice öğütülüp gözenekli bez bir kesenin içerisine konup hazırlanan kalıp üzerinde gezdirerek desen zemin üzerine aktarılır. Zemine aktarılan desen doldurma fırça yahut uzun fırça ile boyanır. Boyalar toprak boya olup zamk-ı Arabî ve yumurta akı ile karıştırılarak boyanın tutuculuğu ve kalıcılığı artırılır. Boyama işleminden sonra yine ince uçlu uzun bir fırça yardımı ile içi boyanan desenlerin kenar çizgileri yani tahrir (kontur) işlemi yapılarak son bulur.

Görebileceğimiz yerler: Sultanahmet Camii ve Yeni Camii

2)Ahşap üstü Kalem İşleri: Sıva üstü tekniğinden sonra en çok uygulanan teknik olup daha çok kubbelerde, mahfil tavanlarında ve evlerin ahşap bölümleri, ahşap sandıklar, kutularda görülür. Daha çok Edirne evlerinde görülen türünde Edirnekârî adı verilir.

Yapılışı: Uygulanacak ahşap yüzeyin dayanıklılığını artırmak, düz ve pürüzsüz bir alan elde etmek için önce ahşap yüzeye bezir yağı, mürdesenk ve üstübeçten oluşan macun çekilir ve desen sıva üstü tekniğindeki gibi zemin üzerine aktarılır. Çizim ve boyama işlemini takiben lakelenerek (lake, bezir yağının tiner ile inceltilmesidir.) son bulur.



Sokulu Mehmed Cami minberindeki Kalem İş sanatı

Görebileceğimiz yerler : Üsküdar Atik Valide Camii ve Topkapı Takkeci İbrahim Ağa Camii, mahfillerinde en iyi örneklerini görmek mümkündür.

3)Mermer ve Taş üstüne Kalem İşleri : Sıva üstü tekniği gibi yapılır ve boya yağlı boya ve tutkallıdır. Mermer üzerine uygulananlarda altın varak da kullanılır.

Görebileceğimiz yerler : Kadirga Sokullu Camii.

4)Malakârî Kalem İşleri: Bu teknikte motifler alçı kabartma olarak uygulanmış ve kendi içinde üç bölüme ayrılmıştır: Normal malakârî, müzeyyen malakârî ve rölyef malakârî.

Bu teknikte sıvalı alanlara yapılacak malakârînin çeşidine göre 3-5 mm. kalınlığında alçı sıvanır. Sıvanmış alçının kuruması beklenmeden sistre edilerek düzeltilir. Üzerine yapılacak olan tezyinat, tozlanarak çıkartılır. Özel bıçaklarla motiflerin kenarları zemine eğimli olarak düzenli bir şekilde kesilir. Desenlerin zeminleri göz önünde bulundurularak motifler kabartma şeklinde elde edilir. Bu tür malakârîye düz malakârî denilmektedir. Motiflerin içleri, detayları kesilip oyulursa müzeyyen malakârî olarak adlandırılır. Rölyef malakârîde kesme işlemi farklılık gösterir. Motiflerin yanları zeminde sıfırdan hareket eder. Özel bir kabartma işlemidir. Taş oyma işçiliğinde olduğu gibi motifler detaylı bir şekilde kesilir. Malakârî tezyinatını Kadirga'da bulunan Sokullu Mehmet Paşa Camii'nin fevkani avlusuna giriş bölümünde, iki tavan ve şadırvanın kubbe eteklerinde görebiliriz. Son olarak kabarık desenlerin zeminleri farklı renklerle boyanır. Mercan, aşı kırmızısı, kobalt, turkuaz mavi ve yeşil en çok kullanılan renklerdir.

Görebileceğimiz yerler: Yeni Camii



(KALEMÂR SEMİH İRTEŞ)

5) Kumaş ve Deri üstüne Kalem İşleri : 17. yy.da barok ve ampir üslubunda çalışmalarda uygulanmıştır.

Yapılışı: Ahşap bir yapı üzerine bez veya derinin gerilerek yapıştırılması ile yapılan bir tekniktir. Üstübeğin tutkalla sulandırılarak gerilmiş kumaş yahut deri üzerine sürülerek muşamba haline getirilir. Yağlı boya ya da toz boyalar ile boyanarak yapılır.

Görebileceğimiz yerler:Yıldız Sarayı.

Günümüzde Kalem İşi ve Kalemkârlar:

Klasik Türk-İslam sanatları arasında önemli bir yeri bulunan kalem işi, bugün son temsilcilerinin fırçalarının ucunda mevcudiyetini sürdürüyor. Kalem işi, geçmişte ağırlıklı olarak dinî mimariye kullanılırken, zamanımızda sivil mimari yapılarda da tercih ediliyor. Günümüzde bu sanatın en önemli temsilcisi Nakkaş Sabri İRTEŞ'in oğlu Semih İRTEŞ'tir. Baba mesleğini uzun yıllardır devam ettiren Semih İrteş Mimar Sinan Üniversitesi ve Topkapı Sarayı Geleneksel Türk El Sanatları Kursu gibi yerlerde bu sanatı yeni nesillere aktarmak için çalıştı. Uzun yıllardan beri Topkapı Sarayı'ndaki kalem işlerini yapan sanatçı Adana Sabancı Merkez Camii ve son olarak Tokyo Camii'nin kalem işi projelerini de hazırlamıştır. Bir diğer günümüz kalemkârı ise Tuncay BELEN'dir. 41 senedir Kapalı Çarşı'da kalemkârlık yapan Belen Kapalı Çarşı'da çok iyi kalemkârlar olduğunu belirtiyor. Belen yeni çırakların yetişmediğinden de bahsediyor ve bu sanatı tüm gençlere öneriyor.



Çeşitli kalem işi örnekleri

Ferman İçin Sorduk

“Cezzar nedir? Osmanlı’da hangi meslek erbabı bu isimle adlandırılırdı?”

Tabiki biz “FERMAN EKİBİ” olarak bu kelimeleri sorarak kimsenin bilgisini ve kültürünü test etmek amacını gütmüyoruz. Amaç kıyıda köşede kalmış zor kelimeler bulup sizleri biraz olsun gülümsetmek.

Nurullah AKTÜRK(Okul Müdürü): “Cezzar” derken Kelime manasını mı istiyorsunuz? (Aslında bu isimle hangi meslek gurubunun tanımlandığını istiyoruz hocam!) Kelime anlamı kesici, bolca kesen demek! (Çook yaklaştınız hocam.) Lokumcu veya herhangi bir nesnenin kesme işlerini yapan herkes. Mübalağalı ismi fiildir Arapçada. (Hocam kelimenin tüm etimolojik kökenine vakıfsınız, maşallah)

Ali Rıza DAMAR(Müdür Yardımcısı): Cezzar, normalde bizim bildiğimiz kasap olarak biliniyor Arapça’da (Bizde kasap olarak biliyoruz hocam!..) Kesici, boğazlayıcı. İnşallah net cevap vermişizdir? (Emin olun hocam gayet net oldu)

Kezban KIZILTUĞ (Müdür Yardımcısı): Biliyorum bu kelimeyi duydum daha önce, cevap verebilmem lazım ama iftar öncesinde dikkatim dağınık olunca hatırlayamadım.Yazmak zorunda mısınız her söyle-diğimi? (İnanın bu köşeyi yapanlar olarak işimiz bu hocam)

Haldun ARIKAN(Müdür Yardımcısı): Neyyy? Cezzar tamam 0000000000... Bilemedim ha ha ha. Restoran diyorum ya Cezzar peynirinden geliyor. (Hocam hangi yörenin peyniri bu? Bizim bildiğimiz bir çedar peyniri var ama Hayal gücünüze bir kez daha hayran olduk)

Tahir SARAÇ(Meslek Dersi Öğretmeni): Cezzar, kanlı bıçaklı bi şey olması lazım (Hocam çok mu korku filmi izliyorsunuz?) Şuan oruç oruç böyle bi şey hatırlıyorum. Kasaplar için özel kullanılan bir kelime bu. Eli kanlı insanlara da Cezzar denilirdi o yüzden! (Hocam iyi bağladınız!)

Murat SEVİNÇ(Meslek Dersi Öğretmeni): Tabi ya Cezzar Ahmet Paşa var hatta tarihte! Ben esprili bir cevap vereyim.(Hocam siz her haliniz ile çok latifsiniz)Toplantıya geç kalınca cezayı kesen kişi. (Sadece bu kesme kısmı tuttu hocam)

Mehmet ACAR (Biyoloji Öğretmeni): Cezzar, cezzar, cezzar vergi memuru ya da Osmanlı’da bir meslek yaz. Ama yuhlanmasın (Peki hocam)

Ramazan KUZUCU (Beden Eğitimi Öğretmeni): Cüz okutan kişi diyelim çünkü onu hatırlatıyor. (Hocam C ve Z harflerini tuttu-rabildiniz bir tek)

Osman DİNÇ (Coğrafya Öğretmeni): Haydi sor bakalım.Cezzar mı? Nerden buldun bu kelimeyi? (Hocam çok arıyoruz biz bu kelimeleri) Arapça mı bu? (Evet hocam.) Arapça olduğunu biliyoruz. Meslekkkk? Dericilik mi, yazıcılık mı? Eeee başkaa...Bulamadım.(Olson hocam canınız sağ olsun. Biz zaten bulunamayan bir şey olsun diye çok uğraşıyoruz.)

Ramazan SEVİNÇ (Matematik Öğretmeni): Yaa boşver bana sorma nasıl olsa bilemeyeceğim. (Hocam biz tahminleri

istiyoruz zaten.) E Söyle bakalım. Hmmm ne desem bilemedim yani şuan Google’dan bakasım geldi ama. (Şeytana uymadığınız için teşekkürler hocam) Yani aklıma berber , kasap, çoban geliyor ama... (Buldunuz işte hocam!)

Ayla ERGAN(Fizik Öğretmeni): Ceza veren, ceza verenden gide-lim (Tam bir sayısalcı mantığıyla baktınız olaya hocam.) Savcı olabi-lir mi? (Bilemiyoruz ki) Osmanlı’da savcılık yoktur herhâlde ama. (bu da doğru mantık hocam.) Ayy çok zor bir şey bu. (Eee işimiz bu hocam zoru bulmak) Evet ya tamam! hukukla ilgili "ceza veren".(Cevap bu değil ama biz sizin olaya yaklaşımınıza hayran kaldık hocam)

Suzan KILIÇ(Edebiyat Öğretmeni): Hmm sanki ben bunu duymuş gibiyim. Kökü de Arapçadan bir kelime bu. Cellat değildir herhâlde. (Aslında yaklaştınız hocam) Ağır bir şey gibi sıradan bir şey olmamalı. Ne diyelim idam eden kişi cellat diyelim (Az daha gayret etseydiniz cellattan kasap çıkarabilirdiniz bizce)

Bengü ÖZYÜREK ŞAHİN(Felsefe Öğretmeni): Ceza sistemi, yaa hiç bilmiyorum, ilk defa duydum. (Bir meslek bu hocam) Hmmm meslek “gardiyan” yada “kadı”. (Hocam ikisi birbirine çok uç) Biraz daha ipucu ver, acaba yemekle falan mı alakalı. (Bilemiyoruz ki)Yemek değil ceza sistemi değil. EĞİTİM?? (Yok hocam üzgünüz)

Müzeyyen AYKUT(İngilizce Öğretmeni): Sor bakalım. Geliyor hocam cezzar nedir? (Hocamız tek tek harfleri sayıyor. C-e-z-z-a-r) Cezaevi! Aklıma ilk gelen o oldu yani. (“Cezzar hangi mesleği icra eden kişiye ya da kimlere denir diye soruyoruz hocam” diye ek açıklama getirince biz.)Bakır işleri yapan biri mi? Bana öyle çağrıştırdı. Cezve! (Evreka edasıyla) Gene tutturamadım galiba(Tutmadı hocam seneye inşallah)

Aysun METE(İngilizce Öğretmeni): Sorumuzu soruyoruz. Beni bu işten muaf tutsanız olmaz mı? (Hocam artık dönüşü yok!) Maliye işiyle mi uğraşıyorlar ya da ordunun yönetimi ile ilgili biri mi? (Biz de bilmiyoruz hocam.) Ne biçim tuhaf sorular bunlar! (Tuhaf ve zor olsun istiyoruz zaten amacımız bu hocam.)

Abdurrahman TERZİ(Meslek Dersleri Öğretmeni): Cezzar, kasaplık herhâlde. Kasap kelimesi de Arapça zaten. Ama ikisi de kullanılıyor. (Hocam maşallah, kimseye söylemeyin aramızda kalsın lütfen.)

Betül BAYRAKÇI(Meslek Dersleri Öğretmeni): Hocamız önce kelimeyi tekrarlayarak iyice telaffuz ediyor. C-e-z-z-a-r, C-e-z-z-a-a-r. Zor bir soru oldu bu. (Biraz düşünün hocam). E siz biraz ipucu verin! (Osmanlı’da bir meslek erbabı bunlar hocam.) İftardan hemen önce soruyorsunuz hiçbir şey gelmiyor aklıma (Oruçlu olunca çok normal bunlar. Ama söz seneye ki soruda sizi sahurda arayacağız hocam)

Elgin SÜHERİ(Edebiyat Öğretmeni): Hocamız kelimeyi iyice telaffuz ediyor önce. Ve gülüyor. Cezzar iki tane“z”mi? (Evet hocam) Ne diyim ben şimdi yaa! Aşçı olabilir mi? Bir anda mutfak geldi aklıma. (Neden acaba?)

Elif SILKİM(Biyoloji Öğretmeni): Cezzar tanıdık geliyor bana ama (Nereden tanıdık acaba). Vergi işleri ile uğraşan vergi toplayan mı acaba? ... Yada denizcilik ile ilgili... Hangisi yakınsa onu yazın(Hepsini

yazarız hocam)

Bengi Sena AKKOR: Bana cezveden kahve öğüten kişi diye düşündürdün. Kahve yapımında görev alan kişi. Ama Cezzar Ahmet Paşa'yı hatırlayınca fikrim değişti bak.Güçlü kuvvetli güçlü kimselere denebilir. *(Tarih bunu hesabını sorar kardeşim)*

Selvi Nur URUÇ : Cezzar Ahmet Paşa var aklıma tek o geldi şuan... Aklıma başka bir şey gelmiyor... Ne yaptığını da unuttum bu Paşanın! *(Cezzar Ahmet Paşanın kemikleri sızladı şu an)* Silah kullanıyordur herhâlde, uzun namlulu kısa namlulu... *(E tabi asker olunca kullanması doğal bizce de)*

Aysel Feyza AVCU: Bence büyüklükleri ilgili bir şey. Böyle büyük zalim bir şey cebbar gibi. *(Bak burada yaklaştın)* Ama meslek olarak I don't know! (Canın sağ olsun kardeşim)

Feyza ŞİMŞİR: Cezve ile ilgili bir meslek olabilir. Belki seri cezve üretimi yapıyorlardır.(Erişilmez hayal gücümüz.*Kahve seviyoruz galiba*)

Fazilet TAŞ: Aklıma bir şey gelmedi ya. Yemekle ilgilenen biri diye-yim. Tatlı! Bayaa salladım şu an var ya. *(Olsun canım sallamasyon-dan kim ölmüş)*

Rahime Sıdika KORUYUCU: Benim bildiğim kasap Arapça. *(Ferman Ferman olalı bu güne kadar bu kadar kısa ve net bir cevap görmedi)*

Yahya Murat KARTEPE: Eski bilim adamı fotoğrafı. *(Kasap dükkanının duvarında gördüm diyecekti kafası karıştı herhâlde.)*

Mustafa Enes KÜÇÜKYILMAZ: Abi cezzar katil falan demek de... Ama aklıma başka hiç bir şey gelmiyor. *(Bu kadar yaklaşıp da bırakmak hiç olmadı kardeşim.)*

Osman Kerem TAŞKIN: Aklıma Cezzar Ahmed Paşa geldi.*(İyi gelmiş.)*

Ömer Osman Ali KAYA: Cezerye geliyor. Bunu aynen söyle hacım. *(Tamam hacım ama açız galiba)*

Ömer Faruk ÇATAL: Zalim. *(O kadarda zalim değiller ya, kalpleri yumuşasın diye yılda bir ay çiçek yetiştiriyorlar)*

Ahmed Yasin ALTAN: Kasap. *(Havalı tek kelime. Abi ne yaptın gizli bizi mi dinliyon ya?)*

Melike ŞİMŞEK: Cezzar deyince aklıma böyle cellat ,gaddar gibi şeyler geldi ama çok mu saçma? (Hiç değil, bildiğin cevaba çok yaklaştın)

Sinem OFLAZ: Hiç bilmiyorum ya! CEZZAR... Cellat gibi bir şey mi? (Napolyon'u yenen paşamızın Cezzar Ahmet Paşa olduğunu söyleriz. Kahraman mı acaba? (Kasaptan cellada uzanan bir yol var önümüzde... Ama iyidindin bayağı)

Zübeyde Gül ÖZKAN: Hımm yani hiç bir fikrim yok ,yorum yapsam... Atılğan gibi bir şey mi? Gözü pek, atılğan olarak düşünüyorum ben. (Güzel arkadaşım, böyle düşünmeye devam.)

Melike ŞENKUL: Ceza sahibi falan mı? (Gülüyor.) Ceza sahibi ya da Cezayir'de bir şey bence. (Cezadan Cezayir'e uzun ince bir yol)

Vildan FİDANCI: Cezzar... Valla cezeryeden havuçlu bir şey gibi geliyor aklıma ama. Ayrıca kral ismi gibi falan da bir şey ama kelime sonuçta... Daha devam etmem gerekiyor mu tahminime? *(Gülüyor.)*

(Tam yerinde bıraktın devam etmediğin isabetli bir karar)

Menşure Zişan ARIKAN: Ne diyeceğim ben şimdi? Cezerî var mesela kara, toprak parçası demek Arapçada. Cezer var,havuç... Kara kuvvetleri o tarz bir şey.(Ortaya karışık diyorsun yani)

Rüveyda AZİMLİ: Şimdi ağzımdan çıkan her kelimeyi yazacağımı düşününce...(Yazıyorum zaten) Cesur aklıma geliyor gerçekten. Gözü hiçbir şeyden korkmayan gibi bir çağrışım yaptı. (Aslında çok da uzak değil tahminlerin)

Cennet Rümeyza KARADEMİR: Bir düşünüyüm önce .. ilk ceza geldi ama... Türkçe olmadığı kesin. Cezzar Keskin mi ya da kesmek falan mı. Napolyon'u yendiğinde göre güçlü olduğu için böyle bir şey demişlerdir. Öldürmek anlamında bir şey mi? Öldüren, öldüren... Kasap falan mı? (İşte döne dolaşa cevabı buldun arkadaşım. Tebrikler)

CEZZAR:

(جزار) . (Ar.cezr "kesmek, boğazlamak"tan cezzār)

1.Deve kasabı.

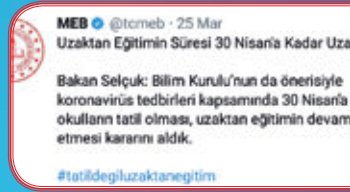
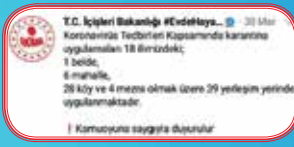
2.Kan dökücü (kimse), zâlim, gaddar. Daha çok lakab olarak kullanılır.

▼ CEZZARLAR

Esnafin henüz yerleşik hayata geçmediği eski dönemlerde cezzarlar, ciğerciler gibi omuzlarında üzerine etler dizilmiş bir sırık, ellerinde etleri kesecek büyük bir bıçak ve bellerine bağlı bir peştemalla sokaklarda dolaşırlardı. Mallarını satabilmek için de semiz ya da "semiz etlerim var" diye bağırırlardı. En çok satışı pazarlarda yaparlardı. Şehirlere yerleşimin artmasıyla birlikte pek çok esnaf gibi cezzarlar da yerleşik düzene geçti.



Twitter: KORONA



Kıymetin Takdiri: Şükür

Şükretmek, minnet duymak küçük şeylerle mutlu olmak modern yüzyıl insanının en çok ihmal ettiği davranışlar arasında bulunmaktadır. Sahip olduğumuz organlar, sağlığımız, aldığımız nefes, okuduğumuz okullar zaten bize verilmesi gereken imkanlar olarak görülüyor. Oysaki bu imkanlara sahip olmayan ve bizimle aynı dünyayı paylaşan milyonlarca insan bulunmakta. Dünyada, günde yaklaşık olarak yirmi beş bin insan açlıktan ölüyor. Türkiye’de bir yılda 1,7 milyar ekmek çöpe atılıyor. Bu sayıya diğer ülkeleri de eklersek felaket bir israf tablosu ortaya çıkıyor. Bu durumda elimizdeki imkanların bilincinde olmak, onların hakkını verebilmek, ihtiyaç sahiplerine ulaşmaya çalışmak gene bize düşüyor.

Şükretme alışkanlığı, sıradanlaşmış hayatımıza farkındalık katmakla kalmıyor; bizi mutlu, üretken bireyler haline de getiriyor. Örneğin bir sabah uyandığımızda gözlerle sahip olduğumuz için mutlu olup o günü bu duyguyla geçirdiğimiz oldu mu? Yahut ayaklarımız olmadan nasıl bir yaşam süreceğimizi düşündük mü? Eğer düşünmediyssek bu soruları nefsimize sormalı, kendimizi hesaba çekmeliyiz. Şükretme olgusu Allah katında da oldukça önemseniyor ve birçok ayette şükürden bahsediliyor. İbrahim suresi 7.ayette ‘Hani Rabbiniz size şöyle bildirmişti: And olsun ki eğer şükürü yerine getirirseniz elbette size nimetimi artırırım. Eğer

nankörlük ederseniz hiç şüphesiz azabım çok çetindir’ şeklinde şükür ve nankörlük ayrımı yapılıyor. Bu ayetten de çıkaracağımız üzere şükür, nimetin artışının da bir sebebidir.

Hayat sınavımızda başımıza elbette birçok olay gelecektir. Her daim mutlu olmamız, şükretmeyi hatırlamamız bazen mümkün olmayabilir. Önemli olan sahip olduklarımızın bilincine vararak hakiki yaşamı ortaya koymak, gönderiliş amacımızı kavramaktır. Bu yolda yürürken de Allahın bize verdiği nimetlere razı olmalı, vermediklerini düşünerek vakit kaybetmemeliyiz. Bahanelerin arkasına sığınan insan dün olduğu gibi bugün ve yarın da başarıyı ve mutluluğu bulamayacaktır.

Bu bahsi peygamberimizin hepimize örnek teşkil edecek bir duasıyla noktalayalım: ‘Allah’ım seni zikretmek, nimetlerine şükretmek ve sana en güzel biçimde ibadet etmek konusunda bana yardım eyle.’

Selam ve dua ile



Bank

İstanbul'un sahile yakın parklarının birinde, onlarca bankın arasından sadece bir tanesiyim ben. Çok uzun zamandır bura-dayım ve artık çok yaşlandım. Demirlerim paslandı ve çivilerini sökülmek üzere. Biliyorum. Çok yakında gelip alacaklar beni. Belki de şu gelmekte olan kız üzerimde dinlenecek olan son kişidir. Tatlı bir kıza benziyor. Ben çok öfkeliyim de gördüm, sakini de. Hiç konuşmayı da gördüm, susmayı da. Bana çöp konteynırı muamelesi yapanı da oldu tahtmışım gibi davrananı da. O yüzden iyi bilirim insanları. İlk görüşte anlarım hemen. Bu tatlı bir kız. Kimseye zararı olmayacak tipten. Oturdu şimdi. Biraz aşağıya doğru kaydı ve kafasını yasladı. Yukarı doğru bakıyor. Neye bakıyor? Gökyüzü işte. İlk kez mi gördü hayatında? Hayır, uçak falan da yok. Öyle sadece yıldızlar var.

Bir yaşlı dede geçiyor şimdi. Kıza bakışı "Ah, gençlik ne hâle geldi." Der gibi. Ne yapıyor kız sanki. Herhâlde tek başına akşam vakti bir bankta oturduğundan yakınıyor. Oysaki bu dünya hepimizin. Nasıl dede akşamın bu vaktinde buradan geçebiliyorsa kız da bankta oturabilir. Git dede. Arkana bakmadan, kafanı bir sağa bir sola sallaya sallaya git. Bakın, şimdi de bir kadınla eşi geçiyor. Kadının bakışı "Ne edepsiz bir kız. Akşam vakti bankta tek başına. Bir de oturuşuna bak." diyor. Bu kadını tanıyorum. 10-12 yıl önce bir karlı kış akşamı bu

adamla nişanlıyken kavga edip gelmişti buraya. Çok uzun süre kalmıştı. Hatta kendisi banklara zarar bile vermeye çalışmıştı. Bu kız oturuyor sadece. Neden yaptığı, bu kadar yanlıs geliyor ki insanlara? Hatta yanına birkaç kişi gelip iyi olup olmadığını bile sormuştu. Sonra adam gelmişti. Uzun uzun konuşmuşlar, barışıp ayrılmışlardı. Ah be tatlı kız, keşke sen de ağlasaydın burada da kadın bırak seni eleştirmeyi, yanına gelip derdini sorsaydı. Evet, artık görülemeyecek kadar uzaktalar.

Bir çocuk koşuyor. Annesiyle babası arkada. Yanımdaki bank'a oturdular. Kız hâlâ gökyüzünü seyrediyor. Çocuk şaşkın. Çok merak etti herhâlde ne yaptığını. Çünkü geldi kızın yanına oturdu. Soracak, evet soracak. Sonunda. Şimdi öğreneceğiz kızın ne yaptığını. Kız "Yıldızları seyrediyorum." dedi. Ya onu anlamıştık zaten. Çocuk meraklı birine benziyorsun. Nedenini sor. Nedenini sor. Sordu. Çok şükür. Kız bir daha gökyüzüne baktı. Annesi yıllar önce bugün ölmüş. Her gün yıldızlara bakıp ona iyi geceler dili-yormuş. Ölüm yıldönümlerinde ise parklara geliyormuş. Her yıl bir parka. Çünkü annesi çiçekleri, bankları çok severmiş. Hele ki kış akşamları kar yağarken bankta oturmaya bayılıyormuş. Bu yüzden kız kışın kar yağdığında da parklara gelirmiş. Ah be kızım, sen kendini annene yakın hissetmek için gelirken buraya, insan-lar neler neler dedi hakkında. Ah insanlar neler dedi hakkında.



İlk Kelime

İlkbahardan ümidimi kestim artık. Her şeyi çok değişti. Sesi, rengi, kokusu, havası...Eskiden bulmama yardımcı oluyordu kaybolan kelimeleri, dilimin ucuna gelip de uçup gidenleri ya da kaybolan benliğimi. Şimdi çareyi sonbaharda arıyorum. Belki kalbim ve aklımın kalemime aktarmak istediklerini sararan yaprakta, çıplak ağaçta bulabilirim. Gerçi bu kadar kaybın arasında benim kaybettiklerim...

Sonbahar bu, sağı solu belli olmaz diye düşünüp bir yağmurluk geçiriyorum üzerime. Bir kalem ve bir de kağıt. İhtiyacım olanlar da bunlar aslında. Bedenimi ısıtmak ve korumak yağmurluğun işi. Kalbimi ısıtacak olan kalemim, koruyacak olan da kağıt. Bekliyorum, bekliyorlar. Her kelime sırasının gelmesini bekliyorum. İlki her zaman en zor gelen oluyor. Meçhule giden yolda ilk olmanın zorluğunun farkında olup direniyor sanki. Aklımdan kalbime, kalbimden kalemime düşen ilk kelime "mahalle" oluyor. Sonra sırayla komşuluk, vefa, merhamet, sabır, hoşgörü, huzur.. ve sırası gelen yüzlercesi. Neden ilk kelime mahalle diye soruyorum kendime. İçimde bu kelimelere biriken özlem patlak veriyor sanırım. İnsanın görmediği, bilmediği, yaşamadığı bir şeyin özlemine çekmesi ilginçtir. Hayatında hiç deniz görmemiş bir çocuğun denizin sesini, rengini, kokusunu, verdiği huzuru özlemesi gibidir. Neden mi bu özlem? Çünkü bir apartman dairesinde oturuyorum. On iki bloktan oluşuyor, her blokta sekiz kat var ve her katta da dört daire. Ne alt komşumu ne üst komşumu ne yan komşumu bilirim. En iyi komşum asansör. Apartmanda en çok onunla vakit geçiriyordum. Bazen bir kaç kişiyle karşılaşıyorum asansörde. Hayatımda ilk kez gördüğüm birine nasıl gülebilirim öyle gülüyorum. Biraz sahte, biraz yapmacık, biraz da gururlu ne de iyi insanım bu devirde kim kime böyle güler diyerek. Görmedim ki nereden bileyim mahallenin ne olduğunu. Özlemimim sebebi bu işte. Bir nevi yalnızlık diğerlerinden farklı ama yüzlercesinin içinde, kalabalığın ortasında bir yalnızlık. Sitenin ortasında bir kaç ağaç ne kadar da doğal bir ortam oluşturulmuş densin diye dikilmiş. Ağaçların arasında da çocuksuz bir çocuk parkı. Çocuklar eğlensin diye inşa edilmiş, çocukların eğlenceyi bir ekranda bulduklarını bilmeyerek. Sitenin etrafını çevreleyen koşu yolu var bir de. Evi sadece gece uyumak için kullanan insanların koşu yolunu da amacına uygun kullanmayacakları aşıkarken. Ve en önemlisi aileleri, komşuları bir araya toplayan kamelyalar... Her ne kadar bunu demek istesem de diyememek acı veriyor.

sararmış yaprakların arasında kendimi daha önce bulunmadığım bir ortamda hayal etmek istiyorum. Gözlerimi kapatıyorum. Beni içine çeken ilk şey çocuk çığlıkları oluyor. İnsana huzur veriyor. Sonrasında bir kaç anne sesi" Hadi ezan okunacak, çabuk içeri, yemekte sizi bekliyoruz." Çocuklar birer birer dağılıyor. Yol boyunca uzanan ağaçlar sanki süs olsun diye dikilmemiş de meyvesinden herkes faydalansın diye özellikle dışarı dikilmiş gibi. Bir süre sessizlik oluyor. Apartmanlardaki sıkıcı düzen burada yerini rahatlık ve kuralıslığa bırakmış gibi. Biraz sonra sessizlik bozuluyor. İnsanlar teker teker evlerinden çıkmaya başlıyor. Kiminin elinde çay, kiminin elinde kuruyemiş, kiminde şeker, kiminde tabure. Kimse kimin ne getirdiğini önemsemeden her şeyi olması gereken yerlere yerleştiriyor. Hepsini birbirini tanıyor. Biri diğeri için Ayşe Teyze, bir diğeri için Ali Amca, bir başkası için de Bakkal Nazmi diyor. Her birinin yüzünde yüzü dolduran bir gülümseme ne sahte ne yapmacık ne de gururlu. Hepsini oturduktan sonra cami imamı bir duayla başlatıyor sohbetlerini. Birlik beraberliklerinin devamı için. Kendime de bir yer bulabilir miyim diye bakıyorum. Biraz da çekiniyorum açıkçası bu kalabalığın içinde bir yabancı, bir yalnız olmaktan. Yaklaşınca fark ediliyorum. Az önce Ali amca dedikleri kişi buyur ediyor beni sofralarına. Şaşıyorum. Yeni gördükleri, hiç tanımadıkları birine nasıl bu kadar güvenip onu yanlarına alırlar? Akıl sır erdiremiyorum. Sonradan anlıyorum bu güvenin sebebini. Gözlerimi açıyorum ne Ali amca ne de kuruyemişler var etrafta. Yine aynı sarı yapraklar. Tek fark yüzümdeki gülümseme. İlk kelime olmanın zorluğunu bir kez daha anlıyor mahalle.

Turuncu bir ağacın altında büyükçe bir kayanın üzerinde

Turşudan Mesele

Uykum vardı. Kendime gelememiştım daha. Etraf sıcak da bana mı esiyordu bu rüzgâr? Anlayamadım. Anlam vermek istemedim belki de. Kuşlar ötüyordu da ben mi duymuyordum? Ya bu karanlıklar?.. Gökyüzünde yanan noktalar?.. Boş, hem de bomboş, oldukça yalnız bu sokaklar...

Kalakaldım. Sanki gece yarısı sokağa çıkan ben değildim.

İçimde yatağımın huzuru, rahatlığı ve sakinliğine karşı bir hasret... Yastığıma sarılıp, battaniyeyi ayaklarıma iki kere dolayarak uyumaya hasret...

Ağzımı iki yana ayırarak esnedim. Yanımda insan olsa yapamam böyle. Bir daha... Olmadı. Atamadım uykuyu sırtımdan. Şeytanlar üşüştü başıma. Anam böyle zamanlarda "Allahülâ' oku!" derdi. Okurdum, geçirdi. Şimdi hatırlayamadım duayı. Hay Allah! Uykusuzluktan bunlar, hep uykusuzluktan.

Gecenin bu saati sokaklarda... Oysa "Çıkamam!" dediydim karıya, dinlemedi. "Sabah iş var!" dediydim. "Git!" dedi. Gezmedim değil, gezdim. Dükkân dükkân dolandım hem de. Bir Allah'ın kulu da açık değil. Gelsin, görsün; inanmaz ki!..

Yürüdüm. Yürüdükçe de o sıcaklık, kuş tüyünden olmasa da konforlu sayılabilecek yatağımı özledim.

Sersemlik zerk olmuştu bedenime. Muhtemeldir ki rüya olacak, sesler duydum.

Dört kişiydiler. Biri tir tir titriyordu. Sararıp bozarıyordu.

Gözyaşına karışmış sümüğünü ikide bir içine çekiyor, şu hâliyle bile insanda iğrenme hissi uyandırıyor.

İçlerinden biri, zavallıyı kenara çekmiş parasını almaya çalışıyordu:

"Yahu, ne dedik? Canını istemedik ya!"

Gözleri kanlanmıştı berikinin. Diğer karışmıyordu olaya. Genci duvara mıhlamışlar, tutturmuşlar varsa yoksa para!.. "Olmaz!" diyordu delikanlı. "Bende de yok metelik. Ayın ortasındayız. Ev sahibi yarın, öbür gün kapıda. Yalvarırım yok param. Bırakın ağam!"

Acıyacıklarını mı sanmıştı birdenbire? Karşısındakinin temiz yüzüne bakıp aldanmış mıydı ne? Bir an haki-katen koyuvereceklerini sanmıştı herhâlde. Hatta tam belini doğrultmuş yürümeye yeltenmişken sert, ağır bir cismin beyinde zelzeleler yarattığını niçin önceden fark edememişti?

Az önce sesi çıkmayan delikanlı, elindeki bira şişesi ile pat diye vuruverdi gence. O anki sersemlikle yere yığıldı zavallı.

Cam kırıkları oraya buraya savruldu. Birkaç ayağına geldi. Biri ayakkabısını deldi. Deminden beri donakalan ben, bu sefer dayanamadım, bastım çığlığı.

Birdenbire hepsi yüzünü bana döndü. Baktılar ki yolunacak bir tavuk daha, hep beraber üzerime yürüdüler.

Karşımdaki delikanlı "Bre birader!" dedi. "Gelsene böyle!.."

Gittim. Gitmezsem iş karışacaktı. Hep bana mı denk gelir ne, her akşam tıklım tıklım olan bu yer, şimdi neden boştu? Nerede kestaneciler, midyeciler, köfteciler? İşten çıkan insan yığını?.. Kızarmış yağa karışan ter kokusu?.. Yeni yeni piyasaya sürülen arabalar?.. Egzoz dumanı, fabrika bacası, soba isi?.. Çürümüş, sokağa atılmış hıyarı, domatesi?.. Sonra çocuklar?.. Top oynayanlar, akşam ezanıyla dağılanlar?.. İnsanlar?..

Kolumdaki saate baktım. Üçtü. Gece üç... Kim olur ki bu saatte sokakta? Be adam, sen de! Ne diye çıkmıştım sokağa? Aldık başa belayı. Ama demişlerdi, "Almazsan beneği çıkar çocuğun!" diye. Böyle göz göz, iri, siyah... "Büyüyünce alay ederler!" dedilerdi. Korkmuştum. Olur mu olurdu ya!.. Hoş, o olmasa bile hanım... Çok ceremesini çekerdim bunun. Daha ilk çocukta çilek mi istemişti, çekirdeksiz karpuz mu ne? Kış vakti, buz gibi soğukta dolandım durdum da yine bulamadım. Buna rağmen etmediği laf, çekirtmediği çile kalmamıştı karının. Bu sefer ne ederdi bakalım. Aman o sussun da, ben gece üç müç demeden dolanayım!..

"Bey Ağa!" dedi içlerinden biri. Yüzünde hafif bir çizik vardı. Başları yandan yolunmuştu. Tıraşı sinekkaydı. Temiz yüzlü, uzun, ince, yakışıklı...

"Para ver bize!"

Cebimi yokladım. Vermezsem iş fena. Al başına belayı. Zaten ucundan ucundan bıçaklar da çekildi. Hiç direnme oğlum Sait! Ver parayı, git işine...

Akıllıyım. Böyle zamanlar için, iki cebime de farklı miktarlarda para koyarım. Sağ cebe daha az, sola daha fazla. Elimi sağ cebime attım. Olacaksa bir kayıp daha az olsun, değil mi ama? Çıkardım verdim bir ellilik.

"Sağ olasin Bey Abi!" dedi delikanlı. Öbürlerini de topladı, uzaklaştı.

Turşucunun yolunu tuttum. Etraf hâlâ ıssız, sessiz. Bir de sabah görmeliyim bu sokağı. Sanır mısın ki bu sokak o sokak?

Beş dakika oldu olmadı. Geldim dükkânın karşısına. Camekânda sararmış kâğıtlar... Kimisinde "Limon Suyundan Turşu", kimisinde "Sirkeden" yazar. Raflarda patlıcan, domates, biber, fasulye, hıyar turşuları... Cin biberleri; kırmızı, yeşil, yuvarlak, uzun, ince, acı. Salçalar, kurutmalıklar... Köyümün kokusu

bu. Buram buram tereyağına katılmış biber salçası gibi. İçim kıyıldı. Ah anam olaydı, bir tarhana yapaydı!.. Üstüne nane, pul biber de ekerdi. Deme o zaman, gel keyfim gel!..

Kapıya gittim, baktım: "Kapalı". Ne bekliyordun Sait?.. İn cin top oynuyor, turşucu mu açık kalacak?

Musa'yı aramalı. Gelsin, açsın dükkânı. Eşim hamile canım, rahatsızlığı olmaz bunun. Zaten üst katta. Hemencecik iner, çıkar gerisin geri.

"Dur, bekle; geleyim." dedi. Bekliyorum da saat dörde geldi. Altıda iş var. Uyku yok, uyku... Yaktın beni karı, yaktın!..

Geldi. "Hangisinden?" dedi. "Karıştır işte." dedim. "Bizimkinin işi belli olmaz, bu sefer 'Onu isteyecektim!' diye tutturur." Karıştırdı. Parayı da ödedim. Koşa koşa gidiyorum artık eve. Uyumalıyım. İki saat de olsa uyumalıyım.

Kapıyı açtım. Baktım, bizim kız anasının başında. Anası uyuyakalmış.

"Hayırdır?" dedim.

"Fatma Abla'dan istedim turşuyu. Bir tane yedi yattı."

Fatma Abla ya!.. Fatma Abla'ya gitmeliydi başta. Komşumuz değil miydi? Hem "Bir şey lazım olursa gel!" dememiş miydi? Ne demeye sokaklarda dolanıp durdum?

Kız, yüzüme acıyarak baktı.

Elimdeki bidonu mutfak tezgahına koydum. Açtım. Bir lahanadan bir hıyardan yarım bidon turşu yedim. Kıza "Sen git yat!" dedim. Derken saat altıyı bulmuş. Kafam kazan gibi... Giden ellilikten mi, uykusuzluktan mı, sinirden mi, turşudan mı bilmem ama içim yandı.



Yiğidin Harcı

Bilgiye ulaşımın kolaylaştığı ancak bilgiye verilen değerin sanılanın aksine azaldığı bir dönemde bulunmaktayız. Muhteşem çağları arkasında bırakan bir milletin mensupları olduğumuz bilincine vardığımızda, izinden eser kalmayan kutlu rotamıza tekrar ulaşıp atalarımıza yetişmemiz nasıl mümkün olur? Elbette bunu başardığımızda zamanda geriye değil, ileriye gitmiş olacağız.

Çalışma ortamının elinden alınıp memleketinden ayrılmak zorunda kaldığında bunu paha biçilemez bir fırsata dönüştürerek bilimin karanlıkta kalan, ayrıca sahte ışıklarla aydınlatılan alanlarına hiç batmayacak bir “güneş” gibi doğmuştur Fuat Sezgin. Başta Brockelmann’ın kitabındaki noksanlıkları gidermek için işe koyulduğunda hocası Hellmut Ritter’ın bile ihtimal vermediği, hatta Avrupalı âlimler çevresince bir Türk ve Müslüman olarak bunu başarmasının imkânsız bulunduğu bir durumda

Brockelmann’ın kitabının çok üst seviyesinde bir kitap çıkarılması; sonrasında sırf çalışmalarının insanlar için gerçekten faydalı olup olmadığını anlamak için mükemmel bir müze kurması aklını kullananlar için eşsiz bir ilham kaynağıdır. Bugün pek çok bilim insanını tanırız, onların “ilham kaynağı” olduklarından bahsederiz, öyleyse niçin ilhamımızı korkakça taklitler dışında kullanmaktan aciziz?

Altmış ülkedeki kütüphaneleri gezmek, yaklaşık 400.000 cilt el yazmasını incelemek her yiğidin harcı değildir, diye düşünürüz. Hakiki yiğitler bulundukları zamanları ve o zamanların imkanlarını en iyi şekilde değerlendirerek ülkeleri doğrultusunda yapabileceklerinin en güzelini yaparlar. Biruniler katırlarıyla boylam derecelerini ölçer, İbn Macidler pusulalar icat eder, bilimi çoğu bakımdan ilerletirler. Diğer yiğitlerin (!) de bilime birçok katkısı olmuştur: “Matematik çok zor, tarih çok sıkıcı, eğitim sistemi kötü...” teorilerini öne sürerler, hiç vakitleri de yoktur; takip etmeleri gereken moda ve fenomenler vardır.

Tarihte Müslümanlar için bilim en kıymetli uğraştı ve onlar özellikle dinin teşvikiyle bilimde çok yol katettiler. Bilginin kaynağı kim ve ne olursa olsun ona hürmet ettiler. Ne var ki zaman içinde gelişen politik ve ekonomik sebeplerden dolayı duraklayıp gerilediler. Bizi medeniyetin zirvesine ulaştıran değerlere yeniden sahip olarak tarihi tekerrür ettirmeliyiz, bunun için “çalışma”ya ciddi anlamlar yüklemeliyiz. Nitekim bu yolda bize rehber olanlardan Fuat Sezgin, kendine dinlenmek için zaman ayırmayı bilime bir ayıp olarak addetmiştir. İlâveten, geçmişte Müslümanların takıldıkları taşları yoldan kaldırarak tekrar tökezlememizi engellemeliyiz. Bu anlamda da tarihi tekerrür ettirmemiş oluruz.

Muhterem Fuat Sezgin’in hayatta belki de en başarılı olduğu konu; beşer olarak bir iradeye sahip olduğunun farkına varması, amacı doğrultusunda zamanını çok iyi kullanarak sürekli ilerlemesi ve düzenli çalışmasıdır. Bizim de bir gün içinde pek çok şeyden fedakârlık ederek hedefimizin yolunda istikrarlı bir şekilde ilerlememiz çok mümkündür, zaten harekete geçtiğimizde görürüz ki vazgeçtiğimiz “pek çok şey”, uğrunda fedakârlık edilmeye bile layık olmayan türdendir. Tembelliğimiz mi bizi aşağılık duygusuna esir etmiştir, yoksa bize yüzyıllardır hapsolan aşağılık duygusu mu bizi tembelleştirmiştir? Esasen önemli olan, bu soru değildir; yalnız bir an önce bu ruh halinden çıkmanın gerekliliği elzemdir. Amacımız ise insanlığın müşterek mirası olan bilimin biz Türklere ya da Müslümanlara ait olduğunu kanıtlamak değil, hakiki yiğitler olup asırlar boyunca büyük bir edeple bilime verdiğimiz büyük katkıları hatırlatmak, yeni katkılarda bulunmaktır.

Adım Adım Türkiye

TÜRKİYE'NİN AZ BİLDİĞİMİZ AMA ÇOK ÜNLÜ TOPRAKLARI

Tarihi gezilerden sonra sıcak denizlerin daha dinlendirici bir özelliği olduğuna olan inancımız bizi ilk olarak doğu illerimize yönlendiriyor ve yolculuğumuz için son hazırlıkları tamamlıyoruz. Bin bir güzellikleri ile dünyanın her yerinden milyonlarca turist çeken Türkiye'mizi elbette tek seferde gezmek ve tatmak mümkün olmayacaktı. Bu sebeptendir ki kitaplardan aşına olduğumuz mekânlardan ziyade bir de okumadığımız ama bir yerlerde keşfedilmeyi bekleyen başka güzelliklere gidelim dedik. Duraklarımız size mutlaka tanıdık gelecek ve daha önceden ziyaret ettiğiniz şehirler olacak gibi görünüyor fakat düşünüyoruz ki Mersin'de Kız Kalesi'ni görmüşsünüzdür, Mamure Kalesi'ni değil...

HAZIRSANIZ YOLCULUĞUMUZA BAŞLIYORUZ



İLK DURAĞIMIZ : OTKHTA MANASTIRI/ ARTVIN

"Dört Kilise" olarak da bilinen Otkhta Eklisia, tarihsel Klarceti bölgesinde bulunan Gürcü- Ortadoks Manastırı...Mimarisi ile insanı hem büyüleyen hem de ürperten bu manastır, 10. yüzyılda inşa edilmiştir. Manastır, günümüzde Artvin'in Yusufeli ilçesine bağlı olan Tekkale köyünde yer almakta.

MS 961-965 yılları arasında Davit Kurapalat tarafından yaptırılan bu Gürcü manastırı inşasından on üç sene sonra restore edilmiş ve son şeklini almıştır. Ek seminer konstrüksiyonları, yemekhane ve bazı küçük şapellerden oluşan bu manastır Orta Çağ Dönemi manastırlarının en iyi örneklerinden ve yeşillikler içinde bulunan koca bir yapıtı.

Lazcanın ikinci bir dil olarak konuşulduğu tarihi ve turistik gezi yapmak isteyenler için harika bir mekân teşkil eden, gezimizin ilk durağı Artvin'e burada veda ediyor ve tekrardan yollara koyuluyoruz. Sizlerin de bir gün yolunuz Artvin'e düşerse dört yapıdan oluşan bu tarihi manastırı ziyaret etmeyi unutmayın.



PERTEK KALESİ / TUNCELI

Son yıllarda turistlerin radarı konumunda bulunan Tunceli, harika trekking rotaları ve kartpostalları aratmayacak buzul gölleri ile Türkiye'nin gezilmeye değer illerinden biri. Daha ikinci durağımızda Anadolu insanının misafirperver ve muhafazakâr yaşamının kokusunu alıyoruz.

Bulunduğumuz Pertek ilçesi birçok medeniyete ev sahipliği yapmış bir yerleşim yeri. Biz de burada bulunan doğa ve tarihi iç içe görebileceğimiz Pertek Kalesini mesken tuttuk. Eşsiz manzarasıyla ziyaretçilerini tarihi bir yolculuğa çıkaran Pertek Kalesi, Murat Nehri'nin kıyısında bir tepeye inşa edilmiş ve bölgenin baraj suları altında kalmasıyla da ada görünümünü kazanmıştır. Yontma taşların arasına kondurulmuş kırmızı sert tuğlaları ve serpiştirilmiş mavi çinileriyle dikkati çeken kaledeki tarihi güzellikler, vatandaşların yanı sıra fotoğraf sanatçılarının da ilgi odağı.

Yapılış tarihi tam olarak bilinmeyen ve bir zamanlar Osmanlı tarafından da kullanılan bu kale yerli ve yabancı tüm turistleri cezbediyor. Geçmişinin Urartular Dönemi'ne kadar uzandığı düşünülen bu kale ilerleyen günlerde etrafını süsleyecek olan kafe ve restoranları ile turizm açısından daha da merak edilen bir mekân haline gelmeye hazırlanıyor.



ZİNCİRİYE MEDRESESİ / MARDİN

Çeşitli dini inanışları, birbirinden farklı kilise ve medreseyi barındıran Mardin Türkiye'nin güneydoğusunda yer alan ve görülmeyi en çok hak eden şehirlerimizden biri. Bizler yolculuğa çıkarız da Mardin'i görmeden gider miyiz hiç?

Yolculuğumuzun üçüncü durağı olan Mardin şehri daha ilk dakikalarında tarih tozlarını serpiyor üzerimize. Medresemize gitmeden önce tabii ki de Midyat'a selam veriyoruz. Tarihi Mardin evleri ile fotoğraf karelerimizi süsleyen bu şehir bir kez daha kalplerimizi ısıtıyor. Meryem Ana Kilisesi'ni ve Ulu Cami'yi de gördükten sonra medresemize doğru yol alıyoruz.

Mardin Kalesi'nin karşısında yer alan Zinciriye Medresesi, mimarisinde kullanılan teknikler ile hayranlık uyandırıyor. Uzun merdivenler çıkarak ulaştığımız Zinciriye Medresesi, 1385 yılında dönemin hükümdarı Sultan İsa tarafından yapılmış. Bu yüzden Sultan İsa Medresesi olarak da bilinmekte ve mescidi günümüzde Kur'an

kursu olarak kullanılmakta.

Farsçada salon anlamına gelen ve Mardin'deki birçok medresede bulunan eyvanlar mimarî yapıyla dikkat çekiyor. İnsan ömrünü simgeleyen eyvan, Zinciriye Medresesi'nde iki derslik arasına yapılmış. Sebebi ise iki derslikte görülen farklı derslerin seslerinin birbirine karışmamasını sağlamak. Eyvandan akan su, ses yalıtımını sağlıyor ve böylece dersliklerden gelen sesler birbirine karışmıyor. Eyvanın sonunda mahşer alanını temsil eden havuz ise astronomi çalışmalarında kullanılmış.

Medrese içindeki ses sistemi sayesinde hoparlör olmadan bütün medrese içi ve avlusunda duyulacak şekilde ezan okunabiliyor. Aynı zamanda medreseye zamanında Nevşehir Kapadokya'dan getirilen taşlar sayesinde medresenin aydınlatılması sağlanıyor.

Zar zor vedalaştığımız bir mimarî harikası olan bu medreseden sonra Mardin'in tarihi topraklarına hoşça kal diyoruz.



EVKAYA MEZARLARI/ KASTAMONU

Kırk odalı Konağı, Nasrullah Camisi, Çifte Hamam gibi turistik cami ve yapıları ile daha önceden duyduğumuz başka bir Karadeniz ilindeyiz. Yemyeşil örtüsüne bürünmüş Kastamonu şehrinde Saat Kulemizi de ziyaretten sonra asıl durağımız Evkaya Mezarlarına geliyoruz.

Kent merkezinin güneyinde bulunan Evkaya Mezarları, MÖ 7. yüzyılda Paflagonyalılar tarafından inşa edilmiş. 8 metre yükseklikte bulunan kayaların oyulması ile yapılan bu mezarların üç kapısı ve içinde üç mezar sandukası var. Anıtsal mezarların ikisi içerisindeki mezar odalarında ikişer adet ölü sediri yer alıyor. Valilik tarafından 2002 yılında turizme kazandırılan bu mezarlar bizleri tarih kokan mekânlardan biraz soyutlayıp ölüm denen gerçeğe baş başa bırakıyor.



ARBORETUM / ZONGULDAK

Karadeniz kıyısında bulunan Zonguldak şehri, özellikle limanı ile Türkiye'nin Karadeniz ülkeleriyle arasındaki deniz ticaretinde önemli bir yere sahip. Ayrıca ülkemizin en zengin taş kömürü madenlerini barındıran bu şehir, Karadeniz topraklarının yeşilliği ile de görülmeye değer doğrusu.

Gezimizin beşinci durağı olan Arboretum'a doğru yönelmeden önce Maden Müzesi'ni ve deniz fenerini görmeyi unutmuyoruz. Bal mumundan yapılmış heykelleri ile maden ocaklarında devam eden hayatı metrelerce yukarıya taşımış olan bu müze, bizlere madencilik mesleğinin zorluklarını bir kez daha hatırlatmakta.

Müzeden ayrıldıktan sonra asıl görmek istediğimiz Zonguldak'ın doğasıyla birleşmiş botanik harikasına, Arboretum'a, doğru ilerliyoruz.

Batı Karadeniz'in incisi Zonguldak'ta konuşlanmış olan Arboretum, doğa turizmi kriterlerini başarıyla yerine getirerek sizlere toprağın ve yeşilin huzur verici yönünü hissettiriyor. Arboretum'da sahip olacağınız en bulunmaz fırsat ise bahçelerinde bulunan çeşit çeşit bitkileri ve ağaçları kendi gözlerinizle görme şansınızın olması. Bizler de bu çeşitleri görme ve kareleme imkânı buluyoruz. Burayı bizler için özel kılan bir özellik ise Arboretum ve bağlı olduğu ilçesi Gökçebay'ın hâlâ keşfedilmeyi bekleyen doğal cennetlerimizden biri olması. Yeşilin her tonunun bulunduğu bu mekânı sizlere daha fazla anlatmak mümkün olmayacağından dolayı gelip kendi gözlerinizle görün, deriz. Belki de anlatmadığımız başka güzellikleri de var.



YENİŞARBADEMLİ/ ISPARTA

Zonguldak'tan sonra rotamızı Isparta olarak belirliyoruz. Uzun zamandır dağcılarının uğrak yeri olarak adlandırılan Isparta'nın Yenişarbademli ilçesi bizlerin de dikkatini çekiyor.

Toros ve Anamas Dağlarının birleştiği noktada, denizden 1150 metre yükseklikte, yeşilliğin hakim olduğu bu ilçe, doğal güzellikleri ile ilgi çekiyor. Tarih boyunca birçok uygarlığa ev sahipliği yapan, Roma ve Bizans Dönemlerinin "Gorgorum Antik Kenti" olarak da adlandırılan Yenişarbademli, birbirinden farklı renklerin bulunduğu doğasıyla bizlerden beğeni topluyor ve kameralar Isparta'nın bu doğa harikası ilçesi için tekrardan ellere alınıyor.

Dört mevsim boyunca yeşil kalmayı başaran Yenişarbademli ilçesi, Pınargözü Mağarası ile turizm potansiyeline, Dedegül Dağı ile de dağcılık turizmine katkıda bulunuyor.

Hani bir gün Isparta'ya yolunuz düşerse, bilin istedik.



TIP TARİHİ MÜZESİ / MANİSA

Artin'den başladığımız yolculuğumuz bizi Ege'ye kadar getiriyor. Zonguldak'ta aldığımız Karadeniz havası Manisa'da yerini sıcak denizlere bırakıyor.

Sultan Camisi'nin bahçesinde bulunan ve Celal Bayar Üniversitesi tarafından kullanılan Manisa Tıp Tarihi Müzesi, yolu Manisa'ya düşen her kişinin görmesi ve uğraması gereken bir yer. Ayrıca Tıp Fakültesi okuyanların Tıp Tarihi Derslerine ilave olarak burayı gezmesi elzem.

Darüşşifa Kitabesi'ne göre, H.946/M. 1539-1540 tarihinde Kanuni Sultan Süleyman tarafından annesi adına yaptırılmıştır. Külliye'nin mimarı Acem Ali, darüşşifanın da planlayıcısı olmalı. Fakat Acem Ali darüşşifayı tamamlayamadan ölmüş. Külliye'nin onarım gördüğü tarihlerde darüşşifanın da onarılmış olması mümkün. 1922 Yunan işgalinde yakılan yapı, 1962-1963'lerde restore edilmiş. Daha sonra uzun bir süre boş kalan yapı 1996 yılında Celal Bayar Üniversitesine tahsis edilmiş ve 30 Kasım 2013 günü Celal Bayar Üniversitesi tarafından Hafsa Sultan Tıp Tarihi Müzesi olarak hizmete açılmıştır.

Maden müzesinde gördüğümüz bal mumu heykeller Tıp Tarihi Müzesi'nde de karşımıza çıkıyor. Müze tıbbi aletlerin gösterildiği ve hastalıklara karşı tedavi yöntemlerin canlandırıldığı, bal mumu heykellerinin bulunduğu odalardan ve açık alanda sergilenen yazma eserlerden oluşuyor. Ayrıca müzede Manisa denildiğinde akla ilk gelen "Mesir Macunu" yapımı, içeriği ve hazırlanışına yönelik bilgiler de bulunmaktadır.



TARİHİ ASANSÖR / İZMİR

Saat Kulesi, Atatürk Müzesi, Kemeraltı Çarşısı gibi turistik yerleri barındıran ve Türkiye'nin en kalabalık üçüncü ili olan İzmir son duraklarımızdan biri.

İzmir'de görmediğimiz yer kalmam dedik ve bundan dolayı bu

şehre ait görmek istediğimiz son mekâna geçtik. Tarihi Asansör...

Burası biri diğerinden 58 m yüksek olan Mithatpaşa Caddesi ile, Şehit Nihatbey Caddesi'nin arasında işleyen iki asansörü barındıran asansör kulesi. 1907 yılında Musevi iş adamı "Nesim Levi (Bayraklıoğlu)" tarafından yaptırılan asansör, birinden diğerine 155 basamakla ulaşılan iki semt arasında hızlı ve kolay ulaşım sağlama amacıyla yaptırılmış. Günümüzde halk tarafından eğlence, kültür ve dinlenme mekânı olarak kullanılan bu yer, kentin önemli bir turistik durağı.

İzmir'e gelmişken sahil havası almadan olmaz dersiniz genelde yazlıkçıların mekânı olan Akarca, Maldivlerden farkı olmayan sahili ile Bademli köyü tavsiyelerimiz arasında.



YOLCULUĞUMUZUN SON DURAĞI: ANTALYA

Yolculuğumuzun son durağının sıcak denizler olacağı sinyallerini önceden vermiştik. Uzun soluklu tarih-doğa gezimizden sonra birkaç günlüğüne deryalarda dinlenmeye karar verdik.

Son durağımız olarak belirlediğimiz yerlerden biri Adrasan Koyu, Antalya ili Kumluca ilçesinin bir köyü olan Adrasan köyünün plajı. Bu tabiat harikası koy, yaklaşık 2 km kumsala ve pırıl pırıl bir denize sahip. Koyu çevreleyen dağlar ise ormanlarla kaplı.

Adrasan'da deniz keyfini çıkardıktan sonra yine Antalya ili içerisinde yer alan Çıralı'ya yöneliyoruz. Olimpos Beydağları Milli Parkı sınırları içinde yer alan Çıralı, üç kilometre kumsalın oluşturduğu sahil şeridinde koruma altındaki deniz kaplumbağalarının üreme alanı. Bu durum ise sahillerin geceleri kapalı olmasında büyük etken. Bu sebeple sabahın ilk ışıkları ile önce Olimpos Antik Kenti'ni geziyor ve ardından sahilde geçirdiğimiz güzel dadıkları gece Yanartaş'ta devam ettiriyoruz. Olimpos'un sönmeyen ateşi Yanartaş, tarihi ve turistik önemi olan doğal gaz kaynağı. Denize yakın manzaralı bir konumda yer alan bu mekân, taşlar arasından çıkan alevler ile turistlerin ilgisini çekmekte.

Sizler de bir gün sıcak denizlerde vakit geçirmek isterseniz deryanın en duru hali Olimpos'u gözden kaçırmayın.

Pervaz

Bir çırpınışa ilişti gözlerim, bembeyaz nurdan kanatlar uçuyordu gökyüzünde. Kalbimin ihtilacına engel olamadım, seslendim: "Bu yolculuk nereye?"

O gün farklıydı deniz, farklıydı dalgaları. Rüzgar zaferin habercisi, gökyüzü ise huzurun. Gece semadaki yıldızlar kadar şehit vereceğimizi nereden bilecekti güneş? Mavinin kızıla döndüğü ana şahit olacak mıydı ay? Biliyor muydu kalemler hangi destana imza atacağımızı? Haberdar mıydı kuşlar hangi semada havalanacağından?

Vatan, millet, namus, şeref... Bir kaç damla gözyaşı, dualar ki titretir arşı, çelikten kalkandır bunlar düşmana karşı. Ana, baba, bacı, yar ve evlat, hiç kolay olur mu onları bırakmak. Gözlerini kırpmadan ilerlediler sefere, onlar bilir ki Allah bizlerle.

Buğday çorbası, üzüm hoşafı, yarım ekmek, bizim burun kıvırdıklarımız ceddimize olmuş bir günlük yemek. Geri dönmeyi asla düşünmeyenlerin torunu olmak ne büyük şeref.

Kolay mı öyle canları pahasına, vatanları uğruna 250 bin şehit vermek...

Mermiler döküldü gökten bir bir yağmur misali, havada uçan topraklar bombaların eseri. Çarpışan mermilerin on milyonda birdi ihtimali, en çetin ordusuyla savaştı Türk askeri.

Tophaneli Hakkı Binbaşı, Seyit Onbaşı, Bigalı Mehmet Çavuş, 57. Alay, onbeşliler... O yıl hiç mezun veremeyen liseler... Yaşları küçük olsa da yürekleri büyüktü, imanla birleşince düşmanı denize döktü. Şahidim sizin şehadetinize, şahidim sizin şehitliğinize ve şahit oldu bu cihan sizin cesaretinize.

Kafile-i şüheda pervaz olmuş semada, kutlu zafer ardından yüce makamına. Vasiyet eylediler sana bana:" Sakın kanmayın düşman oyunlarına! Bırakmayın vatanı kalles avuçlarına!"



Tut Ellerimden Kudüs

Selam olsun "selamet yurduna", selam olsun "Darusselam'a", uzun zamandır hasret kaldığı esenliğe, işte bu uğurda yola düşen müminlere...

Ey Kudüs, ey şehrim, mavi ummandaki incim, sema-i Aksa'yı süsler beyaz güvercin, gönlümü saran tuldür senin yerin. Şanlı fethinin fatihi Selahaddin Eyyubi, bu asrın fatihi de biz olmayız illaki. İhtişamını donanmışsın Hz. Süleyman'ın, Kubbet'üs-Sahra ne güzeldir Mescid-i Aksa'nın. Avluna on iki bin şamdan yaktıran Yavuz, adalette Hz. Ömer ardında bizler varız. Bir fıslıtlı geldi kulağıma, haydi Kudüs'e gidelim ne duruyoruz buralarda, Abdülhamit'in davasını devamı yapmaya.

Ellerimi kaldırıncı semaya, dökülür gözümde yaş, dilimden dua, Kudüs hatırına damla damla. Ey gariplerin şehri, üç kardeşin içinden en sancılı, en dertlisi... Taştan duvarların ardında neler saklıdır öyle, yetim evladın çığılığına nasıl dayansın anne? Ah anne, sessiz feryat ile sabreden, şehidine, kanının son damlasını feda eden, Kudüs'e. Yeşil, siyah, kırmızı ve beyaz, gök kubbende dalgalansın hem kış hem yaz. Mavi, beyaz karşında dursun dimdik, Kudüs İslam'ındır, İsrail'in olmadı hiç.

Hani Nebi çıkmıştı ya miraca, Muallak Taşı'na basarak Rabb'im'in katına, Amenerrasulü hediyesiydi bize, 5 vakit namazla Mescid-i Aksa'da. Yüz yirmi dört bin peygambere

olmuştu imam, böylesine bir şehri nasıl sevmez Müslüman? Tek sevmek yetmiyor onu korumak için, dert edin evvela ilerle hep emin. Ayetlerde de zikredilir zeytini ve hurması, mis kokulu şehrin üzümü ve dahası... Seyri ne güzeldir Sina Dağı'ndan, zeytin dalı ardından, incir ağaçlarından.

İlk kıblem, ikinci mescidim, üçüncü haremimsin sen; İslam için baş tacı, nur-i didem. Sarı kubbe, kurşun kubbe nasıl parlar semada, Müslüman'ın yurdunda, Mescid-i Aksa'da. Hz. İsa orada gerilmiş çarmlı, Hristiyanların görüşü bundan yana! Süleyman Mabeti'nden kalan bir parça, Yahudilerin ağlama duvarıymış pişmanlıkları adına!

Nerede Hz. İsa'yı kurtaracak insan, nerede Müslümanlığı yükseltecek olan... Gök kubbende salalar sesleniyor hep acı, mescitteki Müslümanların neden gözleri yaşlı? Dedelerin, nenele- rin gönüllerindeki sancı; haykırıyor göklerde İsrail'e karşı. Babanın yutkunuşu geliyor hatırıma hep düğüm düğüm, neredesin kardeşim? Kudüs bekliyor seni budur işte tek çözüm.

Gökyüzünde yaratılıp yeryüzüne inen şehir, sil gözyaşlarını bizler geliyoruz dilde tekbir, şehadetle kuşandık misal-i Bedir, Kudüs İslam'ındır yaklaşıyor şanlı devir...



Sahne Kapanıyor

Pencerenin önündeki kuşların ötüşü kendine gelmesine yardımcı olmuştu. Yastık niyetine kullandığı kolu hissedilmez hale gelmiş, uyuşmuştu. Kafasını yavaş yavaş, yığınla kitabın arasından kaldırıp duvardaki saate baktı. Vakit bir hayli erkendi. Yerde duran şemsiyeye uzandı, kendisine destek olabilmesi için yerden kaldırdı. Kırık bacağının ağrısı hâlâ kendisini unutturmamak için çırpınıyordu. Şemsiyeden destek alarak lavaboya doğru yürümeye başladı. Dünkü dayağın etkisini bütün vücudunda hissedebiliyordu. On adımlık yol hiç bitmeyen bir işkenceydi adeta. Lavaboya vardı, abdest almak için ağzına su aldığı anda ağzında farklı bir tat oluşmuştu. Bir kaç dakika bekledi, ne olduğunu anlamayınca lavaboya tükürdü.

Ağzından avuç avuç kan geliyor damarlarındaki bütün kanlar adeta ağzına hücum ediyordu. Olduğu yere oturdu, sırtını duvara verdi, ellerini yüzüne götürdü ve hüngür hüngür ağlamaya başladı. Yılların yorgunluğu, acısı, eziyeti, hüznü gözlerinden süzülüp gitmeye başladı. Dün öldürülen arkadaşlarına, esir alınan yoldaşlarına, hücrelerde ölüme terk edilen çocuklara, işkencelerle öldürülen babalara, dün meydana gelen olaylara ve bunların karşısındaki çaresizliğine ağladı. Hayatında ilk defa ağlayan bu adamı gören duvar, mermer, koltuk, sandalye de ağladı. Evin önündeki ağaç, pencere önündeki kuş, zeytin dalı ve zulme şahit olan her şey bu gencin ağdına ortak oldu. Ellerini yüzünden çekip kolundaki saate baktı, sabah namazı için vakit gelmişti. Abdest için ayağa kalktığı anda ağzını yokladı, kanama kısmen durmuştu. Her zaman aldığı abdestte bugün farklı bir tat vardı. Abdestini aldıktan sonra kapı kulpuna astığı şemsiyeyi kendisine destek verebilmesi için aldı.

Mutfak kapısına vardığında takati tamamen kesilmiş, eli ayağı tutmaz olmuştu. Ayağa kalkmak için birkaç manasız hareket yaptı fakat işe yaramıyor daha da yorulmasına sebep oluyordu bu hareketler. Kafasını toparlayabilmek için kapı eşliğine yaslanarak gözlerini kapattı.

Gözlerini açtığında mutfağın alçısı yarım yamalak yapılmış olan tavanı yerine bir ambulansın bembeyaz tavanı ile karşılaştı. Burnuna keskin bir kan kokusu geliyor midelerini altüst ediyordu. Kafasını sedyeden hafifçe kaldırdığında abi yadigarı kazağın kanlar içinde olduğunu fark etti. Muhtemelen yine dikişlerimden birisi patlamıştır diye düşünürken ellerine baktı, kan içindeydi. Bu bir dikişin patlaması ile olacak iş değil diye düşünürken hemşirenin morfin seviyesini biraz daha arttırdığını fark etti ve sahne yeniden kapandı.

Gözlerini ikinci kez açtığında oldukça kötü bir hastanede olduğunu fark etti. İçeride keskin bir barut kokusu vardı, muhtemelen hastane yakınlarında çatışma olmuş ya da hastane ve çevresi bombardımana tutulmuştu.

Derme çatma ameliyathaneden fırlayan doktor, sedyenin başındaki iki hemşireye bağırarak hastayı ameliyathaneye getirmelerini söyledi. Üstünü kontrol edebilmek için kafasını sedyeden kaldırmaya çalıştı fakat ne kafasını ne de boynunu hissedebiliyordu. Gözünü hafifçe sağa doğru devirerek eline bakmaya çalıştı. Kolundaki yeşillikten anlaşılabacağı üzere ameliyat elbisesi vardı üzerinde. Oldu olası hastanelerden korkardı zaten. Şimdi kendisini hastaneye sedye üzerinde ameliyat elbisesi ile girerken düşünmek tam bir kabustu. Ameliyat masasında

doktorun geri sayımını duydu ve sahne yeniden kapandı.

Uyandığında aynı hastanenin aynı harap tavanı ile karşı karşıyaydı fakat bu sefer sedyenin verdiği rahatsızlığı sırtında hissetmiyordu; sırtı bu sefer birazcık da olsa rahattı. Beyazlar içinde kendisine doğru gelen hemşire kendisinin sağlık durumu hakkında bilgi verdikten sonra sırtını dönüp gitmeye yeltenirken hemşirenin arkasından seslendi:

Pardon! Bir sorum olacaktı.

Hemşire hızlı bir şekilde arkasına dönerek güler bir yüzle:

Buyurun, sizi dinliyorum!

Bana ne oldu? En son mutfak eşliğinde otuyordum.

Anlayamadım... Yani ambulans ekibinin söylediğine göre Cuma çıkışı işgalcilere karşı yapılan gösterilerde alnınızdan yaralanmışsınız. Bana kalırsa yaşamanız bile bir mucize o yüzden yanlış hatırlamanız gayet normal.

Teşekkür ederim.

“Demek son yaşadıkları bir hayalden ibaretmiş. Şimdi her şey oturmaya başladı zaten iki yıl önce işgalcilerin yıktığı evimde birkaç saat önce olmam pek mümkün gözüküyor.” diye içinden geçirirken üstüne bir ağırlık çöktü. Sanki her zaman yaptığı bir işi yapamıyordu. Elini havaya kaldırdı mosmor gözüküyordu muhtemelen yüzü de morarmıştı.

Bir anda her yanını doktorlar ve hemşireler sardı. Aletler edevatlar hepsi de bir canın, bir dava adamının hayatına devam edebilmesi içindi .

Ömrünün son dakikalarında doktorlara, hemşirelere, hastaneyi korumak için camlarda nöbet tutan askerlere, hasta bakıcılara, yanındaki hastalara, temizlikçilere teker teker bakarak gülümsedi ve şu sözleri fısıldayabildi: “Kudüs’ü bırakmayın!”

Gözlerini tavana çevirdi gülümsedi ve sahnenin yeniden, bu kez son defa kapanmasını bekledi.



Deli Galip

Yıllardır bugünün hayaliyle yanıp tutuşuyordum. On altı yıllık eğitim hayatım sonundameyvesini vermişti. İlk defa bir okula öğrenci sıfatıyla değil de öğretmen olarak girecektim. Birsene öncesine kadar adını hiç duymadığım bu okulda bugün ilk iş günümüdü. Müdür Bey derssaatinden önce gelmemi istemişti. Ben de öyle yaptım. Biraz sohbet ettik ve bana okulgezdirdi. Yürüdüğüm koridorlar kim bilir kaç ay sonra nelere şahit olacak. Okulda sondurağımız öğretmenler odası oldu. Ders saati yaklaştığı için az da olsa hoca vardı. Müdürbeni takdim etti. Tanıştık, bana çok sevecen yaklaştılar. Biraz da onlarla sohbet ettikten sonra ders saati geldi ve herkes sınıflarına dağıldı. Dersim on birinci sınıflaraydı. Sınıfayaklaştıkça kalbimin sesi, adımlarımın sesini susturuyordu. Derin bir nefes alıp sınıfa girdim. Herkes ayağa kalktı. Hâlâ ayağa kalkıyor olmalarına şaşırımdı doğrusu, oturmalarını söyleyipmasama doğru yöneldim. Tüm bakışları üzerimde toplamıştım ve ortam iyice sıcaklaşmaya başlamıştı. Bir pencere açıp kendimi tanıttım:

"Merhaba gençler, ben yeni Edebiyat öğretmeniniz Reşat Aycan. Bu yıl Edebiyat dersini birlikte işleyeceğiz. Aslen Ankaralıyım, 24 yaşındayım. Başka sormak istediğiniz şey varsasorabilirsiniz. Biraz da sizi tanıyalım." Öğrenciler kendilerini tanıtıyordu ki birisi bir soru sordu:

"Hocam neden bu okula geldiniz, bizim okulun varlığını bakanlık bile unuttu."

Bu sözün ardından diğer öğrenciler gülmeye başladı. Bense bir yıl önceye geridönmüştüm. Yaklaşık bir yıl önce eski bir hocamla karşılaşmıştım: Remzi Hoca. Okulun en matrak, en sevilen hocalarından biriydi. Dokunduğu her öğrencisinin hafızasında güzel bir yer edinmiştir. Remzi Hoca ile biraz sohbet etmiştik o gün. Neler yaptığımızdan bahsettik, derken öğretmen olacağımı söyledim ona. Bana nereyi tercih edeceğimi sordu. Ben de:

"Yeter ki atanayım hocam, neresi olduğu hiç fark etmez, kaç yıldır bugünleri bekliyorum." dedim. Birkaç dakika hiçbir şey söylemeden oturdu. Ardından anıların tebessümüyle kaplanmış yüzünü bana çevirdi:

"Reşat, biliyor musun ben ilk öğretmenliği nerede yaptım?" Bilmiyorum hocam, dedim. Benim şu an öğretmenlik yaptığım ilçeyi söyledi: "Oranın havası,

suyu belki diğer iller gibi değildir ama o ilçenin diğer hiçbir yerde bulamayacağın bir güzelliği var." Merak etmiştim. "O ilçede yaşayan bir deli var. Daha önce onun gibi bir insan hiç görmemiştim. Açıkçası neden deli dediklerini bile anlayamıyorum. Belki de sebebi, insanların cevaplamaya korktuğu soruları soruyor olmasıdır. O adamın benim üzerimde çok emeği var. Belli mi olur belki sen de oraya öğretmen olarak gidersin, öğretmen olarak olmasa da eğer yolun düşerse ona selamımı söyle 'Remzi Hoca seni çok özlemiş' demeyi de unutma sakın." Ben de, tabii hocam, dedim. Konu da daha fazla uzamadan değişti. Yine de Remzi Hoca'nın bir deliyi anlatırken yüzünde oluşan o tebessüm bugün bile aklımda.

Remzi Hoca'yla yaptığımız muhabbetin üzerinden birkaç ay geçti. Tercih listesi hazırlamamız gerekiyordu. Okulları araştırırken karşıma bu okul çıktı. Aklıma Remzi Hoca'nın söyledikleri geldi. Müdür Bey'le görüştüm, biraz araştırdım derken bu okulu da listeme almaya karar verdim. En başa yazmasam da listemde hatırı sayılır bir yer verdim. Nasibimde de varmış ki geldim buraya. Ben bu yaşadıklarıma dalmışım, öğrenciler de fısıldaşmaya başlamışlar. Kendimi toparlayıp

"Karşınıza neler çıkacağını bilemezsiniz çocuklar. Benim karşıma bu okul çıktı ve işteburadayım." dedim ve konuyu uzatmadan diğer öğrencilerle tanışmaya devam ettim. İlk gün benim için gayet güzeldi. Öğrencilerin gözlerinin içi gülüyordu. Okuldan çıkıp mutlulukla yürürken omzumda bir el hissettim. Son dersimin olduğu sınıftan bir öğrencim, burada yeni olduğum için yardıma ihtiyacım olursa seve seve yardım edeceğini söyledi. Bende teşekkür edip Remzi Hoca'mın bahsettiği deliyi sordum.

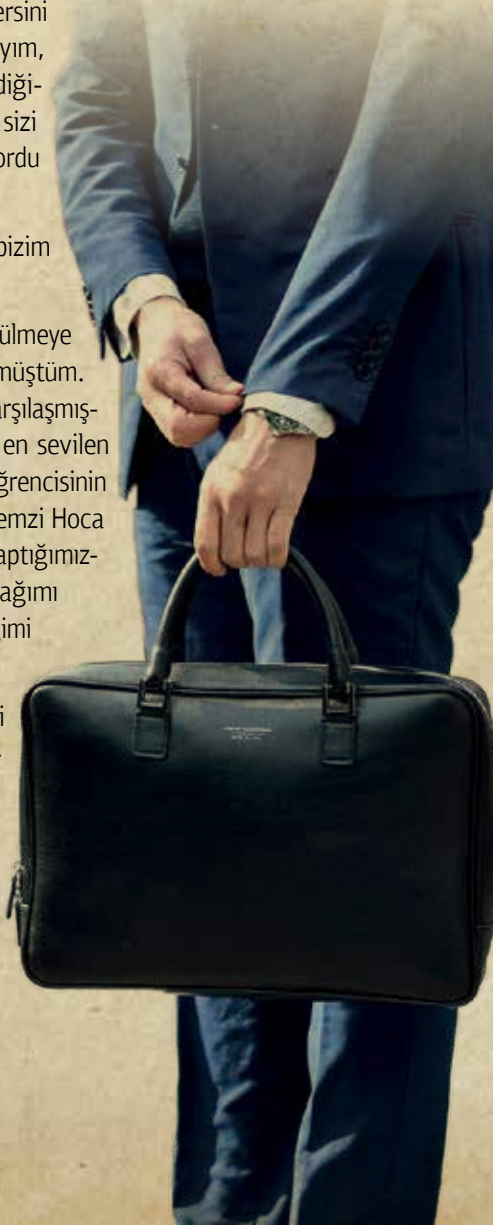
"Galip abiyi diyorsun galiba hocam. Tanırım tanınmasına ama neden soruyorsun ki?"

"Tanışmak istiyorum."

"Üzgünüm hocam, Galip abiyi iki ay önce kaybettik."

İçimi birden acı kapladı. Remzi Hoca bu haberi nasıl vereceğimi düşününce daha da

kötü oldum. Öğrencim tekrar konuşmaya



başladı:

"Ama istersen az ilerde anası var, seni ona götürüyüm."

Ben de belki bir şeyler öğrenirim diye düşünerek kabul ettim. Yol boyunca Remzi Hoca'nın tebessümü peşimi bırakmadı, derken eve geldik. Öğrencimle burada ayrıldık, hava kararmaya başlamıştı zaten. Kapıyı çaldığımda altmış yaşlarında olduğu anlaşılmamasına rağmen bir o kadar da genç görünen bir kadın çıktı karşıma. Yüzündeki tebessüm Remzi Hoca'nın tebessümünün bir kopyasıydı sanki. Gözlerimizle birbirimizi tarttıktan sonra ben kendimi ve Remzi Hoca'yı tanıttım. Remzi Hoca'dan bahsedince kadın yine o tebessümü takındı. Remzi Hoca hakkında bir sürü güzel şey söyledi bana. Ardından da bir şey getirmek için başka bir odaya gitti. Döndüğünde gözleri biraz dolmuştu. Elindeki kağıdı bana uzattı :

"Galip'im ölmeden bir hafta önce 'Sevdiğim herkese mektup yazacağım ama, belki benihatırlayınca mutlu olurlar.' deyip Remzi Hoca ve birkaç kişiye mektup yazmıştı. Ben mektup yazmasını o sırada ne kadar gereksiz bulsam da şimdi iyi ki de yazmış diyorum. Elimde onun hatırası olarak kalan birkaç parçadan biri oldu bu mektuplar."

Kadın konuşurken ben hâlâ Remzi Hoca'mı, ona bu haberi nasıl vereceğimi düşünüyordum. Evet belki uzun zaman olmuştu onlar görüşmeyeli ama Remzi Hoca, Galip abiyi içinde hep yaşatmıştı anlaşılan. Kendimi tutamadım ve kağıdı açıp okudum. Remzi Hoca'ma bir kez daha saygı duydum.

Sevgili Remzi Hocam,

Herkesin bana dediği beni aşağıladığı bir dönemde sen bana kol kanat gerdin. Bana bir tek sen inandın. Ben seni hep abim gibi gördüm. Bana yaptığın iyilikleri hiçbir zaman unutmayacağım yemin ederim. Bu mektubu sana ne zaman ve nasıl ulaştıracağımı hiç bilmiyorum ama elbet ulaşacaktır.

Yüzündeki tebessüm hiç eksik olmasın Remzi Hocam...

İmza: Deli Galip

Gözlerim dolmuştu. Kağıda sarıldım ve ağzımdan sadece şu kelimeler döküldü:

"Remzi Hoca seni çok özledi Galip abi"



Gel Kardeşim

Haydi çevirelim sayfaları. Okumakla bitmeyen bir hikâyenin henüz ilk yaprağındayız çünkü. Kapağındaki görkemi yetmezmiş anlamaya bu kitabı. Hissedeceksin, anlayacaksın, ders çıkaracaksın dediler. Bazı sayfalara mürekkep damlamış olsa da yine aynı duruyormuş hiç değişmeyen menekşe kokusu. Tabi o kadar kapalı dolaplar ardında naftalin bile kokmaz anca toz tutar, sayfaları biraz sararır dediğimde yok dediler bu kitap tam yüz yedi sene elden ele dolaşıp durdu. İyi de cildi yıpranmalıydı, bazı sayfaları katlanmış olmalıydı veya birkaç sayfası kopmalıydı kitap bu sonuçta, ilahi koruması yok ya dememle bütün gözler bana baktı. Bu kitap kaynağını Kur'an, sünnet ve hadisten alır dedi biri oku ki anla dedi ötekisi. İşte o zaman karar verdim okumaya bu kitabı. Ümmetin derdini dert edinmiş, bir toplumu nazikçe ve ustaca yeniden yeşertmeyi amaç edinmiş, Hz. Nuh'un tahammülünü, Hz. Yakup'un tevekkülünü zihnine kazıyan ve iki ders arasında boş vakti olunca nafil namaz kılanlar tarafından yazılmış olduğunu öğrendim bu kitabın. Ve okuyunca da zindanları Yusufi medrese yapıp 'dert' sahibi bir genç haline gelirmişim. Asım'ın Nesli gibi namusunu, ırzını ve mabedini çiğnetmeden yaşamayı öğrenir, Mehmet Akif'i, Necip Fazıl'ı anlar hale gelirmişim. Dünyanın en renkli atlası olan bu coğrafyadaki Müslümanların dertleriyle dertlenir, çareyi bulmadan da rahat uyuyamazmışım. Hitap etmeyi öğrenir, muhabbeti düstur edinir, gönlünü mescitlere bağlı kılmayı amaç edinirmişim.

Nitekim öyle oldu da... Bu kitabı okumaya başladığımda benim onu aslında okumadığımı bilakis yaşadığımı gördüm. Çünkü ben yazarlarının adını İmam Hatip verdiği kurumsal bir yapı haline dönüşen bir kitabı okul olarak okuyorum. Fenni ilimlerin yanında uhrevi derslerin de olduğu, koridorların her bir köşesinde sana seni hatırlatan tabloların yer aldığı, hocalarının derslere selam vererek başladığı bir ilim yurdunda... Ağızların tadını kaçıran ölüm haberi gelince saatler içerisinde hatim inilen, kantinlerinde sohbet grupları görüp yer bulamadığın, öğle aralarını çay ve sohbet ile geçiren hocaların bulunduğu bir yuva... Böyle yetişmiş bir toplum izin verir mi kitabının karalanmasına? Söz söyleyemez mi gecenin siyah örtüsünü gözlere kapatmak isteyenlere? Yeniden dirilmek, yeniden filizlenmek, yeniden doğmaktır İmam Hatipli olmak. Öz vatanını özleyip Mekke'yi, Medine'yi Kudüs'ü sinelere üfürmektir İmam Hatipli olmak. Ömerler, Asiyeler gibi olmaya çalışmaktır İmam Hatipli olmak...

Bak burnuma geliyor yine isli çay kokusu. Gel kardeşim! Bugün bu kitabı okuma sırası sende. İş vaktinden çok olan meftunları konuşalım, kilitli sandıklara konulacak anılar biriktirelim.



Bilim Teknik



ANTİBİYOTİK DİRENCİNE KARŞI YENİ SAVAŞÇI :YAPAY ZEKA

Her yıl 700 bin canımızı alan antibiyotik direncine karşı süren mücadelede yapay zeka da yerini aldı. MIT'den bir grup araştırmacı makine öğrenme algoritması kullanarak yepyeni ve çok daha güçlü bir antibiyotik bileşiği tanımladılar. Laboratuvar ortamında yapılan testlerde en güçlü bakterilerin de bazıları dahil olmak üzere pek çok bakteriyi öldürme konusunda büyük bir başarı elde edildi.

100 milyondan fazla kimyasalın bulunduğu dev arşiv incelemek için oluşturulan algoritma sayesinde önceden bir antibiyotik oluşturulması için gereken uzun süre oldukça kısalıyor. Bu sistem sayesinde oluşturulan yeni molekül "halicin"; mide, bağırsak, kan, idrar yolu, akciğer iltihabı ve tüberküloz tedavisinde üstün bir başarı gösterince bilim adamları 23 aday bileşen daha seçti. Üstelik bu bileşenlerin insan hücrelerine de toksik bir etkisi olmadığı ortaya koyuldu.

Araştırmalar bilim dünyasının yeni ilaçlar konusunda yollarını aydınlattı.(kaynak Bilim ve Teknik dergisi)



Dünyamız İçin Mavi Kod: Kıyamet Buzulu Hızla Eriyor

Küresel ısınmayı ayaküstü sohbet konusu olmaktan çıkarmamak ve hem bireysel hem de toplumsal önlemler almamak şüphesiz kendi ayağımıza sıkmaktan başka bir şey değil. Şimdilerde ise bunun en somut örneklerinden biri dağ gibi karşımızda duruyor. Thwaites namı diğer kıyamet buzulu hızla eriyerek sonumuzu getiriyor olabilir. Zira Batı Antarktika'da buzullar hiç bu kadar incelmemişti.

Thwaites'in yüz ölçümü Britanya kadar olunca erimesi de denizlerde ciddi bir yükselmeye neden oluyor. İşte adeta bir kilit taşı olan bu buzul için İcefin ekibi öncülüğünde bir araştırma yürütülmeye başlandı. 40 bilim insanı ve 50 milyar dolarlık bütçe ile sürdürülen proje tarihin en karmaşık saha çalışmalarından biri

olarak değerlendiriliyor. Zira en küçük aksaklıklar dahi çalışmanın uzun süreli olarak durdurulmasına neden olabiliyor.

Kıyamet buzulu konusundaki bu endişenin nedeni ise koca kütleli tutan yapının her geçen gün zayıflaması. Buzulun okyanusun derinliklerine uzanan alt kısmı ılık sular nedeniyle eriyerek oyuluyor(KAYNAK:BBC.COM)



Covid-19 Aşısı Yolunda Türkiye

Sağlık Bakanı Fahrettin KOCA'nın koronavirüse karşı mücadelede "tüm kurum ve kuruluşlara" destek olunacağını

açıklamasının ardından birçok çalışma başladı. Acıbadem Labcell Hücre Laboratuvarı Direktörü Prof.DR. Ercüment OVALI'dan geldi. Ovalı, koronavirüsü atlatmış kişilerden elde edilecek olan immün plazmayı 12 hasta üzerinde denemek için klinik çalışmalara başlayacaklarını duyurdu. Twitter üzerinden bakanlıktan gerekli onayları aldıklarını belirten Ercüment OVALI, aşının bir aksilik olmaması halinde Mayıs sonunda geleceğini belirtti. Klinik testlerin 20 güne kadar başlayacağı ve bunun için hastalığı yenen yurttaşları plazma bağışına davet edeceklerini belirtti.

Peki immün plazma bağışçısında aranan şartlar neler?

- Hastalığı geçirdiğine dair laboratuvar test sonucuna sahip olmak
- Bağıştan 14 gün öncesinden klinik semptomların tamamıyla ortadan kalkmış olması
- Bir ya da daha fazla kez olmak kaydıyla nazofarengeal sürüntü örneği ile yapılan test sonucunun ya da kan numunesinden çalışılan moleküler test sonucunun "NEGATİF" olması gerekmektedir
- İyileşmiş bireylerin mevcut yasal mevzuat çerçevesinde kan bağışçısı olmak için gerekli sorgulamanın yapılmış olması.
- Bağışçılardan alınan serum örneklerinin gerekli mikrobiyolojik tarama testlerinden geçmiş olması .

Değerli okuyucularımız, olur da bu hastalığı atlattırsanız gelecek için immün plazma bağışından kaçınmayın,kaçınmayalım. (kaynak:cnnturk.com,aa.com.tr)

Köşemizi Albert Einstein'ın "Hiç bir problem kendisini oluşturan bilinç düzeyi ile çözülemez"sözü ile bitiriyoruz. Merakla kalın...

İlk olarak Aralık 2019'da Çin'in Vuhan kentinde görülen ve 2020 Mayıs ayı itibariyle Dünya genelinde 210 dan fazla ülkeye yayılarak milyonlarca insanın hayatını etkileyen Koronavirüs salgını nedeniyle ülkemizde alınan önlemlere insanımızın okudukça gülümseten mizahi yaklaşımlarını sizler için derledik.

Uzun süre sonra bugün ilk defa çöp atmaya çıkacağım o kadar heyecanlıyım ki ne giyeceğimi bilemiyorum.

Şu karantına bitsin hepinizi pikniğe götüreceğim siz etleri ayranları alın, ben ormanı ayarlarım. Berberler kapalı diye herkes kafayı 3 numaraya vurmuş, memleket Isparta komanda Tugay gibi.

Kim akıl ettiyse çok doğru söylemiş, dışarı çıkana para cezası değil de evinde kalana para ödülü verirse biz 5 güne kalmaz bu virüsü yeneriz

Kolonya şişesini çamaşır suyu ile, çamaşır suyu şişesini kolonya ile, kolonya şişesini sirke ile siliyorum, çıldırmama az kaldı.

Fıkra gibi ülkeyiz testi pozitif çıktı diye tüm köyle sarılıp kucaklaşıp helalleşti, şimdi bütün köy karantinaya alındı.

Fıkra gibi ülkeyiz testi pozitif çıktı diye tüm köyle sarılıp kucaklaşıp helalleşti, şimdi bütün köy karantinaya alındı.

Çin'den kaç gündür hiç ses çıkmıyor mahallenin delisi gibi ortamı karıştırıp kenara çekildiler.

İstanbul adliyesine girerken kapıda güvenlikler gülümseyerek kolonya tuttular, bu samimi ev ortamı havasına kapılarak ayakta bılarımı çıkarıp terlik rica ettim, iki kolumdan tutup dışarı attılar.

Bazen evde o kadar canım sıkılıyor ki, kapıyı açıp "ooooo kimler gelmemiş" deyip kapatıyorum.

Hastaneye gittim o kadar kalabalıktı ki bir türlü bana sıra gelmedi ben de yüksek sesle doktor bey ben Çin'den yeni geldim çok hastayım dedim, ilk beni aldılar özel ilgiler odalar falan, her şey temiz çıktı gayet iyiyim evde dinleniyorum, bitmezdi ki o sıra.

Az önce marketteydim, muazzam kalabalık vardı, şöyle bir çeriye bakıp "Veli amca Allah kabul etsin ne zaman geldin umreden" dedim markette kimse kalmadı.

Yarın hava güzel olacakmış, çocukları da alıp salona geçeyim diyorum.

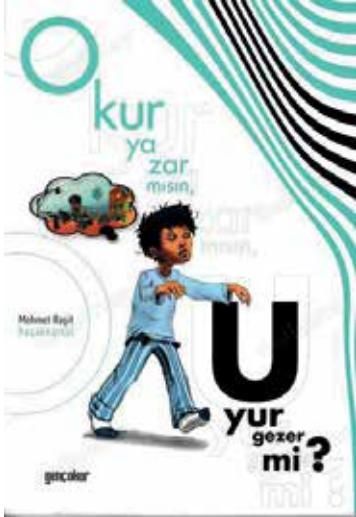
Bu Çin'den gelen her şey şimdiye kadar çıkmaydı, bi korona virüsü orijinal çıktı iyi mi.

Ailecek balkona çıkıp kahve içtik, babam diyor ki geç oldu artık eve gidelim.

Allah'ım dünyayı gezmek istiyorum dediğim için çok özür diletim, mahalleyi gezsem yeter.

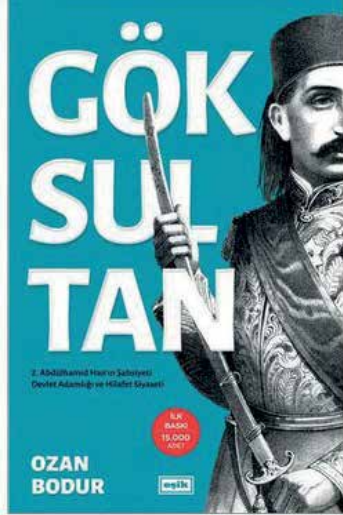
Ah korana bizi eve hapsettim kendin dünyayı geziyorsun, ayıp oluyor ama.

Şekerimizi kolonyamızı aldık, görücü bekleyen gibi oturduk evde virüs bekliyoruz.



Okuryazar mısın, Uyurgezer mi? / Mehmet Raşit Küçükkürtül

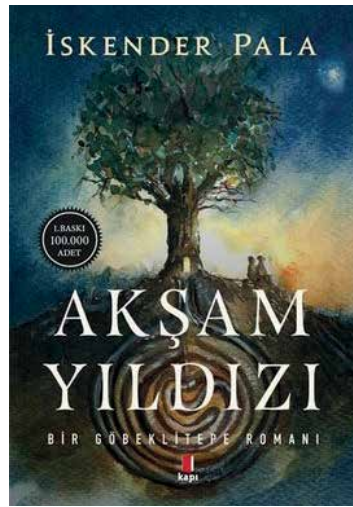
Çok kitap okuyun!" baskılarının arttığı günümüzde gerçek okuryazarlığın ne olduğu üzerine pek konuşulmuyor. Çünkü okuryazarlığımız bir çeşit moda anlayışıyla tarif ediliyor. Bir kitapla poz vermek yahut sosyal medyada yeni bir cümle daha paylaşmak... İşte bütün meselemiz bu! Bu kitap gerçek bir okuryazar olmak isteyen gençler için yazıldı. Modanın uzağında, tarihin ışığında, pratik öneriler ve ödevlerle okuryazarlık kültürünü yeniden inşa etmek isteyenler için...



Gök Sultan / Ozan Bodur

Gök Sultan adlı bu eser, okura bazı sorular soruyor ve cevaplarının peşine düşürüyor: Biz neden II. Abdülhamid Han'ı seviz, vefatının üzerinden bir asır geçmesine rağmen asla eksilmeyen bir tutkuyla neden ona karşı muhabbet besleriz? Dindar, ferasetli ve basiretli bir padişah olduğu için mi

yoksa reformist, atılımcı ve yenilikçi bir devlet adamı olduğu için mi? Belki de hepsi ya da hiçbiri... Şurası muhakkak ki milletin sinesinde ona karşı duyulan sevginin yegâne sebebi icraatları ve eserlerinden ziyade onun verdiği kavgadır. Devletin her yönden kuşatıldığı bir dönemde "yeni-nizam-ı âlem" diyerek ortaya koyduğu şuurdur. "Abdülhamid Han'ı anlamak" o döneme dair alelâde ayrıntıları bilmekten öte onun verdiği mücadelenin özüne vâkıf olmakta saklıdır. Kemal Tahir'in dediği gibi: "Bazıları tarihi roman yazar; bazılarıysa tarihi, roman gibi yazar."



Akşam Yıldızı / İskender Pala

"Sana Kervankıran derler

Bana dertli Kerem derler

Yare ikrar veren derler

Niye doğdun sarı yıldız, mavi yıldız

Evler yıkan, beller büken

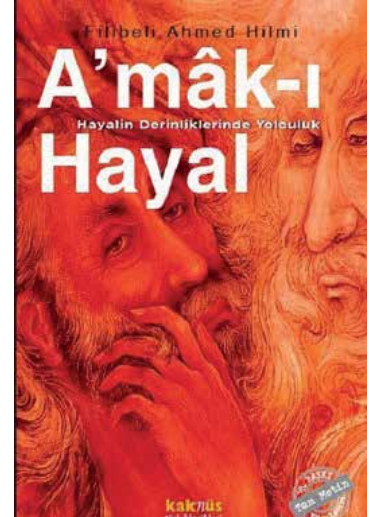
Kanım döken, Kervankıran"

Dün ve bugün...

İyi ve kötü...

Aşk ve inanç...

Akşam Yıldızı, okurlarını bugünden alıp asırlar öncesinin Göbeklitepe'sine götürüyor. İyi ile kötünün mücadelesinde bir aşk yolculuğu bu... Sevginin inanca, inancın tutkuya, tutkunun hayata adım adım karıştığı noktadan Göbeklitepe hakkında bilinen her şeye yeni bir bakış, bir ters yüz ediş... On iki bin yıl önce yaşayan kadim insandan günümüzün modern insanına evrilen anlam arayışı...



A'mâk-ı Hayal / Şehbenderzade Filibeli Ahmed Hilmi

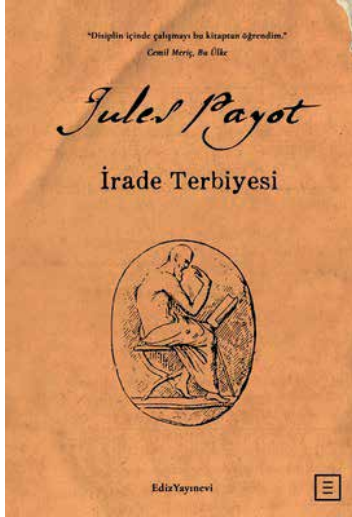
"Tuhaf! Varla yok hiç bir olur mu? Örneğin ben şimdi varım, yarın yok olacağım. Bu ikisi arasında fark yok mu?" dedim.

Deli, başını çevirdi. Kahkahayı bastı.

Ahmed Hilmi Bey, tasavvufu tanıdıktan sonra kaleme aldığı bu hikâyeler hakkında şöyle diyor:

"Okuyucularımıza sunduğumuz bu hikâyeler (Acaba hikâye mi?!) eğer beğenilirse kendimizi bahtiyar sayacağız. Zira, bu kitaba rağbet edilmesi, insanların hakikatlere eğilim gösterme manasını taşıyacaktır. Yazarın bütün bir kitapta vermeye çalıştığı ders şu metinde gizli:

"Ey avare yolcu! Yürü! Durma, yürü! Bu geçici alemin zevkleri seni Allah'a kavuşmaktan alıkoymasın. Bu eşsiz manzaraların, bu güzelliklerin hepsi yalnızca bir rüya ve hayaldir. Ey zavallı ziyaretçi! Yürü! Durma, yürü! Yürü, kendi aslına kavuş. Kemalın dereceleri bunlardır. Geçici süs ve gösterişi terk edip, yürü ki Allah'a kavuşma kadehinden içesin. Yürü ki, yokluk meydanında Allah'ın kudretini ve sırrını göresin."

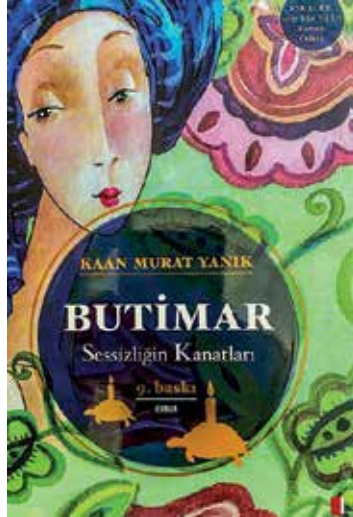


Jules Payot / İrade Terbiyesi

Cemil Meriç'in "Disiplin içinde çalışmayı bu kitaptan öğrendim." diye tarif ettiği kitapta bilhassa gençlere ve zihnini kullanarak çalışanlara hitap eden Fransız profesör insanın irade zayıflığıyla nasıl mücadele etmesi gerektiğini anlatıyor.

Prof.Dr. Ali Fuat Başgil Gençlerle Başbaşa kitabında şöyle demektedir: "Mösyö Girard bize bir kitap tavsiye etti ve mutlaka okumamızı söyledi. Bu Jules Payot'un "İrade Terbiyesi" adlı kitabıydı. Ertesi gün şehre inerek kitabı aldım, ihtiyar bir meşenin dibine oturarak "İrade Terbiyesi"ni okumaya koyuldum. Okudukça içimde tahassür ve nedametle karışık müphem bir acı duymaya başladım. Kendi kendime, ah bu kitap on sekiz yirmi yaşlarımdayken elime geçmeliydi diyor ve geciktiğim için üzülüyordum."

Sizde aynı pişmanlığı yaşamayın:)

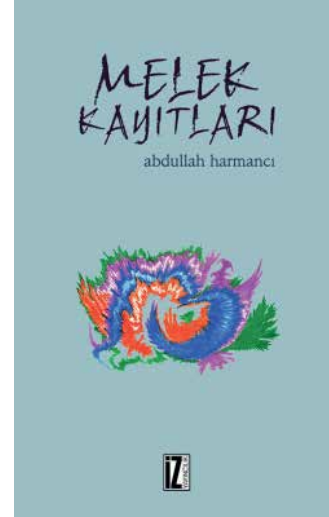


BUTİMAR – Sessizliğin Kanatları / Kaan Murat Yanık

Tarihi bir roman değil, tarihi kaleme mürekkep yapıp coğrafyalar üzerine çizilmiş bir tablo. Gerçekle hayal arasındaki sınırın silikleştiği bir roman. (Bu cümleyi tekrar oku.)

"Kendini bulmakla, kendini anlamayı karıştırma. Aralarında cennetle cehennem arasındaki mesafe kadar bir boşluk var. Ama kendini bulmak için başkalarına benzemeye çalışma sakın. Her şeyin başka bir şeye dönüştüğü bu uğursuz dünyada kendin olarak kalabilmektir mesele..."

Dünya ile arasında ciddi problemler olan, yanlış yüzyılda yaşadığını düşünen, çarşafa bürünüp kadın kılığında İstanbul sokaklarını arşınlayan, hastalarının hayatlarına müdahil olan ve kendi rüyalarını dahi tasarlamaya çalışan bir psikiyatr... Diğer yanda ise başka bir yüzyılda akan kırmızı bir hayat: Savaş, aşk, simya, büyü, göç, devrim, sefalet ve dostluk...



Melek Kayıtları / Abdullah Harmancı

Yazar kitapta kendi yazı serüveninin en önemli dönemeçlerinden birinde olduğunu hissettiriyor, kısa öyküleriyle bu türün en önemli yazarlarından birisi olduğunu da gösteriyor. Kitabın son sayfasına ulaştığınızda bütün hikâyeleri hatırlayamayacaksınız elbette lâkin okurken sizi düşündüren bazen gülümseten o anlar kalacak geriye bir de sizi en çok etkileyen "o hikâye" onu hep hatırlayacaksınız, hadi onu bulmaya git!

"Harmancı'nın öyküleri, size nazar değdiğini düşünen annenizin Felak ve Naslarından sonra yüzünüze üfürdüğü o huzur dolu soluğudur.

-Ahmet Sarı



Abdussamet DOĞAN



Aslı Zehra KOÇAK



Ayşe Sena APAN



Ayşe Sümeyye KURT



Ahmed KOÇAK



Emine ARSLAN



Havva Sena KAŞIKHAN



Ruveyda AZİMLİ



Nevra Nur DOĞAN



Sümeyye YILMAZ



Sevde

BEKLENEN SENSİN

Ömrümüzü nerede tükettik? Allah yolunda onun rızasını kazanarak geçen günler mi düştü bir yaprak misali ömür sermayemizden yoksa O'nun rızasından uzak heba mı ettik o cânım ömrü. Mesela tahsil ettiğimiz ilimle ne kadar amel ettik? Kaç kişiyi ilmimizle aydınlatabildik?

Şol gökleri kaldıranın, donatarak dolduranın, ol deyince olduranın 99 adıyla...

SEVGİLİ DOST, zaman ne kadar da çabuk akıp gidiyor değil mi? Anılar teker teker mazi oluyor... Penceremizden eksilen gün, parlaklığını yitiren güneş, saçlar arasındaki ak ve her gün biraz daha kırışan yüz haber veriyor gerçek sevgiliyle buluşma ânını .

Ömür sermayesi tükeniyor dostlar! Her gün, bir önceki günü arar olduk. Depremler, seller, savaşlar, göçler, açlık, sefalet, zulüm, salgın hastalık aldı başını gidiyor. Şu günlerde bunu daha çok düşünüyoruz. Acaba vaat edilen o gün mü geliyor?

Sevgili dost, Muaz b. Cebel'in (r.a.) rivayet ettiğine göre Peygamberimiz (a.s.) şöyle buyuruyor:

"Kıyamet gününde bir kul şu dört şeyden sorguya çekilmeden bir tarafa adım atamaz: Ömrünü nerede tükettiğinden, gençliğini nerede eskittiğinden, malını nerede kazanıp nerede harcadığından ve öğrendiği ilmi ile neler yaptığından. (Krş. Tirmizi, kıyamet, 1, IV, 612; Mecmau'z-zevaid, 10/346)

Peki ya biz bu hadis-i şerifin muhatabı olan kimseler olarak bu soruların cevaplarını hakkıyla verebiliyor muyuz? Soru net, olması gereken cevaplar da öyle; peki ya davranışlarımız?

Ömrümüzü nerede tükettik? Allah yolunda onun rızasını kazanarak geçen günler mi düştü bir yaprak misali ömür sermayemizden yoksa O'nun rızasından uzak heba mı ettik o cânım ömrü. Mesela tahsil ettiğimiz ilimle ne kadar amel ettik? Kaç kişiyi ilmimizle aydınlatabildik? Bizi Allah ve Resulünü anmaktan alıkoymayan ne kadar doğru arkadaşlar edindik? Akıllı diye nitelendirilen telefonlarla ne kadar gerekli işler yaptık? Gerçek şu ki; çoğumuz sosyal medyada paylaşım selinde boğulduk. Tahsil ettiğimiz

ilimle kendi söküğümüzü dahi dikemez olduk. Allah ve Resulünü anmaktan alıkoymayan arkadaş seçimi diye bir düstûrümüz bile olmadı. Ve kederle yakıp derin derin içimize çektiğimiz bir sigaranın dumanında kaybolduk biz. Biz bu değiliz dostum, biz bu değiliz. Biz bu olamayız !

Biz; yirmi bir yaşında gemileri karadan yürüten, çağ kapatıp çağ açan Fatih'in torunlarıyız. Biz Tuna Nehri'nden abdest alıp Viyana önlerinde namaz kılan ecdadın torunlarıyız. Biz "şerefe" diyerek kadeh kaldıranların değil, "Allahû Ekber" diyerek 276 kilogramlık mermiyi iman gücüyle kaldırıp savaş kazandıran Seyit Onbaşlıların torunlarıyız. Biz her şeyden önce Müslümanız dostum. Bizim sorumluluklarımız var Rabb'imiz'e karşı, bizim sorumluluklarımız var ümmeti olmakla övündüğümüz peygamberimize karşı, bizim sorumluluklarımız var anne babamıza karşı, bizim sorumluluklarımız var tüm insanlığa karşı...Biz böylece duramayız dostum. Bir elimizde telefon bütün sorumluluklarımızı sessize alıp köşemize çekilemeyiz. Instagram, twitter, whatsapp, facebook, tik tok gibi mecralarda zamanımızı heba edemeyiz. Biz öyle kıymetliyiz ki bize bu ümmetin ihtiyacı var dostum.

Filistin Siyonist işgalindeyken, Doğu Türkistan'a namahrem eli değmişken, Arakan onca zulümle kan ağlarken, Suriye bombalarla minik bedenlere mezar olmuşken, Afrika aç uyurken, vatan toprağıyla bedenleri bütünleşmiş onca Mehmetçiğin evladı gözyaşı içinde babasının yolunu beklerken biz neyi bekliyoruz dostum?

Düşünmeden edebilir miyiz? Bütün bunlara gözlerimizi kapayabilir, kulaklarımızı tıkayabilir miyiz ? Uyan ey dost, uyan! Biz uyanmazsak o sahne daima kötülerin olacak. Çık o sahneye ve oyunu "Kitap"ına göre sen oyna! Vakit diriliş vakti! Sefer bizden zafer Allah'tan!





MAHMUT SAMİ RAMAZANOĞLU ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MEZUNLARININ VUSLAT GÜNÜ...

Geçmişî yâd etmek, temiz, berrak duyguların yaşan-dığı anları tekrar yaşarcasına muhabbet etmek adına Mahmut Sami Ramazanoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesi mezunları bir araya geldi.

2019 mezunlar buluşmasında Okul Müdürü Nurullah AKTÜRK; okulun değerinin her geçen gün arttığını, aidiyet duygusunun geliştiğini, mezun öğrencileri ve onların evlatlarını da okutmaktan duyduğu mutluluğu ve öğrencilerin yetişmesinde emeği geçen tüm öğretmenlere şükranlarını ifade etti.

MSRMEZDER Yönetim Kurulu Üyesi Eyyüp Ensari ÇİÇEKDAĞ, dernek olarak çalışma faaliyetleri hakkında bilgi verdi ve "İmam Hatipli olmak ayrıcalıktır, MSR'li olmak sevdadır." düşüncesini ifade etti.

2019 okul birincisi ve Marmara Üniversitesi İngilizce Tıp Fakültesi öğrencisi Hilal Sena Öksüz; mezunlar buluşmasına koşarak geldiğini ve İmam Hatiplilik misyonunu gururla taşıyacağını söyledi.

Birlik ve beraberliğin taçlandığı, kardeşliğin pekiştiği ve anıların tekrar canlandığı bu buluşmada MSR'ye gönül veren herkesin mutluluğuyla program sona ermiştir

Okulumuza Yerleşen Öğrencilerimize Uyum Programı Gerçekleştirildi...

Okulumuza bu yıl kaydını yaptıran öğrencilerimize oryantasyon programı düzenlendi.

Programımızda Müdürümüz Nurullah Aktürk; İmam Hatipli olmanın bir ayrıcalık olduğunu ve bu okulu seçtikleri için öğrencilerin hiç pişman olmayacaklarını net bir ifadeyle belirtti.

Programımızda mezun öğrencilerimizin konuşması, yaz döneminde gerçekleştirmiş olduğumuz mezun buluşmasından kesitler, meslek dersi öğretmenimiz Abdurrahman Terzi'nin konuşması, rehberlik öğretmenimiz Tuncay SELEK'in konuşması ve üst sınıf öğrencilerimizin şiir dinletisi yer aldı.

Program sonunda öğrencilere yiyecek ve içecek ikramında bulunuldu. Programın hazırlanmasında emeği geçen öğretmen ve öğrencilerimize teşekkür ederiz.

Ailemize katılan öğrencilerimiz, yuvanıza hoş geldiniz.



HİKAYE YAZMA YARIŞMASINDA TÜRKİYE BİRİNCİSİYİZ...

Türkiye İmam Hatipliler Vakfı (TİMAV) tarafından organize edilen ve geleneksel hale getirilen hikâye yarışmasının sekizincisi 2018-2019 eğitim öğretim yılında serbest tema ile düzenlendi. Türkiye genelindeki tüm İmam Hatip Liselerinden iki yüzün üzerinde okuldan yüzlerce eser başvuruda bulundu. Bu eserler arasından okulumuz 12-E sınıfı öğrencisi Sümeyye KALKAN; "TÜRŞUDAN MESELE" adlı öyküsüyle Türkiye birincisi oldu. Selçuklu Kongre Merkezinde düzenlenen ödül töreninde öğrencimize, TİMAV tarafından ödülü takdim edildi.

Öğrencimizi özverili ve gayretli çalışmaları neticesinde elde ettiği başarıdan dolayı tebrik ediyoruz. Ayrıca yarışmaya ilgi gösteren tüm öğrencilerimizi, onlara destek olan öğretmenlerimizi ve idarecilerimizi ayrı ayrı tebrik ediyoruz.

Başarı, bizim için bir gelenektir.



YAVUZ SULTAN SELİM HÂN'I ANMA PROGRAMI DÜZENLEDİK...

Hilafeti Osmanlı'ya getirerek İslam birliğini sağlayan ceddimiz Yavuz Sultan Selim'i vefatının 499. sene-i devriyesinde özlemle andık.

8 yılda 80 yıllık işler yaparak İslam dünyasına kendisini bir "hâdim" addeden şanlı önderimizin ibretlik olaylarla dolu hayatı, anma programımıza katılan tüm öğretmen ve öğrencilerimiz tarafından dikkatle takip edildi.

Programın hazırlanmasında emeği geçen öğrencilerimize ve Tarih Öğretmeni Asiye Yılmaz'a teşekkür ederiz.

Ümmete ve İslam davasına hizmetleriyle tarihimize şeref katan ve günümüze ışık tutan ecdadımıza minnettarız.

Torunları olarak sorumluluğumuzun ilelebet farkındayız.



MUN KULÜBÜ ÖĞRENCİLERİMİZ MUNIA'19 MODEL BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KONFERANSI'NDAN BÜYÜK BİR BAŞARIYLA DÖNDÜ...

Okulumuz MUN(Model Birleşmiş Milletler Konferansı) kulübü öğrencileri 16-18 Kasım 2019 tarihlerinde Bursa İpekçilik Anadolu İmam Hatip Lisesinin düzenlemiş olduğu MUNIA'19 Konferansı'na katılım sağladılar. Üç gün boyunca devam eden model konferansta Birleşmiş Milletlerin ilgilendiği güncel sorunlar hakkında tartışarak çözüm önerileri bulmaya çalıştılar. Oldukça verimli geçen konferansta hazırlık proje 9. sınıf öğrencilerimizden Sueda ÜNVER ve Hamza AKKAN en iyi delege ödülüne, hazırlık proje 10. sınıf öğrencimiz Nisa Gül AKPINAR, hazırlık 9.sınıf öğrencilerimiz Edibe KURT ve Reyhan ENDİZ öne çıkan delege ödülüne ve hazırlık 10.sınıf öğrencimiz Hilal SERT onur mansıyon ödülüne layık görülmüşlerdir.

Ayrıca öğrencilerimizden Safiye Nur ŞAFAK ve Betül Sena ADSOY iki farklı komitede moderatörlük yaparak başarılı bir şekilde komite yöneticiliği yapmışlardır.

Konferansa katılan tüm öğrencilerimize ve MUN koordinatör öğretmenlerimiz Aysun METE ve Tuncay EĞİLMEZ ile danışman İngilizce öğretmenimiz İsmail GÖKBUDAK'a teşekkür ederiz.

17 EKİM 1951 İMAM HATİP OKULLARI...

17 Ekim 1951...

İmam Hatip Okullarının 21 yıl aradan sonra yeniden açılış tarihi.

1913'te Medresetü'l-Eimme ve'l-Huteba,

1924'te İmam Hatip Mektebi,

1951'de İmam Hatip Okulu, 1973'te İmam Hatip Lisesi,

1985 ve sonrasında Anadolu İmam Hatip Lisesi.

Öncü nesilleri hayırla yâdediyoruz.

Millî ve manevî değerlerine bağlı, insanlığa faydalı olma idealine sahip, akademik eğitimini almış, karakterli ve güzel ahlaklı insanlar yetiştirmek amacıyla kurulan imam-hatiplerimizin "İmam-Hatip Haftası"nı kutluyoruz.

**BEKİR DEVELİ, MSR'DE...**

Sosyal medya aracılığıyla başlattığımız #BekirDeveliOkulumuzaGelsin etiketini görüp bizleri kırmadan okulumuza teşrif eden Bekir Develi'ye çok teşekkür ederiz.

Kıymetli tecrübelerini, medyacılık ile ilgili anılarını bizlerle paylaşan Develi, bizleri güldürürken düşündürmeyi de ihmal etmedi.

Öğrencilerimizin hayatına yön veren konuşması ve bilgi aktarımından dolayı Sunucu, Tiyatrocu, Yazar ve Öğretmen Bekir DEVELİ'ye teşekkür eder; gelecek hayatında başarılar dileriz.

"VAHYİN GÖLGESİNDE KÜLTÜRÜN İZİNDE OKUYORUM" PROJEMİZ KAPSAMINDA ETKİNLİKLERİMİZ...

Okulumuz Vahiy kulübünün yürüttüğü "Vahyin Gölgesinde, Kültürün İzinde Okuyorum" projesi kapsamında Ramazan KAYAN Hoca'yı ağırladık.

Öğrencilerimiz, proje kapsamında hocamızın "Vahiyle Doğrulmak", "Vahiyle Yürümek", "Vahiyle Direnmek" ve "Vahiyle Var Olmak" kitaplarını daha önce okudular. Bu kapsamda öğrencilerimiz, Ramazan KAYAN ile "vahiy ve hayat" özelinde kitaplarını değerlendirme fırsatı buldular.

Bu güzel programın hazırlanmasında emeği geçen Selçuklu Belediyesi Kültür Hizmetleri Birimine, Müdürü Ali DÜZ Bey'in şahsında teşekkür ederiz.

İŞARET DİLİ İLE DİN EĞİTİMİ, SOSYAL SORUMLULUK PROJEMİZ...

Mahmut Sami Ramazanoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesi olarak Din Öğretimi Genel Müdürlüğü uhdesindeki proje kapsamında, işitme engelli bireylere yönelik hazırladığımız videolar, Millî Eğitim Bakanlığı YEĞİTEK aracılığı ile EBA portalında yayımlanmaya başlandı. Öğrencilerimiz tarafından işaret diliyle ifade edilen Peygamber Efendimiz'in Hayatı, Veda Hutbesi, 40 Ayet, 40 Hadis ve İslamiyet'i anlatan temel konulara ilişkin videolar mevcuttur. Videolara Eba portalında "dersler/içerik üretimi/içerikler" sekmesinden ulaşılabilir.

Emeklerinden dolayı öğrencilerimiz, proje koordinatörlerimiz Aysun METE ve Özlem ŞAHAP, akademik alanda destek aldığımız Betül BAYRAKCI ve Dr. Öğretim Görevlisi Mustafa BAŞKONAK Hocalarımıza ve ayrıca işaret dili eğitmenimiz Merve PEKMEZCİ'ye teşekkür ederiz.

ÖĞRENCİLERİMİZDEN KOMPOZİSYON YARIŞMASINDA İL DERECELERİ...

2019 yılı Mevlid-i Nebi Haftası münasebetiyle Karatay, Meram ve Selçuklu ilçelerimizde öğrenim gören (9, 10, 11 ve 12. sınıf) öğrencilerine yönelik "Peygamberimi Özlüyorum" konulu kompozisyon yarışması düzenlendi. Yarışmada okulumuz öğrencilerinden Vildan Tezel "Gül'üm" adlı yazısı ile il ikincisi olup çeyrek altın, Büşra Küçükdemir "Gizli Bahçe" adlı yazısı ile il üçüncüsü olup gram altın kazanmışlardır.

Emeği geçen öğretmenlerimizi ve öğrencilerimizi tebrik eder, başarılarının devamını dileriz.

"GENÇ HATİPLER MİNBERDE" HUTBE OKUMA YARIŞMASI 2. BÖLGE İL FİNALİ OKULUMUZDA GERÇEKLEŞTİRİLDİ...

Millî Eğitimin Genel Amaçları doğrultusunda Kur'an-ı Kerim başta olmak üzere meslek dersleri kazanımlarını desteklemek, öğrencilerin mesleki bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirmek, sosyal ve kültürel gelişimlerine katkıda bulunmak amacıyla "Genç Hatipler Minberde" Hutbe Okuma Yarışması 2. Bölge İl Finali Mahmut Sami Ramazanoğlu Anadolu İmam Hatip Lisemizin koordinatörlüğünde gerçekleştirildi.

Geleceğe dair ümitlerimizi yeşerten minberin sahipleri genç hatiplerimizin birbirinden güzel hitaplarına şahit olduk. Katılım sağlayan tüm okullarımızı tebrik eder, okullarımıza çalışmalarında muvaffakiyetler dileriz.

**TARİHÇİ YAZAR MUSTAFA ARMAĞAN'I OKULUMUZDA AĞIRLADIK...**

Mahmut Sami Ramazanoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesi olarak ülkemizin değerli araştırmacı tarih yazarlarından Mustafa Armağan'ı Tarih kulübünün düzenlediği bir program ile okulumuzda ağırladık. Araştırmacı Yazar Armağan, "Avrupa'nın Tarihî Yalanları" konulu bir konferans ile tarihimizin üzerindeki gölgelere dikkat çekti.

Selçuklu İlçe Şube Müdürlerimizin de teşrif ettiği konferans öğrencilerimiz açısından oldukça faydalı ve ufuk açıcı oldu.

MSR ailesi olarak öğrencilerimizin hayatına yön veren konuşması ve bilgi aktarımından dolayı Tarihçi Yazar Mustafa Armağan'a teşekkür ederiz.

LİDER ÜLKE TÜRKİYE GENÇ GÖNÜLLÜLER BULUŞMASINA KATILDIK...

Mahmut Sami Ramazanoğlu Anadolu İmam Hatip Lisemizin öğrencilerinin de katıldığı "Lider Ülke Türkiye Genç Gönüllüler Buluşması" doğudan batıya, kuzeyden güneye Türkiye genelinden gelen gençlerin birbirleriyle ortak amaçlar doğrultusunda çalışmalarına, kamu yararı niteliği taşıyan gönüllü işlerle tarihe bir iz bırakmalarına vesile olmak amacı ile 2-4 Mart 2020 tarihleri arasında Ankara/Kızılcahamam, Elize Otel'i'nde gerçekleştirildi.

Değerli konuşmacıların sunumlarının dinlendiği, çeşitli etkinliklerin ve aktivitelerin yer aldığı buluşma, öğrencilerimiz açısından oldukça verimli geçmiştir.

"FUAT SEZGİN" KONULU KONFERANSIMIZ...

2019 Fuat Sezgin Yılı münasebetiyle okulumuz Tarih kulübü öğrencileri Havvanur Kara ve Nurseda Boduroğlu'nun hazırladığı "İslam Bilim Tarihi ve Medeniyetine Adanmış Bir Ömür: Fuat Sezgin" konulu konferans gerçekleştirildi.

Öğrencilerimizin yoğun ilgi gösterdiği ve beğeniyle izlediği programın Fuat Sezgin'i ve davasını anlama noktasında farkındalık oluşturacağına inanıyor, görevli öğrencilere ve kulüp rehber öğretmenine teşekkür ediyoruz.

KOMPOZİSYON YARIŞMASINDA DERECELERİMİZ...

Merhum Hacı Veyiszâde Mustafa Kurucu Hoca Efendi'nin vefatının 60.yıl dönümü münasebetiyle, Türk Anadolu Vakfının Hacı Veyiszade Mustafa Kurucu'yu anma ve anlama amacı kapsamında "Bir Eğitimci Olarak Hz. Muhammed (S.A.V) ve Uyguladığı Eğitimin Özellikleri" konulu kompozisyon yarışmasında öğrencilerimizden 12-G sınıfından Vildan TEZEL ve 11-D sınıfından Safiye Nur ŞAFAK dereceye girmişlerdir.

**HİTABET VE MESLEKİ UYGULAMA ÇALIŞMALARI PROJEMİZ...**

Hitabet ve Mesleki Uygulama Dersi kapsamında 11-D sınıfı öğrencilerimiz, Mehmet Nuri Küçükköylü İmam Hatip Ortaokulunda vaaz görevlerini gerçekleştirdiler. 7. ve 8. sınıf öğrencileri ile bir araya gelen öğrencilerimiz dinî ve ahlaki değerler hakkında hasbihal edip okulumuzun tanıtımını yaptılar.

Mehmet Nuri Küçükköylü İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerinin de çok keyif aldığı uygulamamızda öğrencilerimiz, kardeşleriyle buluşup İmam Hatiplik şuurunu beraber hissederek İmam Hatipler arası kaynaşma ve samimiyet sağlamışlardır.

Bize her türlü yardımı sağlayan yönetici, öğretmen ve görevlilere yakın ilgilerinden dolayı teşekkür ederiz.

**UYGUR'UN SESİ MAHMUT SAMİ PANELİMİZ...**

Okulumuz olarak Doğu Türkistan'daki zulme dikkat çekmek için rehber öğretmenimiz Tuncay Selek, meslek dersleri öğretmenimiz Mustafa Ekrem Doğan ve Satuk Buğrahan Vakfı Konya Başkanı Abdulahad Udun danışmanlığında "Uygur'un Sesi Mahmut Sami" projesi kapsamında bir panel düzenlendi. Gerçekleştirmiş olduğumuz panel, zulme dikkat çekmesi bakımından öğrencilerimiz üzerinde büyük bir farkındalık oluşturmuştur.

Emeği geçen herkese teşekkür ederiz.



Etkinliğimizde öğrencilerimize; sistemlerin yapısı, bölümleri ve bu bölümlerin görevleri anlatıldı. Daha sonra kalp ve beyin diseksiyonu (kesim) ile bu bölümler öğrencilerimize gösterildi. Deney yaparak öğrenmelerin somutlaştırılmasına olanak sağlayan ve bilgileri daha kalıcı hale getiren etkinliğimizde öğrencilerimiz keyifli vakitler geçirirken aynı zamanda ders tekrarı yapmış oldular.

DENEME VE HİKÂYE YAZMA YARIŞMAMIZIN SONUÇLARI...

Deneme ve hikâye yazma yarışmamızın sonuçları belli oldu.

"Korona Günlerinde Maddi ve Manevi Hiyen" konulu deneme ve hikâye yazma yarışmamızın dereceleri şu şekilde belirlenmiştir:

Deneme

- 1- Sümeyye KALKAN
- 2- Büşra KÜÇÜKDEMİR
- 3- Sena Sevim YAVCUŞAR

Hikâye

- 1- Vildan FİDANCI
- 2- Feyzullah İhsan YİĞİT
- 3- Zeynep Sude GÜLLECI

Jüri Özel Ödülü

Vildan TEZEL

Öğrencilerimizi kutlar, katılım sağlayan herkese teşekkür ederiz.

KALP VE BEYİN DİSEKSİYONU DENEYLERİNİ GERÇEKLEŞTİRDİK...

Biyoloji öğretmenimiz Mehmet Acar rehberliğinde 11.sınıf öğrencilerimiz "sinir ve dolaşım sistemini" kalp ve beyin diseksiyonu yaparak yaşayarak öğrendiler.

**"MSR MEZUNLARI DİLİNDEN ÜNİVERSİTE VE BÖLÜM TANITIMI" ETKİNLİĞİMİZ...**

"MSR Mezunları Dilinden Üniversite ve Bölüm Tanıtımları" etkinliğimiz Psikolojik Danışman ve Rehberlik Öğretmenimiz Tuncay SELEK koordinesinde gerçekleştirildi.

Mezun öğrencilerimiz, okulumuzda eğitimine devam etmekte olan öğrencilerimizle buluştu. Şu anda üniversitelerin değişik bölümlerinde öğrenim görmekte olan mezunlarımız; 9, 10, 11 ve 12. sınıf öğrencilerimizle görüşerek onlara meslek seçiminde rehberlik etmişlerdir.

Protokolün büyük ilgi gösterdiği etkinliğimize Konya Milletvekili Ahmet SORGUN, çalışmalarından dolayı katılamayacağını üzüntü ile bildirilerek tüm katılımcılara selamlarını ve saygılarını sunduğunu bildirdi.

Emeği geçen herkese teşekkür ederiz.

İDLİB'E SICAK BİR YARDIM...

Okulumuz Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Kulübü & Rehberlik Servisi işbirliğinde 07-09.01.2020 tarihleri arasında "İdlib'e Sıcak Yardım Kampanyası" düzenlendi.

Aynı yardımlar ve toplanan 15.281 lira nakdi yardım, insani dramın yaşandığı İdlib'e gönderildi. Tüm öğretmen, veli ve öğrencilerimize duyarlılıkları için teşekkür ediyoruz.



SAYIN BİLAL ERDOĞAN'I OKULUMUZDA AĞIRLADIK...

Dünya Etnospor Konfederasyonu Başkanı ve Türkiye Gençlik STK'ları Platformu (TGSP) Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Bilal Erdoğan'ı Mahmut Sami Ramazanoğlu Anadolu İmam Hatip Lisemizde ağırladık.

Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay, Selçuklu Belediye Başkanı Ahmet Pekyatırmacı, Konya İl Milli Eğitim Müdürü Seyit Ali Büyük ve Önder Vakfı Başkanı Bekir Akdemir'in de eşlik etmeleriyle gerçekleştirilen ziyarette eğitimin ve eğitimcinin önemine hususi olarak değinen Sayın Bilal Erdoğan, gençlerimizin ülkemiz adına büyük işler yapacaklarından ümitli olduğunu belirterek vatan ve millet şuurunu, birlik ve beraberlik duygusunu hayatımızda ön planda tutmamız gerektiğini vurguladı. Son dönemde aldığımız üzücü şehit haberlerine de değinerek vatanımız ve askerlerimiz için dua etmemizi istedi.

Kendilerine, nazik ziyaretlerinden dolayı şükranlarımızı sunuyoruz.



NURİ PAKDİL PANELİMİZ...

Okulumuz 11-F sınıfı öğrencilerinin hazırladığı Nuri Pakdil konulu panel gerçekleştirildi.

Panelistler sırasıyla Nuri Pakdil'in hayatını, eserlerini, edebiyat adamı ve Müslüman olarak duruşunu Kudüs'e bakış açısını irdediler.

Panele Nuri Pakdil'in uzun yıllar yanında bulunmuş, onun hizmetini görmüş Necip Evlice Beyefendi telefonla iştirak etti.

Panelimiz Nuri Pakdil'in Mahmut Sami Ramazanoğlu öğrencilerine özel mesajı ile son buldu.

Emeği geçen herkese teşekkür ederiz.



SULTAN VAHDETTİN ANMA PROGRAMIMIZ...

Okulumuz Tarih kulübü bünyesinde yürütülen çalışmalarına bir yenisi daha eklendi. Tarih Öğretmenimiz Asiye Yılmaz'ın rehberliğinde; Ahmed Canlı'nın sunumu, Ömer Faruk Çatal, Ömer Yusuf Araz, Ömer Osman Ali Kaya ve Yahya Murat Kartepe'nin görev almasıyla unutturulan kahramanımız Sultan Vahdeddin'in anıldığı program ilgi ile izlendi.

OKULUMUZDA ÜÇ AYLAR, ŞİVLİLİKLE BAŞLIYOR...

Peygamber Efendimiz üç mübarek ayla ilgili olarak şöyle buyurmuşlardır: "Recep Allah'ın, Şaban benim, Ramazan ise ümmetimin ayıdır."

Üç ayların başlangıcı, Konya'da "şivlilik" denilen bir âdetle kutlanıyor. "Şivlilik" kelimesinin kökeni tam olarak bilinmese de en güçlü tahmin, yöresel dilde "şivlilik" in, "kandil" anlamına geldiği yönünde. Konya'da Şivlilik kutlamaları RegaipKandili'nden bir gün önce, geceleyin başlıyor. Akşam namazından sonra kâğıttan yapılmış fenerlerini ellerine alan çocuklar, anne-babalarıyla beraber sokaklara çıkarak fenerlerini ateşliyorlar ve birlikte neşeyle sokakları dolaşmaya başlıyorlar. Bu âdetle "fener

alayı" deniliyor. Sonra da sokakları dolaşan çocuklar ,gençler, anneler, babalar; onlar gelmeden mahalle abilerinin mahallenin bir köşesinde yaktıkları ateşin etrafında toplanıyorlar. Dileyenler ateşin üzerinden atlayabiliyorlar. Şenlik, eğlence ve kutlamalar gecenin ilerleyen saatlerine dek devam ediyor.

Ertesi gün ise Şivlilik Günü. Regaip Kandili'nin sabahında, ellerine poşetlerini alan çocuklar, mahalle mahalle, ev ev dolaşarak kapıyı açanlara "Kandiliniz mübarek olsun." sözleriyle birlikte "şivlilik" diye sesleniyorlar. Ev sahipleri ise önceden hazırladıkları gofret, bisküvi, çikolatalardan küçük misafirlerine ikram ediyorlar. Gidenlerin peşinden yeni gelen çocuklar yine "şivlilik" nidalarıyla çalışıyorlar kapıyı ve bu böylece kutlama akşama kadar devam ediyor.

Regaip Kandili'nin gündüzündeki âdetlerden biri de "bişi" dağıtımı. "Bişi", hamurdan yapılan ve yağda kızartılan bir yiyecek. Kimi hanımlar, hamurun içine peynir vs. de koyuyorlar. Pişirilen "bişi"ler, kandil tebrikleri eşliğinde konu komşuya dağıtılıyor.

Değişen zaman, âdetleri unutturmak için çabalasa da, okulumuzda üç aylar her yıl hâlâ bu güzel âdetlerle başlıyor. Çocuklar mutlu, evler şenlikli...

Üç aylar hepimize hoş geldi, safa geldi. Yine Peygamber Efendimiz'in duası var dillerde: "Allah'ım bize recep ve şabanı bereketli kıl ve bizi ramazana ulaştır."



KALİTELİ ZENGİN ÜRÜN ÇEŞİDİ

 **NEW HOLLAND**
AGRICULTURE

MİKDAT BAĞ

YILLARDIR SÜREN KALİTE VE GÜVEN

OTOMİTHAT®

FEVZİ ÇAKMAK MAH. YAKAMOZ CD. İMSAN SAN. SİT A BLOK NO:1 KARATAY/KONYA

444 88 56

www.otomithat.com.tr

